

KUOPIO

PERUSTURVAN JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUALUEET SEKÄ ISÄNTÄKUNTAPALVELUT

KÄYTTÖSUUNNITELMA 2018

1	JOHDANTO	3
2	AVAINPROSESSITASOISET KÄYTTÖSUUNNITELMAT PERUSTURVAN PALVELUALUEELLA.....	6
	Vanhus- ja vammaispalvelut.....	6
	Lapsiperhepalvelut.....	14
	Aikuissosiaalityön palvelut.....	18
	Tavoitteet.....	21
3	AVAINPROSESSITASOISET KÄYTTÖSUUNNITELMAT TERVEYDEN-HUOLLON PALVELUALUEELLA.....	24
	Avohoidonpalvelut	24
	Sairaalapalvelut	35
	Mielenterveys- ja päihdepalvelut.....	39
	Tavoitteet.....	44
	Erikoissairaanhoido	47
4	ISÄNTÄKUNTAPALVELUT	49
5	HENKILÖSTÖ	52
6	TIETOHALLINNON KEHITTÄMINEN.....	58
7	TULOSLASKELMAT	60
8	INVESTOINNIT	66
9	PERINTÖVAROJEN KÄYTTÖ	67
10	SISÄINEN VALVONTA	68

1 JOHDANTO

Vuoden 2018 talousarvio ja vuosien 2018- 2021 toimintasuunnitelma on valmisteltu tilanteessa, jossa kansantalouden pitkään odotetusta elpymisestä alkoi ilmaantua merkkejä. Julkisten menojen rahoitus-tilanne on edelleen haasteellinen vaikkakin kaupungin verotulot kasvoivat edellisenä vuonna maan keskiarvoa nopeammin. Sosiaali- ja terveystaloutta koskevat kuntien tehtävät ja velvoitteet ovat toistaiseksi ennallaan, samalla kun maakunta- ja soteuudistusta koskevia päätöksiä edelleen odotellaan. Ikääntymiskehitys vaatii lisää voimavaroja vanhusten arjen tuesta huolehtimiseksi asianmukaisella tasolla. Erityinen painopiste on kotihoidossa ja tuetun asumisen, ml. palveluasuminen, kapasiteetissa. Pitkäaikaistyöttömyys on edelleen korkealla tasolla vaikkakin työllisyystilanne on muutoin hieman parantunut. Mielen-terveyteen liittyvien huolien vuoksi tuen ja hoidon piiriin hakeutuvien lasten ja nuorten määrä on kasvanut merkittävästi viimeisen vuoden aikana, kyse on valtakunnallisesta trendistä, jonka syyt lienevät pitkälti käyttäytymis- ja järjestelmälähtöisiä, eikä niinkään ao. sairauksien ilmaantuvuuden lisääntymisestä johtuvia. Perustaltaan ja toimivuudeltaan Kuopion kaupungin järjestämät sosiaali- ja terveystaloutt ovat van- kalla pohjalla. Henkilökunnan osaamistaso, ammattitaito ja kehittämistahto on vahvaa. Jatkokssakin palve- lutoiminnan tuloksellisuuden yhteinen monitoimijainen kehittäminen, rohkea ja luova uudistuminen ja asi- akkuuslähtöisten toimintatapojen syventäminen ovat tarpeellisia ja välttämättömiä keinoja tasapainoisen kehityksen turvaamiseksi.

Kuopion kehitys

Kaupungin reaalin väestönkasvu jatkaa n. 0,6 %:n vuosivauhtia. Asuminen, myös tuettua asumista koskien, keskittyy edelleen asukkaiden toiveiden mukaisesti keskusta- ja taajama-alueille. Uusia asuntoja valmistuneita v. 2018 > 1000 kpl, mutta kattavaa suunnitelmaa ja alueiden konseptointimalleja niiden lu- kumääräisen riittävyyden ja soveltuvuuden varmistamiseksi eri asukasryhmien tarpeisiin ei kaupungissa edelleenkään ole. Hyvinvointikertomus löytyy Kuopion kaupungin verkkosivuilta osoitteesta: <https://www.kuopio.fi/fi/hyvinvointi>

Kuopion hyvinvointitavoitteet kuntalaisten hyvinvointitiedon pohjalta vuosille 2018- 2021:

1. Terveet elintavat

- Ympäristö on terveellinen ja kannustaa aktiivisuuteen.
- Päihde- ja mielenterveysongelmat vähenevät: nuoret, erityisesti ammatillisten oppilaitosten, työikäiset ja ikäihmiset.
- Lapset ja nuoret liikkuvat vähintään suositusten mukaisesti.
- Lasten ja nuorten hyvää ravitsemusta ja ruokakasvatusta edistetään ja ennaltaehkäistään ylipainoa.
- Nuoret kokevat terveydentilansa hyväksi (erityisesti ammatillisten oppilaitosten nuoret)
- Työikäiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi (tuki- ja liikuntaelinsairaudet, liian vähäinen liikunta).
- Ikäihmiset ovat aktiivisia ja toimintakykyisiä.
- Ikäihmisten hyvää ravitsemusta edistetään ja ehkäistään aliravitsemusta.
- Ikäihmiset kokevat terveytensä hyväksi

2. Turvallinen Kuopio

- Ympäristö on turvallinen ja viihtyisä.
- Ketään ei kiusata.
- Perheväkivalta ja myös kodin ulkopuolella tapahtuva väkivalta vähenee. Seksuaalista häirintää, fyysistä uhkaa ja väkivaltaa ei esiinny.
- Liikenneonnettomuudet vähenevät (moponnuoret, jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuudet, nuoret ajokortin saaneet).
- Ikäihmisten kodit ovat turvallisia asua.

3. Varhainen tuki

- Lapsiperheet saavat varhaista ja avohuollon tukea tarvittaessa (myös maahanmuuttajalapsiperheet).
- Ikäihmiset saavat tukea kotiin.

4. Osallistuva ja vaikuttava kuntalainen (vuoden 2018 painopiste)

- Kuntalaiset ovat aktiivisia ja heillä on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa.
- Kuntalaiset saavat tietoa ja tukea oman hyvinvointinsa edistämiseksi.

– Kukaan ei koe tahtomattaan yksinäisyyttä (erityisesti miehet 20-54v ja ikäihmiset).

5. Työllistyminen

– Työllistyminen ja työllisyystilanne paranevat.

Uusi strategia

Kuopio on nyt strategisen sloganinsa mukaan 'Hyvän elämän pääkaupunki – terveyttä, elinvoimaa ja arjen rikkautta'. Strategian tulkintaa ja noudattamista on tehtävä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa jatkuvan kehittämisen periaattein. Strategiassa korostuu mm. terveys-, ympäristö- ja hyvinvointiosaamisen edelläkävijyys, sujuva ja uudistuva toiminta, kyvykäs ja innostunut henkilöstö, ihmisten aktiivinen arki ja varhainen tuki sekä turvallinen ja viihtyisä elinympäristö.

Asiakas mukana ja keskiössä

Aiempina vuosina mm. vanhuspalveluissa jatkuvaksi toiminnaksi muotoutunutta asiakasarviointia, -ryhmittelyä ja palvelun yksilöllistämistä jatketaan mahdollisimman monissa toiminnoissa, mm. lapsiperhepalveluissa, aikuissosiaalityössä, vammaispalveluissa ja päihde- ja mielenterveyskuntoutuksessa. Periaatteena on ennakoivuus, avohoidon ja -huollon ensisijaisuus ja kotona toteutuva tuki. Järjestökentän työtä heillä jo toiminnan piirissä olevien henkilöiden osalta tuetaan kumppanuudessa. Palveluohjausosaamista ja asiakkaan osallistumista toteutetaan sosiaalihuoltolain hengessä.

Kuntoutumisen mahdollisuus etusijalle

Vanhuspalveluissa toteutuu gerontologinen ja kuntoutusosaaminen mm. geriatrisen lääkäripoolin toiminnalla ja kotikuntoutuksen tehostamisella. Sairaala- ja laitoshoidon kestävyyttä ja niiden jälkeisen kuntoutumisen toteutumisesta on edelleen viiveitä, joita poistetaan. Turvateknologian käytettävyyttä lisätään. Päihde- ja mielenterveysongelmaisten kuntoutumisen tavoitteet ja edellytykset kartoitetaan ja kirjaataan yhdessä asiakkaiden kanssa. Uuslaitosmaista passiivista asumista minimoidaan, mutta kuitenkin huomioidaan realistisin tavoittein myös ne ihmiset, joiden osalta on tyytymisen haittoja ehkäisemään/huolenpidolliseen tukeen.

Lapsille ja nuorille varhaisempaa ja vaikuttavaa lähiyhteisön tukea

Lapsiperhepalveluissa on tuottavuuspotentiaalia, jonka realisoimiseksi on toteutettu pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista suunnitelmaa. Kaikkien lasten ja nuorten kanssa toimivien yhteistä työtä ja tavoitteita on voitava hyödyntää. Tarvitaan yhteisen asiakkuuden tunnistamista ja toivon ja hyvän arjen mahdollisuuden ilmapiiriä. Kuopiossa lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä ollut ikäluokan kokoon nähden suurta lasten ja nuorten määrää ja sen kasvua on saatu aisoihin. Tilanteen stabilisoimiseksi tarvitaan kaikkien toimijoiden uudenlaista toimintakulttuuria ja vastuunottoa. Nuorten ja nuorten aikuisten uudenlaista tuen tarpeen arviointia ja monialaista toteutusta (integraattorimalli ja hyvinvoinnin integroitu toimintatapa) jatketaan.

Tiimityö ja tuloksellisuus

Mm. vastaanottojen, sosiaalityön ja neuvolatoiminnan tiimimallit on osoittautuneet toimiviksi ja tehokkaiksi. Organisatorinen uudistuminen on näkynyt palveluiden parantuneena saatavuutena ja oikeampana kohdentumisena. Tiimityö on tehokas keino parantaa palveluiden tuloksellisuutta osaamisen ja tiedon hyötykäyttönä tiimien tukena ja asiakasvaikutusten lisäämiseksi.

Maakunta ja (PO)SOTE tulee...

Sipilän hallitus julkisti ns. aluereformilinjauksensa marraskuussa 2015. Mittavan lainsäädäntökokonaisuuden ns. valinnanvapausosio palautui eduskunnasta valiokuntakierroksen jälkeen uudelleen valmisteltavaksi kesällä 2017. Samalla maan hallitus päätti siirtää maakuntauudistuksen toimeenpanoa vuodelle ja askelluttaa voimaantuloon liittyviä uudistuksia useammalle vuodelle. Uudistuksessa maahan muodostuu

uutta väliportaana hallintoa (maakunnat), jonka osaksi julkisrahoitteisten sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy v. 2020 alusta lukien. Pohjois-Savossa on valmisteltu maakuntaliiton koordinoimana maakunnallista sote-tuotantoa jo v. 2014 lopulta lähtien, ja ko. työtä jatketaan ja syvennetään valmistautumisena em. itsehallintoaluemallin mukaiseen palvelujärjestelmään. Ko. hankkeen yhteyteen on liitetty myös taannoinen Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin tuottavuusohjelmatyö ja PSSHP:n perusterveydenhuollon yksikön koordinoima terveydenhuoltolain mukainen terveydenhuollon alueellisen järjestämissuunnitelman päivittäminen.

Kapunki käynnistää v. 2018 aikana PSSHP:n kanssa tehtävän selvityksen edellytyksistä liittää Harjulan sairaalan toiminnot ja kiinteistökatka PSSHP:n vastuulle ja osaksi jo v. 2019 alusta.

Veteraanien kotiapu

Itsenäisyyden 100-vuotisjuhlien merkeissä valtio lisäsi v:lle 2017 merkittävästi sotaveteraanien kotiapuun osoitettuja määrärahoja. Muodostuneen palvelutason mukaisesti nämä kanavoidaan jatkossakin vanhus-ten palveluohjauksen kautta täysimääräisesti veteraanien hyväksi. Rahoituspuskurina käytetään perusturvan budjettivaroja.

Toiminnan ja talouden suhde

V. 2018 taloudellinen liikkumavara on kokonaisuudessaan varsin tiukka perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueilla. Tämä koskee erityisesti vanhus- ja vammaispalveluita, jossa asiakasmäärät ovat kasvussa. Resurssien riittävyyttä on tarvetta tältä osin seurata tarkennetusti toiminnan häiriöiden välttämiseksi.

Työhyvinvointi

Kaupungilla on talousarviovuonna erityisenä painopisteenä henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen. Työergonomiaa, esimiestyötä, työyhteisötaitoja, työmenetelmiä ja työilmapiiriä kehitetään monenlaisin toimenpitein yhdessä henkilöstön kanssa. Tavoitteena on aiempaakin tuloksellisempi työote ja mittarina käytetään sairauspoissaolojen määrän kehitystä.

2 AVAINPROSESSITASOISET KÄYTTÖSUUNNITELMAT PERUSTURVAN PALVELUALUEELLA

Vanhus- ja vammaispalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Vanhuspalvelujen toiminta-ajatuksena on tukea iäkkäiden kuopiolaisten hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta sekä ehkäistä lisäpalvelutarpeen syntymistä. Vanhuspalveluiden palveluissa painopiste on kotihoidossa ja kodinomaisessa asumisessa. Avainprosessin ydintehtäviin kuuluvat vanhusten lakisääteisen palveluohjauksen ja muiden lakisääteisten sekä ikääntyvän väestön tarpeita vastaavien palveluiden järjestäminen. Omaishoidon tukea myönnetään vahvistettujen myöntämisperusteiden täytyessä, kaikille uusille asiakkaille määrärahojen puitteissa. Vanhuspalveluita järjestetään omana tuotantona, ostopalveluna tai palvelusetelinä. Vanhuspalveluiden lakisääteisistä palveluista ovat oman tuotannon rinnalla palvelu-setelituotannossa säännöllinen ja tilapäinen kotihoito, omaishoidon tuen vapaan järjestäminen ja asumispalvelut. Vanhuspalvelut toteutetaan lähipalvelualuemallin mukaisesti. Kuntoutuspalveluilla edistetään ja ylläpidetään kaikenikäisten kuntalaisten arjessa pärjäämistä, terveyttä, toimintakykyä ja kehitystä sekä osallisuutta.

Vanhusten palveluohjaus

Vanhuspalvelulain mukaisesti on laadittu ikääntyneiden kotona asumista ja kuntoutumista painottava suunnitelma Ikäystävällinen Kuopio -ohjelma, joka päivitetään vuoden 2018 aikana. Ikääntyneen palvelutarpeiden selvittäminen tulee tapahtua viipymättä palvelun tarpeesta tehdyn ilmoituksen jälkeen. Palvelutarpeen arvioinnin sisältää ikääntyneen fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen ja sosiaalisen toimintakyvyn sekä ympäristön esteettömyyden, asumisen turvallisuuden ja lähipalvelujen saatavuuden arvioinnit. Vaihtoehdoista neuvotellaan iäkkään henkilön kanssa ja hänen näkemyksensä kirjataan. Kiireellisessä tapauksessa jokaisella on oikeus päästä sosiaalipalvelujen tarpeen arviointiin välittömästi.

Kiireettömissä tapauksissa palvelutarpeen arviointi aloitetaan mahdollisimman pian viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä yhteydenoton tultua. Palvelutarpeen arviointi tehdään yhteistyössä asiakkaan, hänen omaistensa/läheistensä tai asiakkaan laillisen edustajan kanssa ja siitä tehdään hoito-, palvelu- ja kuntoutumissuunnitelma. Vanhusten palveluiden järjestämistä ohjaavat kotihoidon, vanhusten asumispalveluiden, tukipalveluiden, ateriapalveluiden, omaishoidon sekä turvapalveluiden kriteerit, jotka vahvistetaan lautakunnassa vuosittain. Erityisryhmien kotiin annettavan tuen ja asumispalvelujen järjestämistä ohjaa kesällä 2017 lautakunnan vahvistama myöntämisperuste. Palveluohjauksen palveluprosessia johtaa ja sen taloudesta ja toiminnasta vastaa palveluohjauspäällikkö.

Vanhusten hoivapalvelut

Vanhusten hoivapalvelu tuottaa vanhusten lakisääteiset ja ikääntyneiden kuntalaisten tarpeita vastaavia vanhuspalveluja. Palveluprosessin osaprosesseja ovat päivätoimintapalvelut, kotihoito, asumispalvelut, erityisasumispalvelut sekä hoivan tukipalvelut (yhteyspiste ja teknologia-avusteiset palvelut (sote-tike), virtuaalikotaihoito, kotisairaala, lääkäripalvelut, työnjako, kehittäminen). Palvelut tuotetaan monialaisesti hoitotyön, kuntoutuksen ja lääkäripalvelujen yhteistyönä. Hoivan yhteyspiste ja turvapalvelut muodostavat ensihoidon kenttäjohtoon ja sosiaalipäivystyksen kanssa yhteisen tilannekeskuksen (sote-tike).

Hoivapalveluiden perustehtävänä on asiakkaan voimavarojen löytäminen ja toimintakyvyn tukeminen monialaisen kuntoutuksen keinoin. Lisäksi kroonisten sairauksien edetessä hoivan perustehtävänä on toteuttaa hyvää palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa. Kotisairaala tarjoaa kotiin sairaalatasoisia terveystalvuuja. Hoivapalveluiden myöntäminen perustuu palveluohjauksen tekemään palvelutarpeen ja toimintakyvyn kokonaisvaltaiseen arviointiin asiakkaan omat voimavarat huomioiden. Lautakunta vahvistaa palveluiden myöntämisperusteet vuosittain. Vanhuspalvelulain mukaisesti asiakkaan palvelusisältö sovitaan yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa, suunnitelma kirjataan palvelu- ja hoitosuunnitelmaan. Palveluntarve arvioidaan vähintään kolmen kuukauden välein.

Hoivapalvelujen strateginen painopiste on kotiin tarjottavien palvelujen kehittämisessä. Keskeisiä kehittämiskohteita hoivassa ja erityisesti kotihoidossa ovat monialaisen kuntoutuksen vahvistaminen, teknologia-avusteisten palvelujen monipuolistaminen sekä asiakkaiden akuuttitilanteiden kokonaishallinnan parantaminen (ennakointi, ratkaiseminen asiakkaan kotona sekä päivystyksestä kotiuttaminen). Päivätoiminta tukee osa- ja kokopäiväryhmillä kotona asuvien ikäihmisten ja omaishoitajien arkea ja yhteisöllistä osallistumista. Päivätoiminta tukee myös laajasti ikäihmisten osallisuutta koordinoimalla vertaisohjattuja ryhmiä ja vapaaehtoistoimintaa. Asumispalveluissa painopisteenä on Ikäystävällinen Kuopio -ohjelman mukainen asumispohjainen ajattelu, jossa palvelut perustuvat asukkaan yksilöllisiin tarpeisiin ja palveluiden järjestäminen toteutetaan kotiin tarjottavien palveluiden puitteissa. Tavoitteena ovat yksiportaiset asumispalveluratkaisut lähipalvelualueilla. Vanhusten hoivapalveluiden palveluprosessia johtaa ja sen taloudesta ja toiminnasta vastaa kotihoidon päällikkö.

Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

Vammaispalveluiden ja kehitysvammahuollon palveluprosessi järjestää ja päättää sosiaalihoitolain, vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisista palveluista ja tukitoimista (mm. henkilökohtainen apu, päivä- ja työtoiminta, palveluasuminen, liikkumista tukevat palvelut). Palvelutarpeen arviointi tehdään yhteistyössä asiakkaan, hänen omaistensa/läheistensä tai asiakkaan laillisen edustajan kanssa. Arviointiin voi tarvittaessa osallistua myös palveluntuottajan edustaja ja muu asiantuntija. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia koskevat päätökset on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa hakemuksesta. Kehitysvammahuollon kokonaisuus sisältää kehitysvammaisille henkilöille erityishuoltoon kuuluvat palvelut (mm. erityisneuvolapalvelut, kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta, kehitysvammaisten asumispalvelut). Vammaisten ja kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnalla edistetään asiakkaiden yhteiskunnallista osallistumista. Kehitysvammaisten ja vammaisten asumispalveluja tuotetaan sekä omana toimintana että ostopalveluna. Vammaispalveluiden ja kehitysvammahuollon palveluprosessia johtaa ja sen toiminnasta sekä taloudesta vastaa vammaispalvelupäällikkö.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Valtakunnallinen kehittämistyö

Toimintaa ohjaa Laki ikääntyvän väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalvelusta (ns. vanhuspalvelulaki). Lain tavoitteena on varmistaa, että kunnat varautuvat palvelujen tarpeen kasvuun ja ohjata palvelujärjestelmää avopalvelupainotteisemmaksi. Kansallista kehittämistyötä tukemaan käynnistyi vuonna 2016 hallituksen kärkihanke Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa (I&O kärkihanke). Maakunnassa toimii kärkihankkeen muutosagentti, jonka tehtävä on muodostaa maakuntaan yhteen sovitettu iäkkäille tarkoitettu palvelujen kokonaisuus. Sosiaali- ja terveysministeriö ja Kuntaliitto antoivat vuosille 2017–2019 laatusuosituksen, jonka tavoitteena on turvata hyvä ikääntyminen ja vaikuttavat palvelut niitä tarvitseville iäkkäille henkilöille.

Vanhuspalveluissa on laadittu kotihoidon, asumisen sekä toiminta- ja yhteisöpalveluiden omavalvontasuunnitelmat. Asiakkaiden, omaisten ja muiden ikäihmisten osallisuutta kaupungin vanhuspalveluiden kehittämisessä toteutetaan mm. asiakaspalautekyselyiden, kaupungin yleisen palautepalvelun ja asiakasraatien kautta. Lisäksi Kuopiossa on toiminut aktiivisesti vanhusneuvosto, jonka rooli on vahvistunut voimakkaasti ja heitä kuullaan ikäihmisten asioiden edustajana.

Kuopio on mukana Posote valmistelussa ja Ylä-Savon SOTE:n hallinnoimassa valinnanvapauskokeilussa henkilökohtaisen budjetin osalta. Kokeilun sisältö ja laajuus tarkentuu kehittämistyön käynnistyessä vuoden 2018 alussa.

Sosiaalihoitolain toimeenpano ja vammaispalvelulainsäädännön uudistaminen

Uuden sosiaalihoitolain tavoitteena on vahvistaa peruspalveluja ja vähentää sitä kautta korjaavien toimenpiteiden tarvetta. Uusi sosiaalihoitolaki on laajentanut palveluiden järjestämisvastuuta mm. liikkumista tukevissa palveluissa ja kotipalvelussa. Tavoitteena on madaltaa tuen hakemisen kynnyksiä järjestämällä sosiaalipalveluja muiden peruspalvelujen, kuten vammaispalveluyksikön yhteydessä. Asiakas-keskeisyys on yksi keskeisimmistä uuden lain mukaisista periaatteista. Palvelukokonaisuus tulisi järjestää asiakkaan tarpeista lähtevänä kokonaisuutena, jossa asiakas itse osallistuu alusta lähtien palveluiden

suunnitteluun. Lakien soveltamisessa kuitenkin alaltaan rajoitetulla erityissäännöksellä on etusija samaa kysymystä käsittelevään yleissäännökseen nähden. Esimerkiksi kehitysvammaisten henkilöiden palvelujen saaminen turvataan pääsääntöisesti kehitysvammalain moniammatillisesti tehtävän erityishuolto-ohjelman kautta. Vaikeavammaisuus ei myöskään sellaisenaan ole peruste soveltaa sosiaalihuoltolain mukaista erityistä tukea, sillä vaikeavammaisuus ei välttämättä aiheuta sitä, että henkilön olisi vaikea hakea ja saada palveluja.

Vammaislainsäädäntö on myös uudistumassa osana sosiaalihuoltolain kokonaisuudistusta. Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on yhdistää nykyinen vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki. Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain yhdistäminen on ollut pitkän tähtäimen vammaispoliittinen tavoite. Askeleena kohti lakien yhteensovittamista vammaispalvelulaki uudistui syksyllä 2009. Tuolloin vammaispalvelulaki säädettiin ensisijaiseksi suhteessa kehitysvammalakiin. Uusi vammaispalvelulaki on lisännyt merkittävästi vammaisen henkilön oikeutta saada henkilökohtaista apua. Lakimuutos on siten lisännyt vuosittain erityisesti henkilökohtaisen avun kustannuksia vammaisten henkilöiden palveluiden järjestämisessä. Asiakkaalla on subjektiivinen oikeus henkilökohtaiseen apuun. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta (381/2016) on tullut voimaan 10.6.2016. Tämä laki edellyttää, että asiakkaan itsemääräämistä on tuettava ja rajoitustoimenpiteiden käyttöä on vältettävä. Mikäli rajoitustoimenpiteisiin on turvauduttava, niin käytön on perustuttava moniammatillisen tiimin arvioon, jossa on riittävä lääketieteen, psykologian ja sosiaalityön asiantuntijuus. Rajoitustoimenpiteiden käyttöä on myös seurattava monialaisesti.

TUOTTAVUUTTA LISÄÄVÄT TOIMENPITEET

Hoivapalveluissa jatketaan toiminnan ja talouden seurannan ja analysointiosaamisen kehittämistyötä. Hoivassa seurataan suorituspaikkatasolla kuukausittain asiakkuuksiin, asiakassegmentointiin, henkilökuntaresurssien kohdentamiseen ja kustannuksiin liittyviä tunnuslukuja. Keskeinen vuoden 2018 seurannan kehittämisen painopiste on työhyvinvointiin ja –kykyyn, sekä henkilöstön työtyytyväisyyteen liittyvän seurannan kehittäminen.

Tuottavuutta parantavana toimenpiteenä hoivan kehittämisen painopiste on vuonna 2018 työhyvinvoinnin ja työkyvyn johtamisen osaamisen vahvistaminen. Keskeisiä toimenpiteitä tunnuslukujen seurannan kehittämisen lisäksi ovat yhteiskehittämisen orientaation ja työskentelymenetelmien jatkokehittäminen, henkilöstöpooli- ja sijaishankintaprosessin ja henkilöstöresurssien kohdentamisen toimintamallin jatkokehittäminen. Lisäksi hoiva on mukana aktiivisesti työnantajapalvelun kanssa kaupunkitason työhyvinvointihankkeessa vuonna 2018.

Hoivassa jatketaan pitkäjänteistä työtä kotiin tarjottavien palvelujen sisällön ja laadun kehittämisessä sekä monipuolistamisessa. Keskeisiä tuottavuutta parantavia toimenpiteitä vuonna 2018 ovat monialaisen kuntoutuksen vahvistaminen, teknologia-avusteisten palvelujen monipuolistaminen sekä asiakkaiden akuuttitilanteiden kokonaishallinnan parantaminen (ennakointi, ratkaiseminen asiakkaan kotona sekä päivystyksestä kotiuttaminen). Päivätoiminta tukee erityisesti omaishoitajien arkea ja yhteisöllistä osallistumista. Asumispalveluissa painopisteenä on Ikäystävällinen Kuopio -ohjelman mukainen asumispohjainen ajattelu, jossa palvelut perustuvat asukkaan yksilöllisiin tarpeisiin, ja palveluiden järjestäminen toteutetaan kotiin tarjottavien palveluiden puitteissa.

Kuntoutusta kehitetään ja kohdennetaan monitoimijaisesti niin, että mahdollisimman moni kuntoutuspalvelua tarvitseva pääsee palvelujen piiriin oikea-aikaisesti. Tehostetaan tilasto-, vaikuttavuus- ja mittaritiedon käyttöä sekä niiden hyödyntämistä palvelujen ja toimintamallien arvioinnissa, kehittämisessä ja johtamisessa. Tavoitteena on päällekkäisten toimintojen poistaminen, oikea-aikaisuus ja asiakastarpeen mukainen, vaikuttava palvelusisältö.

Kuntoutuksen osalta kehitetään sähköisten palvelujen käyttöä kuten kuntoutuskäyntien tekstiviestimuistutuksia peruuttamattomien poissaolojen vähentämiseksi. Lisäksi selvitetään, miten ICT-ratkaisuilla pystytäisiin vähentämään logistiikkakuluja, osin korvaamaan vastaanotolla tapahtuvaa toimintaa sekä monipuolistamaan palvelu-valikoimaa. Palvelusetelitoimintaa kuntoutuspalveluissa kehitetään yhdessä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kanssa.

Tuottavuusohjelman mukaisesti vammaispalveluiden ja kehitysvammahuollon käytössä olevia tiloja vähennetään vuonna 2018 mm. Maaningan ja Nilsiän päivä- ja työtoimintojen osalta. Tuottavuusohjelman

mukaisesti henkilöstön työtapoja uudistetaan monialaisemmaksi ja poikkihallinnollisemmaksi. Tavoitteena on, että erityisneuvolan osamaista vahvistetaan psykologin työpanoksella. Erityisenä kehittämisen painopisteenä on asiakkaan tilanteen kokonaisvaltainen arviointi. Vammaispalvelupäällikkö arvioi ja kehittää palveluprosessinsa suorituskykyä, palveluita ja resurssien käyttöä (suhteessa palvelulupauksiin ja muihin toimijoihin) sekä raportoi muutostarpeista. Toiminnallisten muutosten myötä kahden ohjaajan tehtävät siirtyvät vuonna 2018 lapsiperhepalveluihin. Asiakaskortti tai muu toimintakyvyn arvioinnin väline on kehittämissivaiheessa riittävän avun ja resurssin kohdentamiseksi asiakkaan tarpeiden perusteella. Vammaispalveluissa on panostettu vuoden 2017 aikana asiakaspalveluun ja työntekijöiden saavutettavuuteen. Yksikössä on aloitettu OSCC-takaisinsoittojärjestelmän pilotointi Kuopion kaupungin avustajakeskuksen palveluohjauksessa. Lisäksi kaupungin omat henkilökohtaiset avustajat pilotoivat parhaillaan Hilka-toiminnanohjausjärjestelmää. Vammaispalveluyksikön palveluohjauksessa on luovuttu puhelinajoista ja asiakkaiden on mahdollista tavoittaa työntekijöitä aiempaa joustavammin.

TOIMINNAN PAINOPISTEET

Vanhusten palveluohjaus

Vanhusten palveluohjaus edellyttää vahvaa poikkihallinnollista toimintaa ja kiinteää yhteistoimintaa ympärivuorokautisen hoidon ja siihen kiinteästi liittyvän turvateknologisten ratkaisujen kanssa. Vanhusten palveluohjausyksikkö toimii moniammatillisena tiiminä ja alueellista palveluohjausta kehitetään edelleen yhteistyössä lähipalvelualueiden kotihoidon ja Terve Kuopio -kioskin kanssa. Terve Kuopio -kioskin toiminnallisuutta ikäihmisten palveluissa kehitetään muun muassa jatkamalla ennaltaehkäisevien ryhmämuotoisten palvelujen kehittämistä korvaamaan yksilökohtaista työskentelyä. Tavoitteena on käynnistää maakunnallisena yhteistyönä palvelu- ja teknologia-avusteisen palvelujen mallintaminen, joka toimii myös osana matalankynnyksen palvelukokonaisuutta. Liikuntapalvelujen toimijoiden kanssa tehdään keskinäistä yhteistyötä asiakasohjauksessa palvelusisältöjen kehittämisessä sekä tarpeellisten liikuntapalvelujen tuottamiseksi. Teknologisilla ratkaisuilla pyritään edistämään palveluiden tavoitettavuutta koko Kuopion alueella.

Yli 93 prosenttia yli 75-vuotiaista kuopiolaisista asuu kotona ja tämän myötä palvelutarpeet kotona ovat kasvamassa ja monimuotoistumassa. Palveluohjauksessa pyritään tuottamaan palveluohjauksessa kartoitettujen tarpeiden pohjalta uusia tapoja järjestää ja tuottaa hyvinvointipalveluja julkistalouden kannalta kestävästi ja kokonaistaloudellisesti sekä rakentaa asiakas- ja tarvelähtöisiä palvelumuotoja. Yhteistyössä kotihoidon ja kuntoutuksen kanssa testataan teknologiaa asiakkaan toimintakyvyn kartoitukseen ja palveluohjauksen tueksi. Kotona asuville ikäihmisille järjestetään palvelut monituottajamallin mukaisesti ja palveluita kehitetään julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyössä.

Vanhusten palveluohjauksen yhteydessä toteutettua perhehoidon kehittämistä jatketaan. Omaishoidon palvelusetelit myönnetään määrärahojen mukaisena, joten tarvittaessa tukea myönnetään vain osaksi vuotta, mikäli ennakoidaan määrärahojen ylitystä. Omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset jatkuvat ja tavoitteena on toiminnan vakiinnuttaminen ja mallintaminen. Ostopalveluna aloitetaan omaishoitajien tukeminen lakisääteisellä valmennuksella ja koulutuksella. Omaishoidon tuen arvioinnit ja palvelupäätökset uusille hakijoille tehdään alueellisessa palveluohjaustiimissä ja omaishoidontuen tiimi tekee seurantakäynnit sekä palvelupäätökset lakisääteisten vapaapäivien järjestämisestä. Tiimin toimintaa kehitetään vastuutyöntekijä mallilla ja eri omaishoitoperheille kohdennettua oikea-aikaista tukea kehittämällä. Palvelusetelin käyttöön ottoa edistetään määrärahojen puitteissa osana kotihoitoa tai asumisen järjestelyjä. Vanhusten asumispalveluiden järjestämistavan muutos ja yli 75 vuotta täyttäneiden kuntalaisten suhteellisen osuuden kasvu lisäävät ostopalveluiden osuutta palvelutuotannossa.

Vanhusten palveluohjausyksikön asiakasohjaus ja palvelutarpeen arviointi toteutetaan lähipalvelualueilla ns. laajan palvelutarjotin- mallin mukaisesti. Palveluohjauksen toimintamallia kehitetään huomioiden valtakunnallinen Kaapo-malli. Palveluarviointia vahvistetaan ottamalla käyttöön arvioiva kuntoutusjakso (ARVI) osaksi kotihoidon asiakkuuden alkamista, kartoitetaan teknologisia ratkaisuja toimintakyvyn arvioimisen tueksi sekä vahvistetaan palveluohjauksen roolia asiakkaan rinnalla kulkijana.

Erityisryhmien asumispalveluissa edelleen kehitetään palveluohjausta ja vahvistetaan toimijoiden välistä yhteistyötä työprosesseja kehittämällä. Tavoitteena on kotiin annettavan tuen ensisijaisuus osana palvelukokonaisuutta ja asumisen mahdollistaminen normaalissa asuntokannassa.

Vanhusten hoivapalvelut

Hoivapalvelut kehittävät palvelujaan lähipalvelualuemallin mukaisesti. Kuopiossa on tällä hetkellä 10 lähipalvelualueita, jotka sijaitsevat palvelu- ja toimintakeskusten ympärillä. Niihin haetaan uusia toiminnallisia ratkaisuja kotona ja yksiportaisen asumisen turvaamiseksi. Keskeistä lähipalvelualueen kehittämistyössä on ratkaista asumisen kestävyys ja kodin muunneltavuus palvelutarpeiden muuttuessa. Asukkaan kotiin tarjottavien palvelujen valikoiman tarjonta, monipuolisuus, kysyntä ja läheisyys varmistetaan tiiviillä yhteistyöllä asukkaiden, yrittäjien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kesken. Hoivapalvelun sisällöllistä kehittämistä jatketaan vahvistamalla hoivan kehittämisrakenteita, kuten kehittämisryhmien toimintaa. Sisällöllisen kehittämisen yksi painopiste on asiakaspalvelun ja asiakaskokemuksen tunnistamisen kehittäminen.

Konkreettisia toiminnan painopisteitä hoivan palvelujen kehittämistyössä vuonna 2018 ovat kuntouttavan arviointijakson, ARVI -jakson, käyttöönotto. ARVI -jakso on osa asiakkaan palvelutarpeen arviointia ja toteutetaan ennen mahdollista kotihoidon alkamista. Jakson aikana asiakas saa monialaista tukea tavoitteelliseen kuntoutumiseen. Käyttöönotto projektoidaan. Toinen keskeinen painopiste on teknologiaavusteisten palvelujen monipuolistaminen. Kyse on vuonna 2017 omaan tuotantoon käyttöönotetun turvapalvelun ja sen hälytyskeskuksen toiminnan kehittämistyö yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Hälytyskeskus on osa sote-tikea. Vuoden 2018 aikana kokeillaan muun muassa sensortechnologiaa ja automaattista lääkeannostelijaa. Kokeilut toteutetaan kokeilukulttuurin ideologialla ja sen työkaluja hyödyntäen. Virtuaalipotikäyntien tavoitteeksi asetetaan asiakasmäärän kasvu. Toukokuussa 2017 aloitetun palvelun piirissä on tällä hetkellä 70 asiakasta ja vuodelle 2018 tavoitteeksi on asetettu 120 asiakasta. Asiakkaan turvallisuutta ja henkilökunnan työturvallisuutta ja sujuvuutta parannetaan laajentamalla sähköisen ovenavauspalvelun käyttöä. Sähköinen ovenavauspalvelu on osa säännöllisen kotihoidon, turvapalvelun ja virtuaalipotihoidon palvelua. Käyttöönoton laajentaminen projektoidaan.

Vuonna 2017 alkanut Sote-Tike -hanke jatkuu vuoden 2018 ajan. Vuonna 2017 käynnistettiin hoivan, sosiaalipäivystyksen ja ensihoidon kenttäjohdon yhteinen tilannekeskus, Sote-Tike. Vuoden 2018 aikana kotisairaala integroituu osaksi sote-tikea, kotihoidon kentän osaamista vahvistetaan akuuttitilanteiden tila-arvioissa sekä monialaisessa yhteistyössä sekä kriisipaikkojen päivystysaikainen koordinointi siirtyy sote-tikeen. Sote-tike täydentyy turvapartiolla. Turva-auttajakäynnit siirtyvät perusasiakastyötä tekevien päivänkulusta turvapartiolle. Kotisairaala vahvistaa ja saa synergiahöyryä sote-tiken palvelukokonaisuudesta. Kotisairaala yhteistyössä yhteispisteen kanssa parantaa sairaanhoitajan saatavuutta asiakkaan kotiin akuuteissa tilanteissa.

Hoivan päivätoiminnassa otetaan käyttöön lautakunnan hyväksymät palvelun myöntämisperusteet. Päivätoiminnalla tuetaan erityisesti omaishoitajaperheitä.

Hoivan asumispalveluissa palveluasumista kevennetään yksiportaiseen suuntaan vuonna 2017 lautakunnan vahvistaman päätöksen mukaisesti. Kehityssuunta parantaa asukkaan mahdollisuuksia asua samassa paikassa myös toimintakyvyn oleellisesti muuttuessa. Saattohoitoa ja palliatiivista hoitoa palveluasumisessa kehitetään.

Hoivapalvelujen erityisasumispalveluissa käyttöönotetaan syyskuussa 2018 uusi tehostetun ja tukiasumisen yksiköt Kasarmikadulla. Käyttöönotto projektoidaan.

Hyvinvointia edistävät kotikäynnit ja ikäneuvolaa korvataan uudella toimintamallilla, jossa palvelua kohdistetaan riskiperusteisesti ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan ryhmämuotoisesti.

Kuntoutuspalveluilla tuetaan iäkkäiden kotona asumista tai kodinomaista palveluasumista yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Toimintakykyä tuetaan ohjaamalla ja kannustamalla ikäihmisiä arkiaktiivisuuteen sekä liikkumaan ja toimimaan muistia, tasapainoa ja lihaskuntoa ylläpitävällä ja kehittäväällä tavalla. Iäkkäiden läheisten, kolmannen sektorin toimijoiden sekä terveydenhuollon ja perusturvan ammattilaisten kanssa yhteistyössä tavoitteena on lisätä aktiivisuutta ikäihmisten arkeen ja ehkäistä ennen aikaista raihaantumista. Kotikuntoutustoiminta on aloitettu vuoden 2016 aikana ja toimintaa kehitetään sekä tehostetaan yhdessä sairaalahenkilöstön, kotiutustiimin, hoivapalvelujen ja muiden toimijoiden kanssa.

Kotona asumisen lisääntyminen näkyy myös apuvälinepalveluiden lisääntyvänä tarpeena. Tämä korostuu erityisesti kotona pärjäämistä tukevien apuvälineiden kysynnän kasvuna sekä entistä tarkemmassa apu-

välineiden saatavuuden oikea-aikaisuudessa. Apuvälinepalveluissa kehitetään edelleen siihen liittyvää ajanvaraustoimintaa ja palvelun oikea-aikaisuutta Apuvälineosaamista ja -tietoutta vahvistetaan sisäisellä koulutuksella ja perehdytyksellä

Kotona pärjäämistä tukevia palveluja kehitetään kuntoutuksessa yhteistyössä muiden toimijoiden ja kuntoutuksen eri tiimien kanssa. Palvelukokonaisuus muodostetaan kuntoutujan tarpeiden tukevaksi ja moniammatillisesti toteutettavana. Aktivoivan arjen tuki (AATU) pyritään aloittamaan aina, jos asiakkaalla on kotona selviämisen uhka. AATU toimintamallia hyödynnetään myös uusien asiakkaiden arvioinnissa ja kuntoutumisen edistämisessä osana määräaikaista palveluja. Tavoitteena on asiakaslähtöinen ja saumaton, varhaista kotiutumista ja toimintakyvyn paranemista tukeva palveluketju.

Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

Vuodelle 2018 jatkuu pitkäjänteisenä tavoitteena vammaisten ja kehitysvammaisten asumisen kehittäminen. Asumispalveluiden kehittämisessä painotetaan kehitysvammaisten valtakunnallisen KEHAS-ohjelman ja kaupungin palveluverkkoselvityksen tavoitteita sekä vahvistetaan normaalia asumispohjaista ajattelua. Päämääränä on, että vuoden 2020 jälkeen kukaan ei asu laitoksessa. Kehitysvammaisten asumisohjelmassa on linjattu seuraavat tavoitteet: laitospaikkoja vähennetään nopeasti, suunnitelmallisesti ja hallitusti sekä mahdollistetaan aikuisten kehitysvammaisten muuttaminen lapsuudenkodeistaan tarjoamalla siihen tarvittavia asumisratkaisuja, yksilöllisiä palveluja ja tukea. Lisäksi tavoitteena on lisätä asuntotarjontaa pitkäaikaisesta laitoshoidosta muuttaville kehitysvammaisille. Ympäri vuorokautisen hoidon sijaan asumispalvelu toteutetaan siis entistä enemmän tuettuna asumisena omissa kodeissa.

Kehitysvammaisten laitosasuminen Vaalijalassa lakkautuu pääsääntöisesti. Vaalijalan kuntayhtymä on aloittanut Kuopiossa Sipulin asumisyksikön toiminnan autistisille henkilöille. Vaalijalan asiakkaiden siirtoja jatketaan suunnitellusti vuoden 2018 aikana.

TOIMINNAN PAINOPISTEIDEN VAIKUTUKSET OSAAMIS- JA HENKILÖSTÖTARPEESEEN

Arvi-mallin käyttöönotto, palveluohjauksen roolin vahvistuminen asiakkaan palveluprosessissa ja oikea-aikaisuus lisäävät palveluohjauksen henkilöstötarvetta, mutta hillitsevät asiakkaan palveluiden käyttöä pitkällä aikavälillä.

Muuttuva ja entistä vaativampi toimintaympäristö aiheuttaa mittavan koulutustarpeen ikäihmisten parissa työskentelevälle henkilöstölle. Henkilöstön osaamista on kehitetty toiminta- ja koulutussuunnitelmien pohjalta uusien toimintamallien ja asiakastarpeiden mukaiseksi. Henkilöstöä kannustetaan joustavaan yhteistyöhön ja mahdollistetaan työkiertoa eri toiminnoissa. Tällä tähdätään henkilöstön osaamisen laajentumiseen, oikeaan kohdentumiseen ja tehtävien kiinnostavuuden kasvuun. Hoivan perustehtävän sisältöjen osaamista tuetaan hoivan kehittämistyöryhmien työllä.

Hoivassa toiminnan painopisteiden toteutuminen edellyttää henkilöstössä kuntoutusosaamista, teknologia-avusteisten palveluiden sekä ennakoinnin ja akuuttitilanteiden perusosaamista. Lisäksi henkilöstöltä edellytetään asiakaspalveluosaamista. Vuoden 2018 aikana osaamista vahvistetaan ARVI -kuntoutusjakson käyttöönottoprojektissa, akuuttitilanteiden kokonaishallintaa sote-tike -hankkeen kehittämisessä ja akuuttitilanteiden, AHAA -koulutuksissa, teknologia-osaamista teknologia-kehittämistyöryhmässä sekä asiakaspalvelua vuoden 2018 erillisen kehittämissuunnitelman mukaisesti.

HENKILÖSTÖN JA OSAAMISEN SAATAVUUS

Yhteistyötä kehitetään Kuopio- rekryn kanssa ja sisäisesti. Järkevällä varahenkilöiden käytöllä pyritään vähentämään tilapäisen henkilöstön tarvetta ja kustannuksia. Hoivassa jatketaan sisäisten sijaisten -toimintamallin kehittämistä ja henkilöstöresurssin kohdentamisen parantamista.

SUUNNITELMA ULKOISTEN PALVELUJEN KÄYTÖSTÄ

Palvelusetelin roolia palvelujen tuotantotapana vakiinnutetaan asumispalveluissa ja kotiin järjestettävissä palveluissa talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa. Palvelusetelitoiminnan kehittämisellä ja lisäämisellä varmistetaan asiakkaan valinnan mahdollisuus ja kustannusten hallinta. Palveluseteliin varattua määrärahaa kohdennetaan setelien kautta tuettuun kotihoitoon, ryhmäkotiasumiseen ja tehostettuun palvelu-asumiseen. Vanhusten asumispalveluiden ostoilla vastataan kasvavaan väestön ikääntymisestä johtuvaan kysyntään.

Sosiaali- ja terveysministeriä on osoittanut valtion avustusta henkilökohtaisen budjetoinnin pilotointiin, joten vammaispalveluyksikkö laatii omasta alueestaan tarkemman projektisuunnitelman pilotoinnin toteuttamiseksi. Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisten kuljetusten optimointi ja kokonaiskustannusten hallinta vaatii vammaispalvelun ja kaupungin liikenneyksikön yhteistyötä, joten kuljetusten optimoinnissa on toteuttamisen riskejä. Kustannusvertailun perusteella kehitysvammaisten psykologin ostopalveluja vähennetään maksimaalisesti ja palvelu korvataan omalla psykologin viralla.

Hoivapalveluissa peruspalvelu toteutetaan omana työnä. Keskeisiä palvelujen ostoja ovat perustyötä tukevat palvelut, kuten lääkkeiden annosjakelupalvelu ja kumppanuuksina toteutettavat teknologia-avusteiset palvelut, kuten sähköinen ovenavauspalvelu ja turvapalvelut.

Avainprosessi: Vanhus- ja vammaispalvelut

Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Palveluohjaus	Omaishoidontuen asiakkaat yhteensä (vanhukset)	717	648	760
	yli 65 v		585	745
	alle 65 v	86	63	15
Erytisryhmien asumispalvelut	Asiakasmäärä yhteensä	551	600	627
Vanhusten hoivapalvelut	Vanhusten kotihoidon käynnit	1 110 580	887 400	1 160 000
	Asiakkaan luona tapahtuva työ tunteina	388 835	394 000	403 000
	Asiakkaiden lukumäärä	3 454	3 500	3 700
	Vanhusasukkaiden keskimääräinen toimintakyky	2,40	3,0	3,0
	Vanhusten kotihoidon asiakkaat (+75 vuotiaat)	2 385	3 000	2 800
	Palvelukeskuksen hoitopäivät, omat	84 067	82 000	71 175
	Keskimääräinen toimintakyky RAVA-asteikoilla	3,6	4,0	4,0
	Palvelukeskuksen asumispaikat, omat	279	281	195
	joista vuorohoidon asumispaikat	43	42	42
	Palveluasumisen/ ryhmäkotiasumisen hoitopäivät, omat			47 085
	Palveluasumisen/ ryhmäkotiasumisen hoitopäivät, ostetut			10 976
	Keskimääräinen toimintakyky			3
	Palveluasumisen/ ryhmäkotiasumisen asumispaikat, omat			129
	Palveluasumisen/ ryhmäkotiasumisen asumispaikat, ostetut			31
	Tehostetun asumispalvelun hoitopäivät, omat	55 588	53 655	89 060
	Tehostetun asumispalvelun hoitopäivät, ostetut	122 843	154 395	157 552
	Keskimääräinen toimintakyky	3,44	3,00	3,0
	Tehostetun asumispalvelun asumispaikat, omat	147	147	244
	Tehostetun asumispalvelun asumispaikat, ostetut	348	423	445
	Kotiutusyksikön hoitopäivät	9 835	6 800	*) yhdistyy
	Kotiutusyksikön asiakkaiden lukumäärä	783	800	*) yhdistyy
	Kotiutusyksikön hoitajakson pituus, keskiarvo (vrk)	11	10	*) yhdistyy
	Kotisairaalahoitopäivät	1 334	1 000	*) 7200
Kotisairaala asiakkaiden lukumäärä	54	100	*) 900	
Kotisairaalajakson pituus, keskiarvo (vrk)	22	10	*) 8	
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto	Vammaispalvelun asiakkaat	3 371	3 550	3 750
	joista kehitysvammaisia	814	780	900
	Kehitysvammaisten asumispäivät	98 754	125 000	131 000
	Asumispalvelut/ Kehitysvammaiset asiakkaat	294	335	360
	Asumispalvelut/ Muut vammaiset	43	47	50
	Omaishoidontuen asiakkaat yhteensä (vammaiset)	178	184	220
	alle 65 v.	74	83	110
	kehitysvammaiset	104	101	110
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Palveluohjaus	Kokonaistyöaika	18,9	28	29,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	13,5	7,5	5,3
Vanhusten hoivapalvelut**)	Kokonaistyöaika	885,7	997,0	1058,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	27,5	23,5	22,4
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto	Kokonaistyöaika	90,4	94,5	85,5
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	14,0	18,5	15,2
Vanhus- ja vammaispalvelut	Kokonaistyöaika (htv)	995,0	1119,5	1172,5
Vanhus- ja vammaispalvelut	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	26,0	22,0	22,2

*) 1.1.2018 alkaen siirtyy vanhusten hoivapalveluihin sairaalahoidosta - yhdistyy kotisairaaloimintaan

***) 1.1.2018 alkaen kotisairaaloiminta yhdistyy hoivapalveluihin

Lapsiperhepalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Perusturvan palvelualueen lapsiperhepalvelut sisältävät sosiaalipäivystyspalvelun, perheoikeudelliset palvelut, avo- ja jälkihuollon sekä sijaishuollon palvelut ja lisäksi valtion rahoittamat riita- ja rikosasioiden sovittelupalvelun sekä turvakotipalvelun. Lapsiperhepalveluiden järjestämisestä vastaavat myös muut kaupungin yksiköt ja viranomaiset (mm. varhaiskasvatus-, neuvola-, oppilashuolto-, nuorisotyö-, perhe- neuvolapalvelut). Perusturvan palvelualueella järjestetään uuden sosiaalihuoltolain mukaisia yleisiä perhepalveluja ja lastensuojelua, joilla edistetään lapsen suotuisaa kehitystä ja hyvinvointia tukemalla lapsia ja nuoria, heidän vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa.

Lapsiperhepalveluiden toiminta-ajatuksena on, että lasten hyvinvointia edistetään ja ongelmia ehkäistään monilla erilaisilla toimilla ja useiden eri tahojen toimivalla yhteistyöllä. Kyse on lapsen elinympäristön turvallisuudesta ja riittävästä mahdollisuuksista. Suuri vaikutus lapsen ja nuoren hyvinvointiin on sillä, millaisia lapsen arjen ympäristöt ovat. Varhaiskasvatuspalvelut, koulu, harrastustoiminta tai muu lähiympäristö ja -yhteisö vaikuttavat paljon lapsen kehitykseen vanhempien ohella. Viimesijaisena palveluna lastensuojelu turvaa lapsen oikeuden turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun, jolloin järjestetään lastensuojelulain mukaisia avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon palveluja.

Avohuollon palveluja ovat mm. palvelutarpeen arviointi, avohuollon tukitoimet kuten perhetyö, tukiperhe- ja tukihenkilötoiminta, avohuollon tukitoimi-sijoitus. Jälkihuollon palvelujen piiriin kuuluvat huostaan otettuina olleet lapset ja nuoret ml. lapset, joiden avohuollon tukisijoitus on kestänyt yli 6 kk. Tavoite on turvata lapsen ja nuoren siirtymä sijoituksesta itsenäiseen elämään. Sijaishuollossa turvataan huostaan otetun, kiireellisesti sijoitetun tai tuomioistuimen väliaikais määräyksellä sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestäminen kodin ulkopuolella. Asiakkaina ovat huostaan otetut sijaishuoltoon sijoitetut 0-17 -vuotiaat lapset ja heidän perheensä. Sijaishuoltoa järjestetään omien laitossosastojen lisäksi perhehoitona, ammatillisena perhehoitona sekä ostopalveluina ammatillisissa perhekodeissa ja lastensuojelulaitoksissa. Perheoikeudellisia palveluja ovat lapsen isyys-, huolto-, asumis-, tapaamisoikeus- ja elatusasiat. Palveluilla pyritään turvaamaan lapsen edun toteutuminen mm. erotilanteissa. Sosiaalihuoltolaissa säädetään, että kunnan on huolehdittava mm. perheasioiden sovitteluun kuuluvien toimenpiteiden järjestämisestä.

Riita- ja rikosasiain sovittelu tarjoaa lakisääteisen mahdollisuuden osapuolille käsitellä uhrille aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja ja sopia niiden hyvittämisestä puolueettoman sovittelijan välityksellä. Pohjois- Savon sovittelutoimisto järjestää riita- ja rikosasioiden sovittelua seudullisesti ja on valtion rahoittama toimintaa, jota koordinoi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Turvakoti on valtion rahoitteinen lyhytaikainen turvapaikka silloin, kun kotiin jääminen väkivallan, uhkailun tai pelon takia on mahdotonta tai vaarallista. Turvakodin tavoitteena on väkivaltakierteen katkaiseminen, sen seurausten hoitaminen ja väkivallan ennaltaehkäiseminen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Palvelutuotannon käytäntöjä ja työkaluita kehitetään vahvasti sote-yhteensopiviksi ja ennakoidaan toimintojen kehittämistä maakunnan näkökulmasta. Lapsiperhepalvelut ovat mukana valtakunnallisessa kärkihankkeessa, lapsi- ja perhepalveluiden muutos-ohjelmassa (LAPE), jonka tavoitteena on edistää lasten ja nuorten hyvää elämää monialaisella kehittämisohjelmalla.

Uuden päivystysasetusluonnoksen ja uuden sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalipäivystys on järjestettävä ympärivuorokautisesti kiireellisen ja välttämättömän avun turvaamiseksi. Päivystys on toteutettava siten, että palveluun voi saada yhteyden ympäri vuorokauden ja kiireelliset sosiaalipalvelut voidaan toteuttaa lakisääteisesti. Sosiaalipäivystystä toteutettaessa on toimittava yhteistyössä terveydenhuollon päivystysten, pelastustoimen, poliisin, hätäkeskuksen ja tarpeen mukaan muiden toimijoiden kanssa. Kuopion sosiaalipäivystys antaa vuoteen 2020 saakka virka-ajan ulkopuolella välittömästi tarvittavan sosiaalisen tuen Kuopion lisäksi 11 muun kunnan kaikenikäisille asukkaille. Kuopion ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kanssa yhteistyössä pilotoidaan parhaillaan sosiaalipäivystystä osana laajaa terveydenhuollon päivys-

tystä sekä valtakunnallisesti uutta mallia sosiaali- ja terveyskeskuksen ja ensihoidon yhteisestä tilannekeskuksesta (sote-tike).

Vuonna 2018 tavoitteena on edelleen siirtää painopistettä erityispalveluista yleispalveluihin, vahvistaa asiakkaiden yhdenvertaisuutta ja tiivistää viranomaisten välistä yhteistyötä. Sosiaalihuoltolain mukaan lapsi on sosiaalihuollon asiakas aina silloin, kun sosiaalihuoltoa hakevassa, käyttävässä tai sen kohteena olevassa perheessä on lapsi. Erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret voivat tarvita sosiaalihuoltolain tarkoittamaa erityistä tukea silloin, kun lapsen kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä ja kehitystä tai lapsi itse käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään.

TUOTTAVUUTTA LISÄÄVÄT TOIMENPITEET

Tilat

Lapsiperhepalveluiden avotoimistotilat Viestikadulla ovat maksimaalisesti käytössä sijaishuollon henkilöstön siirryttyä osaksi toimitiloja vuoden 2017 syksyllä.

Omien laitosten käyttöastetta on seurattu toiminnan kehittämiseksi tuottavuusohjelman mukaisesti. Mäntyrinteen laitospaikkojen käyttöaste oli Toukolassa (nuoret) 92 %, Vesalassa (kouluikäiset ja perhekuntoutus) 76 %, Touhulassa (pikkulapset) 63 % ja nuorten vastaanotto- ja arviointiyksikössä 83 % vuonna 2017. Laitospaikkojen lisäksi henkilöstö on antanut myös tehostetusti tukea kotiin laitossijoituksen päätyttyä, jolloin käyttöaste on Touhulassa ollut 82 % ja Vesalassa 100 %. Vuoden 2018 aikana omia lastensuojelun laitostointoja arvioidaan ja kehitetään vastaamaan avohuollon tarpeita (tukemaan perhesijoituksia, perhekuntoutusta, vastaamaan vaativien nuorten tukeen avohuollossa) eli kartoitetaan mitä lastensuojeluita omana kaupungin palveluna on kannattavaa tarjota. Kaupungin lastensuojelulaitosten uudistamista jatketaan myös yhteistyössä KYS:n lasten psykiatrian ja nuorisopsykiatrian kanssa.

Henkilöstö

Lastensuojeluilmoitusten lisääntyneestä määrästä huolimatta lastensuojelutyöhön ei ole lisätty henkilöstöä.

Perhetyöhön lisätään yksi työpari, että pystytään vastaamaan perhetyön tarpeisiin. Alkuvuonna 2018 arvioidaan jälkihuoltotiimin tarvetta jälkihuollon asiakkaille ja analysoidaan päiväaikaisen lastensuojelun päivystyksen kehittämisen tarvetta, koska sosiaali- ja terveysministeriö suunnittelee ns. suoran puhelinyhteyden avaamista kuntalaisten käyttöön. Sairauspoissaolot ovat laskeneet vuodesta 2016 vuoteen 2017 1,9 päivää / htv.

Ostopalvelut

Lastensuojelun ostopalveluiden kilpailutuksen suunnittelu sekä avohuollossa että sijaishuollossa käynnistetään maakunnallisena yhteistyössä alueen kuntien kanssa sekä IS- hankinnan koordinoimana.

Muut

Sijaisperhehoidon osuus sijaishuollon kokonaisuudesta pysytetään vähintään 65 %:ssa. Kehitetään edelleen ammatillisen ja lyhytkestoisen sijaisperhehoidon toimintamuotoja ja tuetaan sijaisperheiden jaksamista. Sijaisperhehoitoa kehitetään niin, että käytettävissä on jatkossakin ammatillisia sijaisperheitä ja perheitä akuutin, lyhytaikaisen sijoituksen tarpeessa olevien lasten vastaanottamiseen.

TOIMINNAN PAINOPISTEET

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen kaupunki-/aluetasoisena yhteistyönä

Lastensuojelu on viimesijainen auttamismuoto. Lastensuojelun tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Laissa määritellään lastensuojelu laajasti: lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen liittyvillä toimilla ehkäistään varsinaisen lastensuojelun tarvetta ja ehkäisevällä lastensuojelulla tarjotaan apua ja tukea

riittävän varhain, jolloin ehkäistään ongelmien syntymistä tai pahenemista. Tärkeä tehtävä ehkäisevän työn toteuttamisessa on neuvolalla, varhaiskasvatuksella ja koululla. Sijaishuollon määrärahoja on karsittu ja tavoitteena on, että kotitukipilotin ansiosta vuonna 2018 toteutuu 8 pitkäaikaista sijoitusta vähemmän kuin vuonna 2017.

Kuopiossa ryhdytään valmistutumaan palveluiden tuottamisen tapana ns. perhekeskustoimintamalliin. THL:n määritelmän mukaan perhekeskus on tapa järjestää alle kouluikäisten lasten palvelut toiminnalliseksi monialaiseksi palvelukokonaisuudeksi. Perhekeskukset toimivat yhteistyössä järjestöjen, seurakuntien, yksityisen sektorin ja perheiden kanssa. Neuvolapalvelu on perhekeskuksen ydinpalvelu ja osa lapsen elämää syntymästä alkaen. Vahvistamalla varhaisessa vaiheessa vanhemmuutta sekä vanhempana toimimista voidaan edistää lapsen hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta. Lainsäädäntö korostaa, että äitiys- ja lastenneuvolassa, terveydenhuollossa, varhaiskasvatuspalveluissa, kouluterveydenhuollossa ja oppilashuoltotyössä tulee edistää lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tukea vanhemmuutta. Myös nuorisolaki edellyttää palveluilta monialaista yhteistyötä.

Pohjois-Savon LAPE –hankkeessa perhekeskustoimintamalliin liittyvät tavoitteet ja tehtävät on koostettu kuudeksi työpaketiksi:

1. Perhekeskusverkoston perustan rakentaminen, jossa palvelut yhteensovitetään toimivaksi kokonaisuudeksi ja luodaan sovitut toimintamallit
2. Sisältöjen, toimintakäytäntöjen ja toimintamallien vahvistaminen: vanhemmuuden ja parisuhteen tuki, eroauttaminen, maahanmuuttajaperheiden tuki, erityistä tukea tarvitsevat lapset, oma työntekijä –malli
3. Johtamisen malli. Mitä on perhekeskuksen yhteensovitettava johtaminen.
4. Osaamisen vahvistaminen. Valmennukset ja seminaarit.
5. Viestintä: tukee kokonaisuutta ja tuottaa materiaalia kehittämistyön avuksi.
6. Arviointi: tukee toimintaa jo perhekeskuksen rakentamisvaiheessa.

Lasten ja nuorten palveluiden kehittämisessä käynnistyy LAPE –hankkeen mukainen poikkihallinnollinen työryhmätyöskentely, jolla kaupunki varautuu sote-uudistukseen.

Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö

Lakisääteisenä veloitteena on vakiinnutettu lapsiperheille välttämätön kotipalvelu. Kotipalvelua annetaan mm. toimintakykyä alentavan syyn, kuten sairauden, synnytyksen, vamman tai uupumuksen sekä erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Perhetyöhön lisätään yksi työpari vuodelle 2018, koska kysyntä on kasvanut erityisesti iltaisin ja viikonloppuisin.

Kuopion kaupungin lapsiperhepalvelukokonaisuuden painopiste on kehittynyt tavoitteiden mukaiseksi. Kuopiossa lastensuojelun avohuollolisten tukitoimien piiriin ohjautuvien 0-17 – vuotiain lasten määrä on laskenut 6,3%:iin (2013 11,2 %) vastaavanikäisestä väestöstä. Myös kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on laskenut 1,9 %:iin (ollen 2,2 % 2013) vastaavanikäisestä väestöstä.

Painopiste pidetään edelleen yleisissä perhepalveluissa ja lastensuojelun tarvetta ennalta ehkäisevissä varhaisen tuen palveluissa, mutta varhaisen tuen palveluiden tarkasteleminen tulee ulottaa myös muille palvelualueille ja kaupungin lapsiperhepalveluja antaville yksiköille.

TOIMINNAN PAINOPISTEIDEN VAIKUTUKSET OSAAMIS- JA HENKILÖSTÖTARPEESEEN

Vuonna 2018 vahvistetaan omia sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisia tukitoimia mm. tukihenkilötoiminnassa ja perhetyössä. Vuodelle 2018 asetetaan tavoitteeksi, että 50 % asiakkuuksista saa palvelunsa yleisinä perhepalveluina.

HENKILÖSTÖN JA OSAAMISEN SAATAVUUS

Pätevien ja erityisesti lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden saatavuus tilapäisissä tarpeissa on rajoitettua. Lastensuojelutyössä työntekijöiden vaihtuvuus on runsasta, mikä haittaa pitkäjänteistä ja tavoitteellista työtä. Etenkin kaupungin reuna-alueita hoitavien pätevien työntekijöiden rekrytoinnissa on haasteita.

Valtakunnallinen lasten, nuorten ja perheiden muutosohjelma LAPE:n tavoitteena on kehittää lastensuojelun sosiaalityötä monitoimijaiseksi ja vahvistaa ammattilaisten osaamista vuorovaikutukselliseksi ja ihmissuhdeperustaiseksi. Kuopion kaupungin perhepalvelut ja lastensuojelun avohuolto pilotoi vuoden 2018 aikana valtakunnallista lastensuojelun systeemistä toimintamallia. Lastensuojelu tarvitsee kokonaisvaltaista toimintakulttuurin uudistamista. Tavoitteena on saada aikaan muutosta organisaatio-, työntekijä- ja asiakastasolla. Asiakastasolla tavoitteena on, että perhe kokee saavansa tarvitsemaansa apua ja tukea. Työntekijätasolla tavoitteena on, että työntekijöiden jaksaminen ja motivaatio paranevat, väsymys ja koettu kuormittuneisuus vähenevät sekä asiakasmäärä muuttuu inhimilliseksi. Organisaatiotasolla tavoitteena on, että kokonaiskustannukset pienenevät, tahdonvastaiset sijoitukset vähenevät ja palvelujen ja toimenpiteiden kokonaisuus jäsentyy tehokkaaksi.

SUUNNITELMA ULKOISTEN PALVELUJEN KÄYTÖSTÄ

Lastensuojelussa ostopalvelujen käyttöä vähennetään tukihenkilötoiminnasta ja perhetyöstä ja korvataan omana toimintana. Lasten tapaamispaikkatoiminta päättyy kokonaan ostopalveluna ja toteutetaan omana tuotantona 1.1.2018 alkaen.

Avainprosessi: Lapsiperhepalvelut

Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Avo- ja jälkihuolto	Lastensuojelun ilmoitusten määrä	2 855	3 090	3 100
	Asiakkaiden määrä	1 545	2 000	1 500
	Avohuollon asiakkaita omissa laitoksissa	12	90	70
	Päättynneiden asiakkuuksien määrä	564	630	600
	Huostassa olevien määrä	268	279	270
Sijaishuolto	Huostassa olevat perhehoitoon sijoitetut	162	175	165
	Huostassa olevat omiin laitoksiin sijoitetut	8	13	20
	Huostassa olevat ostopalveluun sijoitetut	95	95	90
Perheoikeudelliset palvelut	Asiakkaat	2 160	2 100	2 100
Sosiaalihuoltolain mukaiset perhepalvelut	Palvelutarpeen arviointipyyynnöt	555	550	650
	Sosiaalihuoltolain mukaiset asiakkaat	1 704	1 560	1 800
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Sosiaalipäivystyspalvelut Avo- ja jälkihuolto	Kokonaistyöaika	5,0	5,2	5,0
	Kokonaistyöaika	139,3	143,5	156,7
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	17,7	17,5	12,5
Sijaishuolto	Kokonaistyöaika	15,3	15,5	17,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	5,3	10,0	2,7
Riita- ja rikosasiain sovittelu	Kokonaistyöaika	3,5	5,0	4,0
Perheoikeudelliset palvelut	Kokonaistyöaika	4,5	10,0	5,0
Lapsiperhepalv.tukipalvelut	Kokonaistyöaika	2,1	3,5	3,0
Lapsiperhepalvelut	Kokonaistyöaika (htv)	169,7	182,7	190,7
Lapsiperhepalvelut	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	15,9	15,0	12,3

Aikuissosiaalityön palvelut

TOIMINTA-AJATUS

Aikuissosiaalityön avainprosessin tavoitteena on kartoittaa, arvioida ja vahvistaa asiakkaan elämäntilannetta, voimavaroja ja muutostoiveita elämän eri osa-alueilla sekä tukea elämänmuutoksissa, jotka mahdollistavat paluun työelämään tai koulutukseen. Aikuissosiaalityö sisältää sosiaalisen ja taloudellisen tuen (palvelut) mukaan lukien pakolaistyön sosiaalipalvelut sekä talous- ja velkaneuvonta, joka antaa kunnallista talous- ja velkaneuvontaa kuopiolaisille ja ympäristö-kuntien asukkaille. Sosiaalityön tavoitteena on ohjata asiakkaita oikeiden palvelujen piiriin ja turvata sosiaalinen kuntoutus, mikäli työelämä tai koulutus ei ole ajankohtaista. Aikuissosiaalityön menetelmien avulla ennaltaehkäistään sosiaalisten ongelmien syntyä ja kasautumista sekä pyritään vähentämään syrjäytymistä. Aikuissosiaalityön avainprosessi huolehtii myös pakolaisten ja paluumuuttajien palveluiden järjestämisestä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Taloudellisen tuen ja sosiaalityön yksikkö

Perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle 1.1.2017, mutta edelleen tilanne on epävakaata ja kaupungin henkilöstö tekee vahvaa asiakasohjausta, tiedottamista ja viestintää muutoksesta. Vähitellen rakentumassa olevat yhteistyömallit Kelan ja aikuissosiaalityön välille vaativat aikaa. Kaupungin talousarvion edellyttämä talouden sopeuttaminen viedään käytäntöön siten, että määräraha sekä täydentävään että ehkäisevään toimeentulotukeen varataan vuoden 2016 toteutuman perusteella (lisätynä Juankosken määräraha) ja edelleen tehostetaan asiakasohjausta Kelan asiakkuuteen.

Sosiaalihuoltolain mukaisesti vahvistetaan painopistettä erityispalveluista yleispalveluihin. Uuden sosiaalihuoltolain mukaan kunnille on tullut merkittäväksi tehtäväksi neuvonnan ja ohjauksen järjestäminen asukkaille hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Vuoden 2018 kevään aikana arvioidaan soteuudistusta ennakoitujen neuvonnan ja palveluohjauksen kehittämistä yhteistyössä terveydenhuollon ja muiden palvelualueiden kanssa. Aikuissosiaalityössä on myös siirretty painopistettä jalkautuvaan työhön. Jalkautuvaa työtä on pilotoitu mm. Vehmersalmella, Vamos-Kuopiossa ja Kompassissa. Kokemukset ovat positiiviset ja vahvistavat työtapamuutosta.

Aikuissosiaalityössä lapsiperheiden hyvinvointia on tuettu mm. resursoimalla lapsiperheiden aikuisten sosiaalityöhön. Alkuvuoden 2018 aikana taloudellinen tukeminen lastensuojeluperheiden osalta siirtyy aikuissosiaalityöhön, jolloin vahvistuu myös aikuisten palveluohjaus ja neuvonta vanhempien osalta. Työhön osoitetaan yhden sosiaalityöntekijän ja yhden sosiaaliohjaajan resurssi. Aikuissosiaalityössä on tavoitteena keskittää samalla toimeentulotuen käsittely erilliseen yksikköön/tiimiin ja mahdollista näin suunnitelmallisen sosiaalityön tekeminen kasvavissa asiakasohjauksissa myös aikuissosiaalityössä.

Aikuissosiaalityön yksikkö aloittaa lisäksi pilotoinnin ajalla 1.1.–31.12.2018 yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön sekä THL:n kanssa osallistavan sosiaaliturvan mallin osalta. Hankkeen kohderyhmänä ovat ensisijaisesti pitkäaikaistyöttömät aikuissosiaalityön asiakkaat sekä Kelan kuntaan ohjaamat vaikeasti työllistyvät toimeentulotukiasiakkaat, joille lain mukaan on tehtävä sosiaalityön tarvearviointi. Hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa osallistavan sosiaaliturvan vaikuttavuudesta. Osallistavan sosiaaliturvan pilotoidaan työmenetelmien ja toimintojen kokonaisuutta, jossa sosiaalityön ammattilainen räätälöi yhdessä asiakkaan ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa asiakkaan tarpeita vastaavan toimintojen kokonaisuuden, joka tähtää asiakkaan hyvinvoinnin, terveydentilan, toimintakyvyn ja sosiaalisen osallisuuden kannalta parhaisiin mahdollisiin toimenpiteisiin ja osallisuuden tavoitteisiin.

Vuonna 2018 sosiaalinen kuntoutus järjestetään OSSSI -hankkeen periaatteiden mukaisesti. Sosiaalinen kuntoutus on lakisääteinen palvelu ja sillä vahvistetaan henkilön kykyä selvitä arkipäivän toiminnoista, vuorovaikutussuhteista ja oman toimintaympäristönsä rooleista. Sosiaalinen kuntoutus on osa monialaista kuntoutusjärjestelmää ja sitä on toteutettava tiiviissä yhteistyössä lääkinnällisen, ammatillisen ja kasvatuksellisen kuntoutuksen kanssa. Palvelun tarve vaikuttaa kasvavan mm. työelämäkokeilun määritysten johdosta. Sosiaalisen kuntoutuksen palvelut jakautuvat sosiaalista toimintakykyä ja arjen sujumista tukeviin yksilöpalveluihin sekä elämänhallintaa tukeviin ryhmäpalveluihin, joiden kesto on yksilöllinen.

Kaupungin työkyky- ja eläkeselvitystä vahvistetaan yhteistyössä työllisyyspalveluiden kanssa vuosille 2018–2019. Tehostetun työskentelyn tavoitteena on ohjata enemmän pitkään työttömyysetuudella olleita henkilöitä ensisijaisten työkyvyttömyysetuuksien piiriin ja sitä kautta vähentää työmarkkinatuen kuntasuosuuksia. Ensisijaisena asiakasryhmänä ovat yli 1000 päivää työttömänä olleet eläketavoitteiset asiakkaat. Suurin asiakasjoukko tulee ohjautua aikuissosiaalityöhön selvityspalveluun työllisyyspalveluista, jossa priorisoidaan asiakasseulontaa. Työkyky- ja eläkeselvityksen tuloksellinen työ on suoraan riippuvainen oikeanlaisista asiakkuusohjauksista, joka edellyttää mahdollisen työkyvyttömyyden tunnistamista. Asiakkaat ovat pääsääntöisesti vaikeasti mielenterveys- ja päihdeongelmaisia, joten asiakkuuteen sitouttaminen vaatii myös aikaa. Haasteina ovat myös Kelan ja työeläkelaitosten tiukat työkyvyttömyysetuuksien myöntämisperusteet. Asiakkuuden kesto työkyky- ja eläkeselvityksessä on ideaalitulanteessa alle vuoden, mutta haettavien työkyvyttömyysetuuksien siirtyminen valitusasteille pidentää prosessia useampaan vuoteen, jonka vuoksi työskentelyn tulokset siirtyvät pääosin tuleville kalenterivuosille. Työllisyyspalvelut kustantavat projektin ajalle kahden työllisyyskoordinaattorin työpanoksen sekä tarvittavat ostopalvelut työmarkkinatukea saavien asiakkaiden osalta. Aikuissosiaalityöstä projektiin on kohdennettu yhden yhteistyökoordinaattorin työpanos.

Vuonna 2018 pakolaistyössä jatketaan kiintiöpakolaisten vastaanottoa ja kuntapaikan saaneiden kotouttamista. Tulkkipalveluita uudistetaan ja siirrytään entistä vahvemmin nopeaan ja ketterään sekä kustannustehokkaaseen puhelintulkkaukseen.

Aikuissosiaalityössä on meneillään ESR-rahoitteinen Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat – Varhainen välittäminen, osallisuus ja asumisen tuki hanke (1.3.2016–29.2.2019). Hankkeen tavoitteena on varmistaa ennaltaehkäisevän asunnottomuustyön juurtuminen osaksi hankkeeseen osallistuvien kaupunkien toimintaa. Juurruttamisen työvälineinä toimivat kaupunkikohtaiset ennaltaehkäisevät asunnottomuusstrategiat sekä osallisuutta vahvistavat erilaiset työtavat. Hankkeella tuetaan asunnottomuutta ehkäisevien työvälineiden laatimista, kehittämistä ja käytännön toteutusta. Hankkeessa osatoteuttajakaupungit ovat määritelleet omat kaupunkikohtaiset painopistealueet asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn. Kuopion painopistealueina ovat nuorten asunnottomuus, monialaisen liikkuvan tuen kehittäminen, tuetusta asumisesta omaan asuntoon siirtyvät sekä päihteitä käyttävien asumisratkaisujen kehittäminen. Aikuissosiaalityöstä hankkeeseen on kohdennettu strategiatyötä koordinoivan hankekoordinaattorin työpanos.

TUOTTAVUUTTA LISÄÄVÄT TOIMENPITEET

Tilat

Aikuissosiaalityön avotoimistotoimitilat Asemakadulla ovat myynnissä, joten valmistaudutaan mahdolliseen henkilöstön työtilojen siirtymiseen.

Henkilöstö

Henkilöstörakennetta tarkastellaan jatkuvaluonteisesti LEAN -periaatteiden mukaisesti. Aikuissosiaalityössä on päivitetty tehtäväkuvat vastaamaan lakimuutosta (ohjaaja, sosiaalityöntekijä). Edelliseen vuoteen muutoksena yhden sosiaalityöntekijän ja yhden palveluohjaajan työpanos kohdentuu lapsiperheiden toimeentulotuen käsittelyprosessiin.

Ostopalvelut

Aikuissosiaalityön avainprosessissa pääasialliset asiakaspalvelujen ostot kohdistuvat sosiaalisen kuntoutuksen palveluihin ja eläkeselvittelyn yhteydessä hankittaviin ostopalveluihin. Sosiaalisen kuntoutuksen palveluihin valmistellaan palveluseteliä.

TOIMINNAN PAINOPISTEET

Uuteen soteen valmistautuminen

Aikuissosiaalityössä toimii työryhmä sosiaalityön sisältöjen ja toimintamallien kehittämiseksi sote-yhteensopiviksi. Sosiaalityön painopisteenä tulee olemaan monialainen työskentely ja jalkautuva työote, jolla pyritään tehostamaan ennaltaehkäisevää sosiaalityötä.

TOIMINNAN PAINOPISTEIDEN VAIKUTUKSET OSAAMIS- JA HENKILÖSTÖTARPEeseen

Asiakasmäärien kasvu yhdessä lainsäädännöstä tulevien nykyisten ja tulevien lisätehtävien kanssa vaativat lisäresursointia lastensuojelun taloudellisen tuen kokonaisuuteen sekä kotouttamistyöhön. Tuottavuuden kasvua haetaan uudenlaisten nopeampien ja tehokkaampien sekä digitaalisten työskentelymallien kautta.

HENKILÖSTÖN JA OSAAMISEN SAATAVUUS

Henkilöstön vaihtuvuus aikuissosiaalityössä on ollut kohtuullisella tasolla ja henkilöstötilanne suhteessa perustyön osaamisvaateisiin on erittäin hyvä. Sairauspoissaolot ovat laskeneet vuodesta 2016 vuoteen 2017 1,1, päivää / htv.

SUUNNITELMA ULKOISTEN PALVELUJEN KÄYTÖSTÄ

Sosiaalisen kuntoutuksen palvelut ennakoidaan siirrettäväksi palvelusetelille vuoden 2018 aikana. Tulkkipalveluissa siirrytään tehokkaaseen puhelintulkkaukseen (minuuttiperiaate).

Avainprosessi: Aikuissosiaalityön palvelut

Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Sosiaalityön palvelut	Aikuisten sosiaalityön asiakasmäärä (aktiiviasiakkuus)	609	755	985
	Nuorten sosiaalityön asiakasmäärä (aktiiviasiakkuus)	796	835	835
Taloudellinen tukeminen **)	Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä **)	7 471	3917	2 600
Maahanmuuttajapalvelut	Asiakkuudessa olevien kotitalouksien määrä	145	150	150
Sosiaalinen kuntoutus	Asiakasmäärä			300
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Sosiaalityönpalvelut	Kokonaistyöaika	37,8	25,0	26,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	25,87	13,5	12,0
Taloudellinen tukeminen	Kokonaistyöaika	33,52	11,3	12,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	8,23	6,0	13,1
Työllistyminen *)	Kokonaistyöaika	22,3	0,0	0,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	11,1	0,0	0,0
Maahanmuuttajat	Kokonaistyöaika	7,46	7,0	9,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	20,8	19,5	15,2
Aikuissosiaalityön tukipalvelut	Kokonaistyöaika	6,5	4,0	4,0
Sosiaalipalveluiden tukipalvelut	Kokonaistyöaika	0,0	2,5	4,0
Aikuissosiaalipalvelut	Kokonaistyöaika (htv)	107,6	49,8	54,8
Aikuissosiaalipalvelut	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	13,5	13,0	12,7

*) Työllistymisen palvelujen siirto elinvoima- ja konsernipalveluihin

***) Perustoimeentulotuen siirto Kelalle 1.1.2017

Tavoitteet

Perusturvan palvelualue

2018

1. KASVAVA KUOPIO

3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
yhteisten hankkeiden ja palvelujen määrä	Työssäkäyntialueen yhteistyötä laajennetaan ja tiivistetään alueen elinvoiman vahvistamiseksi.	Maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun osallistuminen.	Kasvava Kuopio -ohjelma

2. HYVINVOIVA KUOPIO

5. Aktiivisuuteen innostava arki

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskertoimet (ns. HYTE-mittarit)	Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle. Aktivoidaan erityisesti tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria sekä ikäihmisiä liikkumaan ja harrastamaan sekä terveellisiin elämäntapoihin.	Valtakunnallinen LAPE-ohjelman mukaiset toimenpiteet, joilla vahvistetaan viestintää ja informoidaan mahdollisuuksista. Järjestöyhteistyö, ikäystävällinen Kuopio-ohjelman päivitys ja sen mukaiset toimenpiteet.	Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

6. Varhainen tuki

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset, koulutuspaikan ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, kotona asuvien ikäihmisten osuus	Lapsiperheet saavat tarvittaessa varhaista ja avoimuuden tukea. Kaikki peruskoulusta valmistuvat saavat jatko-opiskelupaikan. Tuetaan ikäihmisten kotona pärjäämistä ja hyvää elämää.	Sosiaalihuoltolain mukaisissa perhepalveluissa ja lastensuojelun avoimuudessa pilotoidaan lapsiperhepalveluiden asiakaskorttia (avun tarpeen tunnistaminen ja resurssiohjaus). Lastensuojelutyötä uudistetaan pilotoimalla ns. systeemisen lastensuojelun toimintamallia, joka perustuu perheterapeuttiseen työotteeseen ja vahvaan vuorovaikutukseen perheiden kanssa. Nuorten Starttipaja-hanke pilotoi työvalmennuskokeilua nuorille, joilla ei ole peruskoulun jälkeen koulutuspaikkaa. Edistetään ikäihmisten tuetun asumisen suunnittelua tavoitteellisesti lähipalvelualuemallin mukaisesti. Käytetään hyödyksi kotona asumiseen liittyvien palveluiden, tukimuotojen ja teknologian kehittymistä.	Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

7. Työllistyminen ja toimeentulo

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
pitkäaikaistyöttömien määrä, nuorisotyöttömien määrä, työmarkkinatuen kuntaosuus, toimeentulotukea saavien osuus	Toteutetaan aktiivisia toimenpiteitä (henkilöstöpolitiikka, hankintapolitiikka, yritysyritys, eläkeselvittelyt jne.) pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi ja työmarkkinatuen kunta-osuusmaksun pienentämiseksi.	Toiminta- ja työkykyselvittelyt sotessa.	Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

8. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
Vanhusten palveluasuntojen määrä	Kehitetään uudenlaisia monipuolisia lähipalvelualueita ja lähipalvelukonsepteja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (vrt. Männistö, Jynkkä, Pyörö). Tuetaan asuinalueiden omatoimisuutta ja omaleimaisuutta (pitäjäraadit, talkooraha, yms.).	Edistetään lähipalvelualueiden suunnittelua ja toimintamallia soveltuvan asuntokannan lisäämiseksi.	Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma
3. RESURSSIVIISAS KUOPIO			
10. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
käyttäjien määrä	Otetaan käyttöön sähköinen kokouskäytäntö hallituksessa, lautakunnissa ja valtuustossa.	Selvitetään sähköisen kokouskäytännön mahdollisuus perusturvalautakunnan kokouksissa.	Resurssiviisas Kuopio -ohjelma
tilankäytön tehokkuus	Parannetaan tilojen monikäyttöisyyttä ja tehostetaan tilankäyttöä.	Lisätään työ- ja toimitilojen yhteiskäyttöisyyttä. Tilojen käyttöasteiden pohjalta laaditaan uudelleen järjestelyjä, jonka tavoitteena on toimitilaneliöiden vähentäminen.	Resurssiviisas Kuopio -ohjelma
9. Viisas liikkuminen			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
kaupunkiliikenteen matkustajamäärä, pyöräilyn ja jalankulun osuus tehdyistä matkoista	Edistetään pyöräilyä ja jalankulkua sekä joukkoliikenteen käyttöä sekä kulkuneuvojen yhteiskäyttöä. Laaditaan pyöräilyn kehittämissuunnitelma. Kehitetään maaseutualueen liikkumismahdollisuuksia palveluihin.	Liikkuvaa työtä tekevän henkilöstön toimintamalleja kehitetään (yhteiskäyttöiset ajoneuvot, sähköautot, sähköavusteiset polkupyörät, logistiset pysäköintijärjestelyt).	Resurssiviisas Kuopio -ohjelma
4. UUDISTUVA KUOPIO			
12. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
kaupungin www-sivujen ja sosiaalisen median seuraajien määrä, asukas- ja sidosryhmäpalaute	Kehitetään päätöksenteon avoimuutta ja viestintää.	Osallistetaan henkilöstöä/asiakkaita ja asukkaita päätösten valmisteluvaiheessa. Luodaan toimintamalleja osallistavaan päätöksentekoon.	Uudistuva Kuopio -ohjelma
sairauspoissaolot, työtyytyväisyys	Toteutetaan henkilöstön työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä. Henkilöstön sairauspoissaolot vähenevät 2 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Sairauspoissaolojen sijaisjärjestelyt turvataan.	Vahvistetaan työhyvinvointijohtamista ja esimiestyötä.	Uudistuva Kuopio -ohjelma
strategian toteutuminen, sosiaalisten kriteereiden hyödyntäminen hankinnoissa	Jalkautetaan uutta kaupunkistrategiaa. Tuetaan hankinta- ja omistajapolitiikalla kaupunkistrategian toteutumista.	Strategian tulkinta viedään työyhteisöjen sisäisiin ja kumppanuuskeskusteluihin.	Uudistuva Kuopio -ohjelma

13. Sujuva ja uudistuva toiminta			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
uudet käytänteet/ toimintatavat/ kokeilut	Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palveluprosesseja.	Jatketaan sähköisen asioinnin viemistä eteenpäin ja otetaan käyttöön toiminnoissa. Palveluprosessien kuvaamista ja sujuvoittamista jatketaan LAPE-ohjelman ja ODA-hankkeen mukaisesti. Hyödynnetään LEAN-oppeja.	Uudistuva Kuopio-ohjelma
	Uudistetaan ja kehitetään toimintaa mm. erilaisten kokeilujen avulla ja ottamalla käyttöön hyviä toimintatapoja.	Jatketaan sosiaali- ja terveyskeskuksen tilannekeskuksen kehittämistä yhteistyössä KYSin kanssa (ensihoito-terveydenhuolto-kotihoito-sosiaalipäivystys)	Uudistuva Kuopio-ohjelma
uudistusten eteneminen	Osallistutaan maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun ja varaudutaan omassa toiminnassa tulevaan muutokseen, jotta muutos toteutuisi mahdollisimman sujuvasti asiakkaille ja henkilöstölle.	LAPE-ohjelman mukaisia linjauksia edistetään ja viedään käytäntöön tarvittaessa jo ennen maakunta-sotea.	Uudistuva Kuopio-ohjelma
14. Kestävä talous			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
tilikauden tulos, toimintakatteen kasvu%, toimintakulujen kasvu%	Toimitaan taloudellisesti ja parannetaan tuottavuutta, jotta kaupungin taloudellinen tulos on suunnitellun mukainen ja tasapainossa valtuustokauden aikana. Myydään ja luovutaan palvelutuotannon kannalta tarpeettomista tiloista ja samalla vähennetään kaupungin korjausvelkaa. Toteutetaan laajempaa strategian mukaista investointiohjelmaa.	Tiedolla johtamisen ja tiedon yhteiskäytön keinoin parannetaan toiminnan ja palvelutuotannon tuloksellisuutta	Uudistuva Kuopio-ohjelma

3 AVAINPROSESSITASOISET KÄYTTÖSUUNNITELMAT TERVEYDENHUOLLON PALVELUALUEELLA

Avohoidonpalvelut

TOIMINTA- AJATUS

Avohoidon palveluilla edistetään ja ylläpidetään monipuolisesti kaikenikäisten kuntalaisten terveyttä ja toimintakykyä ja hoidetaan sekä fyysisiä että psyykkisiä sairauksia asiakaslähtöisesti. Palveluilla opastetaan ja motivoidaan kuntalaista ottamaan vastuuta omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Vastaanottopalvelut

Vastaanottoyksikkö tuottaa tasapuoliset ja laadukkaat perusterveydenhuollon lääkäri- ja hoitajapalvelut väestölle tiimimallin mukaista toimintatapaa noudattaen. Vastaanottopalveluista järjestetään myös asiakkaiden tarvitsemat kuvantamis- ja laboratoriopalvelut sekä hoitotarvejakelu.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuolto vastaa suun terveyden edistämisestä tavoitteena asiakkaan kokonaisterveys, tuottaa suun terveydenhuollon palveluja sekä kiireellisen hoidon palveluita. Suun terveydenhuolto painottaa yksilön omaa vastuuta suun terveyden edistäjänä, ylläpitäjänä ja palvelujen käyttäjänä.

Terveydenhoidon palvelut

Terveydenhoidon palveluissa järjestetään ja tuotetaan kaikenikäisille asiakkaille läheteettömiä, terveyttä edistäviä ja ennalta ehkäiseviä sekä varhaisen tuen lähipalveluja. Toimintojen yleisenä periaatteena ovat lapsen ja nuoren oikeudet ja etu sekä vanhemmuuden tukeminen. Palveluissa tullaan huomioimaan aikaisempaa paremmin perheiden monimuotoisuus. Asiakasta ohjataan, neuvotaan ja tuetaan tekemään omaehtoisia, hyviä terveysvalintoja ja ottamaan vastuuta oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämistä sekä sen ylläpitämisestä hyödyntäen myös sähköisiä palveluja. Toiminnan periaatteisiin kuuluu myös tiivis ja joustava yhteistyö eri palvelualueiden, palveluprosesseissa toimivien ammattilaisten sekä järjestöjen kesken.

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalveluilla ohjataan, kannustetaan ja vahvistetaan kansalaisen terveyttä ja hyvinvointia tukevia toimintamalleja eri-ikäisille ja erilaisille asiakasryhmille. Terveyttä ja toimintakykyä tukevalla neuvonnalla ja ohjauksella tuetaan asiakkaiden omaehtoisia valintoja sekä kannustetaan ottamaan vastuuta ja motivoitua oman terveytensä, toimintakykynsä ja hyvinvointinsa edistämässä ja ylläpitämisessä. Lisäksi toiminnan-vajeen ja sairastamisen yhteydessä kuntoutus ja apuvälinepalvelut ovat osana kansalaisen hoitoketjua kotona, sairaalassa sekä avovastaanotolla. Kuntoutuksen toiminta-ajatuksena on antaa voimavaroja oman elämän hallintaan minimoimalla toiminnanvajeen aiheuttamaa haittaa kansalaisen arjessa tarjoamalla apua kuntoutumiseen sekä voimaannuttaa kansalaista itse tai yhdessä läheistensä kanssa kuntouttamaan itseään aktiivisesti arjessaan tavoilla, joilla on todennettua vaikuttavuusnäyttöä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vastaanottopalvelut

Toimipisteet sijaitsevat pääterveysaseman 1., 2. ja 5. kerroksessa, Pyörössä, Karttulassa, Nilsiässä, Maaningalla, Riistavedellä, Vehmersalmella ja Juankoskella. Riistaveden terveysasema tukeutuu pääterveysaseman 2. kerroksen ja Vehmersalmen terveysasema pää-terveysaseman 1. kerroksen tiimeihin. Maaningan terveysasema on osa Nilsiän tiimiä.

Kuopion kaupungilla ja Tuusniemen kunnalla on keskinäinen sopimus terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä siten, että isäntäkuntana toimii Kuopion kaupunki ja toiminnallinen ohjaus tapahtuu Juankosken tiimin kautta. Uusittu sopimus on voimassa vuoteen 2018 saakka.

Maakunnallisen 24/7 päivystysasetuksen mukaisen lääkäripäivystyksen järjestää PSSHP. Kuopiolla on virka-ajan ulkopuolinen oma akuutti ilta- ja viikonloppuvastaanotto (KUIVO) oma-toimisille kiireellistä hoitoa tarvitseville potilaille KYS:n tiloissa ja tukipalvelut (kuvantaminen, laboratorio, vartiointi) ovat yhteisiä esh:n päivystyksen kanssa. Juankoskella on vastaavaa toimintaa arkipäivisin klo16-18 ja viikonloppuisin 8-16. Virka-aikana kiireellistä apua tarvitsevat omatoimiset potilaat hoidetaan tiimeissä vastaanottoyksikön eri toimipisteissä.

Vastaanottotoiminnan tiimimallilla hoitajien ja -lääkärien osaamista ja työnjakoa on voitu järjestyttää, palvelurakennetta keventää ja palveluiden saatavuutta asiakkaan näkökannalta parantaa. Vastaanottoyksikössä kiinnitetään huomiota nuorten hoitajien ja lääkäreiden ohjaukseen. Matalan kynnyksen palveluja lisätään perustoimintaan hyvinvointikioskin kokemusten mukaisesti. Takaisinsoittojärjestelmä takaa asetuksen mukaisen yhteydenaamisen (OSCC järjestelmä). Huumeriippuvaisten korvaushoito jatkuu keskitettynä Pääterveysasemalle osana vastaanottopalveluja. Hoitajavastaanottoja (mukaan lukien psykiatriset sairaanhoitajat) lisätään edelleen ja huomiota kiinnitetään etenkin palvelujen suurykäyttäjien parempaan ohjaamiseen ja hoitosuunnitelmien laadintaan. Henkilöstön koulutuksen painopiste on LEAN-ajattelun mukaisen toimintatavan omaksuminen ja käyttöönotto.

Kuvantamispalvelut tuotetaan pääterveysasemalla, Harjussa ja Juankoskella ostopalveluna KYS kuvantamiskeskukselta. Osa kuvantamispalveluista hankitaan vuoden 2018 aikana sekä ostopalveluna että sairaanhoitopiiriin kautta kilpailutettuna. ISLAB tuottaa laboratoriopalvelut aikaisempien vuosien tapaan. Vastaanottoyksikkö osallistuu paikallisten ja valtakunnallisten sähköisten palvelujen kehitystyöhön.

Vastaanoton henkilöstöä osallistuu SOTE- valmisteluun eri työryhmien kautta.

Suun terveydenhuolto

Alle kouluikäisten lasten terveystarkastuksista huolehtivat tehtävään koulutetut hammashoitajat. Kouluikäiset käyvät suuhygienistin vastaanotolla määräaikaistarkastuksissa tai koululla liikuteltavassa hoitoyksikössä suuhygienistin/hammaslääkärin tarkastuksessa. Palveluja tuotetaan kantakaupungissa Savotalolla, Canthiassa, Harjussa, Neulamäessä ja Pyörössä sekä sivutoimipisteissä Karttussa, Maaninalla, Nilsiässä, Vehmersalmella ja Juankoskella. Tuusniemelle tuotetaan palvelut isäntäkuntasopimuksella. Arkipäivystystä on kaikilla vastaanotoilla. Erikoishammaslääkäripalvelut ovat Canthiassa ja Savotalolla, anestesia-hammashoitoa jatketaan toistaiseksi Canthiassa. Kuopion suun terveydenhuolto organisoii alueellisen arkipyhä ja viikonloppupäivystyksen Kys:in yhteispäivystyksessä.

Kuvantamispalvelut hankitaan pääasiallisesti pääterveysasemalta. Nilsiän hammas-hoitolaan hankittiin oma panoraamakuvauslaite muun kuvantamistoiminnan loputtua. Näin turvataan alueellinen panoraamakuvien saanti. Osa-aikainen röntgenhoitaja huolehtii alueen kuvauksista. Panoramaröntgenkuvien keskitetty lausuminen lisää tehokkuutta ja laatua sekä vapauttaa hammaslääkäreiden työaikaa varsinaiseen potilastyöhön.

Ikääntyvien suun terveydenhoidossa vahvistetaan ja vakiinnutetaan yhteistyötä kaikkien terveydenhuollon, perusturvan toimijoiden ja omaisten kesken siten, että vanhusten elämänlaatu kivuttoman ja puhtaan suun osalta paranee.

Kuopion suun terveydenhuolto on osana valtakunnallista ODA- hanketta tuottanut toimintamallin, jonka avulla tunnustetaan ja tuetaan huolta herättäviä lapsia ja nuoria. Toiminnassa paneudutaan omahoidon ja muun hoidon esteisiin. Yhteistyötä tehdään vanhempien, kouluterveydenhuollon ja sosiaalihuollon kanssa.

Valmistaudutaan sote- uudistukseen. Painostetaan positiiviseen viestintään. Aukioloaikoja laajennetaan henkilökunnan vapaaehtoisuuteen pohjautuen. Puretaan hoitojonoa siten, että tavoitteena on saada uusille potilaille aika suoraan.

Terveydenhoidon palvelut

Äitiys- ja lastenneuvola, seksuaaliterveysneuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä ehkäisevän suun terveydenhuollon toiminta toteutuu pääosin Valtioneuvoston asetuksen (338/2011) mukaisesti, jonka toteutumista kunnissa valvoo Valvira.

Terveydenhoidonpalvelut järjestää ja tuottaa edellä mainittujen lisäksi maahanmuuttajien terveydenhoidon, ravitsemussuunnittelun, naisten joukkoseuloista papa-näytteenoton ja mammografia-kuvaukset. Aikuisten rokotustoiminta ja tarttuvien tautien vastaanotto sekä Kuopion kaupungin lastenpoliklinikan erikoislääkäri- ja hoitajapalvelut ovat myös osa toimintaa. Lisäksi terveydenhoidonpalvelut järjestää ja tuottaa lasten ja nuorten kuntoutus- ja terapiapalveluista fysio - ja toimintaterapiapalvelut sekä kuntalaisten puheterapiapalvelut.

Ennaltaehkäisevissä palveluissa keskeisinä tavoitteina on asiakas-, lapsi-, ja perhelähtöisyyden vahvistaminen sekä palvelujen kustannustehokkuuden lisääminen. Tavoitteena on myös henkilöstövoimavarojen suunnitelmallinen ja tuottava käyttö tiimimallia ja esimiesten LEAN -oppeja hyödyntäen. Tavoitteena on lähitulevaisuudessa lisätä sähköisiä palveluja kuten sähköisiä terveys- ja hyvinvointikyselyjä, jolloin välittömään asiakastyöhön vapautuu enemmän aikaa esimerkiksi lisätuen tarpeessa oleville asiakkaille.

Maaningan, Nilsiä, Karttulan, Juankosken, Riistaveden ja Vehmersalmen keskuksissa terveydenhoidon palvelut toimivat myös lähipalvelu-periaatteella. Ammattilaisten välisessä yhteydenpidossa em. työpis-teissä hyödynnetään Lync – yhteyksiä aikaisempaa tehokkaammin.

Varhaisen tuen palveluja tuotetaan yhteistyössä kuntoutuksen ja vastaanottotoiminnan kanssa esim. Terve Kuopio -kioskilla ja Hyvinvointi-torilla Nilsiässä. Yhteistyötä tehdään myös Kuopion Perheentalon ja Vamos-hankkeen toimijoiden kanssa. Tavoitteena on lisätä yhteistyötä järjestöjen ja yhdistysten kanssa.

Tulevaisuuden haasteena ovat tulevaan soteen liittyvä toimintakulttuurin muutos, palvelujen integraatio sekä kuntaliitosten myötä tapahtuva palvelujen maantieteellinen laajeneminen ja monikulttuuristen asiakkaiden lisääntyminen.

Kuntoutuspalvelut

Matalan kynnyksen palveluina jatkuu Terve Kuopio kioskin toiminta Kanta-Kuopiossa sekä hyvinvointitori Nilsiässä, joiden toimintaa kehitetään yhteistyössä palveluohjauksen kanssa. Tavoitettavuutta edistetään tutustumalla teknologisiin ratkaisuihin.

Avoterapiassa jatkuu tuki- ja liikuntaelinoireisten suoravastaanottotoiminta, jonka toimintaa pyritään edelleen tehostamaan ja laajentamaan. Lisäksi lisätään kuntoutumisen vaikuttavuuden mittaamista mm. asiakkaan arjessa pärjäämisen ja elämänlaadun mittareilla ja sitä kautta oikein suunnattuja kuntoutuspalveluita pyritään edelleen kehittämään.

Kuntoutuspalveluita tuotetaan kansalaisen kotona, avoterapiassa sekä osastoilla. Kuntoutumisen yleinen painopiste on yhä enemmän siirtymässä kotiin arkiympäristössä toteutettavaan tai sinne suunnattuihin harjoitteisiin sekä ohjattuun kuntoutumiseen, joka tukee kansalaisen arjessa pärjäämistä. Tavoitteena tukea kansalaisten itsenäistä selviytymistä ja vahvistaa omatoimisuutta sekä kannustaa kansalaisia käyttämään omia voimavarojaan. Kuntoutus on osa kokonaisvaltaista hoitoketjua, josta johtuen yhteistyötä muihin hoitoa antaviin yksiköihin tulee edelleen kehittää. Toimivalla horisontaalisella ja vertikaalisella integraatiolla turvataan kansalaisten palvelujen oikea-aikainen saatavuus ja mahdollisuus turvalliseen elämään omassa elinympäristössään.

Palvelurakenteen muutos ja ikääntyminen näkyy myös apuvälinepalveluiden lisääntyvänä tarpeena. Tämä korostuu erityisesti kotona pärjäämistä tukevien apuvälineiden kysynnän kasvuna sekä entistä tarkemmassa apuvälineiden saatavuuden oikea-aikaisuudessa. Apuvälinepalveluissa kehitetään edelleen apuvälinelainaamon saavutettavuuteen ja toiminnan joustavuuteen liittyviä yksityiskohtia.

Kotisairaalan fysioterapiatoiminta siirtyy sairaalapalveluista osaksi kuntoutuspalveluita, joka mahdollistaa em. resurssin joustavamman käytön kotisairaaloiminnan lisäksi SOTE-TIKE –tilannekeskuksessa, koti-kuntoutuksessa sekä sairaalasta kotiutuvien kansalaisten kuntoutuksen tukemisessa.

Kuntoutus yhdessä vanhuspalveluiden ja palveluohjauksen kanssa pyrkii vuoden 2018 aikana kattavaan toimintamalliin, jossa asiakkaan hoivapalvelu aloitetaan jatkossa aina määräaikaisena kuntouttavan kotihoidon jaksona. Tällöin asiakkaan kokonaistilanne kartoitetaan moniammatillisesti ja yhdessä asiakkaan kanssa laaditaan kuntouttava hoitosuunnitelma, jonka tulee vastata yksilön ja ympäristön muuttuviin tarpeisiin. Vasta määräaikaisen jakson jälkeen arvioidaan asiakkaan jatkopalveluiden tarve. Kotikäyntejä tekevät terapeutit ovat mukana tässä arvioinnissa sekä toiminnan jatkuvassa kehitystyössä yhdessä vanhuspalveluiden sekä palveluohjauksen ammattilaisten kanssa. Vaikuttavuutta seurataan asiakkaan pärjäämistä kartoittavalla mittarilla. AATU -Arjen Aktivoivan kuntoutuksen jaksoja vanhuspalveluiden asiakkaan voimien tukemisessa jatketaan.

Sairaala- ja osastokuntoutuksessa kehitetään edelleen terapeutti-hoitaja –yhteistyöllä tehtävään osaston arkitoimintaan integroituun kuntoutukseen sekä kuntoutujan kotiympäristössä pärjäämiseen suunnattuihin arjen harjoitteisiin. Ajoissa aloitetulla, yhteistyössä tehtävällä kotiutuksen suunnittelulla ja kotiin valmistavilla harjoittelulla tuetaan kansalaisten turvallista kotiutumista.

TUOTTAVUUTTA LISÄÄVÄT TOIMENPITEET

Vastaanottopalvelut

Lääkärien ja sairaanhoitajien työnjaon uudistamista jatketaan. Hoitajien osuutta vastaanottotapahtumissa lisätään edelleen ja kroonisten kansansairauksien rutiinimaista seuranta siirretään tiimeissä hoitajien vastuulle. Hoitajavastaanoilla keskitytään myös palvelujen suurkäyttäjien parempaan ohjintaan ja hoitosuunnitelmien laadintaan. Sairaanhoitajilla on jatkuva akuuttivastaanotto KYS:n tiloissa toimivassa akuuttiyksikössä (KUIVO). Potilaiden omaa vastuuta hoidostaan korostetaan edelleen lisäämällä omahoitolomakkeen käyttöä. Henkilöstöä koulutetaan laajasti LEAN- ajattelun juurruttamiseksi toimintoihin. Verenohennushoidon automatisoidun seurannan laajentaminen ja kehittäminen on keskeinen v 2018 tavoite ja sitä kautta arviolta 2-3 hoitajatyöpanosta vapautuu esimerkiksi hoitajavastaanottojen käyttöön. Hankeen eteneminen on kuitenkin Alue-Pegasos organisaatiosta riippuvainen ja Kuopio ei pysty yksin määrittämään hankeen etenemistä

Suun terveydenhuolto

Ikäihmisten suunterveyden prosessissa hyödynnetään yhteistyötä kotihoidon kanssa. Päivittäinen suun puhdistus on parasta ennaltaehkäisyä suun ja yleisterveyden kannalta ja vähentää palvelujen tarvetta.

Virka-aikana tapahtuvaa päivystystä tehostetaan suurimmissa toimipisteissä ns. kimppapäivystyskirjalla. Tämä mahdollistaa muidenkin kuin kimpassa olevien hammaslääkäreiden päivystämisen, jos esim. oma potilas ei tule.

Lasten ja nuorten suun terveystarkastuksia tehdään kouluilla joustavasti. Hoitoa tarvitsevat ohjataan vanhempien kanssa vastaanotolle.

Oikomishoidossa toteutetaan ns. monihuonemallia, jossa erikoishammaslääkäri hoitaa oikomispotilaita kahdessa hoituhuoneessa suuhygienistin ja hammashoitajan kanssa.

ODA toimintamallilla ehkäistään palveluista putoamista ja lisääntyvää hoidon tarvetta.

Terveydenhoito

Tuottavuutta ja saatavuutta parannetaan neuvolan, kouluterveydenhuollon ja toisen asteen opiskeluterveydenhuollon osalta kehittämällä toimintoja mm. puhelinpalvelun ja avovastaanottojen osalta. Neuvolassa on otettu käyttöön terveydenhoitajien iltapäivävastaanotot (ma - to klo. 18 saakka). Lisäksi synnytyksen jälkeisten kotikäyntien sisältöjä, avovastaanottojen ja ryhmätoimintojen toteutumista neuvoloissa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa kehitetään.

Tuottavuutta lisätään tiivistämällä mahdollisuuksien mukaan hajallaan olevaa palvelu-verkosta sekä laajentamalla sähköisten palvelujen käyttöönottoa. Lisäksi Lync- yhteydet otetaan palveluissa laajemmin käyttöön. Näillä toimenpiteillä voidaan saavuttaa merkittäviä säästöjä ajankäytössä, matkakustannuksissa ja tilavuokrissa.

Kuntoutuspalvelut

Jatketaan työn tuottavuuden, vaikuttavuuden ja työhyvinvoinnin tilasto-, vaikuttavuus- ja mittaritiedon kehittämistyötä sekä vakiinnutetaan niiden käyttöä palvelujen ja toimintamallien arvioinnissa, kehittämisessä ja johtamisessa. Tavoitteena on päällekkäisten toimintojen poistaminen, oikea-aikaisuus ja asiakastarpeen mukainen, vaikuttava palvelusisältö. Lasten ja nuorten kuntoutuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä neuvolan ja kouluterveydenhuollon kanssa kansallisen LAPE -ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Apuvälinepalveluissa jatketaan vuonna 2017 aloitettua työn sisällöllistä uudistusta, jolla parannetaan tavoitettavuutta, kehitetään asiakkaan apuvälinesaatavuuden oikea-aikaisuutta ja yhteydenottokeinoja. Osana tätä valmistaudutaan vuoden 2018 aikana Effector-mobiiliohjelman käyttöönottoon. Ohjelman odotetaan tehostavan henkilöstön ajankäyttöä sekä asiakastiedon turvallista käyttöä myös muilla kotikäyntejä tekeville terapeuteilla.

Avoterapiassa ja mahdollisesti myös muussa kuntoutuspalvelussa etävastaanotto toiminnan kokeilulla on tavoitteena tehostaa kotona tapahtuvaa kuntoutusohjausta, vähentää matkustamiseen käytettyä aikaa ja kuluja sekä tehostaa resurssin käyttöä virtuaalisin keinoin.

Sairaala- ja osastokuntoutuksessa kotiutumisen suunnittelu aloitetaan ajoissa moniammatillisesti suunnitellen huomioiden kansalaisten oman elinympäristön tarpeet. Tällä tavoin kotiutumiseen liittyvät käytännön esteet mm. apuvälineet, tarvittavat tukipalvelut eivät estä mahdollisimman aikaista turvallista kotiutumista.

Kotikuntoutuksessa työn tuottavuuden tehostumista ja asiakkaan pärjäämistä pyritään parantamaan sillä, että kuntoutumissuunnitelma tehdään ja toteutetaan osana hoito- ja palvelusuunnitelmaa jatkossa heti asiakkaan tullessa palvelujärjestelmän piiriin.

Työajan pidennyksen vaikutus toimintaan ja talouteen / kilpailukykysojimus

Vastaanottopalvelut

Työajan pidennys noin 2% (2016/2017) näkyy lähinnä palvelujen parempana saatavuutena iltapäivisin työajan pidentymisen seurauksena. Kokonaisuuden kannalta tällä ei kuitenkaan ole käytännöllisiä taloudellisia vaikutuksia.

Suun terveydenhuolto

Hammaslääkäreillä työajan pidennys vähentää lisääntyneestä kirjaamisesta johtuvaa ylityötä. Hoitohenkilökunnan työajan pidennyksen vaikutusta toimintaan arvioidaan vuoden 2018 lopulla.

Terveydenhoidon palvelut

Työajanpidennys on hyödynnetty toiminnoissa perjantaisin, mikä on tukenut hoitajien ja lääkärien keskinäistä yhteistyötä. Pää tavoitteena on ollut vastata asiakkaiden tuen tarpeisiin aikaisempaa tehokkaammin. Sijaistyövoiman käyttötarvetta tarkastellaan ja arvioidaan säännöllisesti.

TOIMINNAN PAINOPISTEET

Vastaanottopalvelut

Vastaanottopalveluissa kehitetään edelleen tiimityötä. Koulutusta asiakkaiden motivoimisesta ja vastuuttamisesta hoitonsa suunnitteluun ja toteuttamiseen jatketaan v. 2018 aikana. Oleellinen osa em. toimintaa on hoitajavastaanottojen lisääminen edelleen varsinkin kroonisten kansansairauksien seurannassa ja palvelujen suurkäyttäjien palvelutarpeen hallinnassa.

Uudistunut takaisinsoittojärjestelmä on käytössä kaikilla terveysasemilla. Sähköisiä palveluja kehitetään ja otetaan käyttöön soveltuvin osin. Tärkein tavoite on automatisoida verenohennushoidon seuranta.

Palveluosaamista hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioinnissa ja palvelujen kohdentamisessa oikealle hoidon porrastuksen tasolle parannetaan koulutuksen avulla.

Opiatikorvaushoidon toteuttamista ja hoidon kehittämistä jatketaan yhteistyössä mielenterveys- ja päihdepalvelujen, KYS:n päihdepsykiatrian poliklinikan ja Päihdepalvelusäätiön kanssa. Kaupungin oma korvaushoito jatkuu keskitettynä Pääterveysasemalle.

KPK:lta siirtyneiden psykiatristen sairaanhoitajien työpanos integroidaan nykyistä paremmin osaksi vastaanottoyksikön tiimien toimintaa.

Henkilöstökoulutuksen keskiössä on LEAN- ajattelun juurruttaminen ja käyttöönotto vastaanottoyksikön toiminnoissa.

Vastaanottoyksikkö osallistuu omalta osaltaan SOTE- uudistuksen edellyttämien muutosten suunnitteluun.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon toiminnan painopisteet ovat sähköisten palveluiden kehittäminen OSCC- puhelinpalvelujärjestelmän ja Winhitin sähköisen asiointin avulla. ODA toimintamallin käyttöönotto ja vakiinnuttaminen kuuluu painopisteisiin.

ODA toimintamallin käyttöönottoa jatketaan ja vakiinnutetaan.

Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistukseen valmistaudutaan toiminnallisesti sekä myönteisellä, sisäisellä ja ulkoisella viestinnällä. Laajennetaan aukioloaikoja henkilökunnan vapaaehtoisuuteen pohjautuen. Hoitajajoukkoa puretaan tehostetusti ja pidetään tavoitteena, että ensimmäinen aika uudelle potilaalle annetaan suoraan ajanvarauskirjalle.

Kanta-palveluihin liittyminen tapahtuu vuonna 2018.

Työhyvinvointia parannetaan yhdessä henkilöstön kanssa. Etsitään keinoja sairauspoissaolojen vähentämiseen.

Terveydenhoidon palvelut

Palvelut järjestetään ja tuotetaan hyväksytyjen toimintasuunnitelmien mukaisesti.

Terveydenhoidon palvelut ovat keskeisesti mukana lasten, nuorten ja lapsiperheiden (LAPE) muutosohjelmassa sote- uudistukseen liittyen. Muutosta tehdään yhdessä muiden lapsiperheiden parissa toimivien tahojen ja järjestöjen kanssa. Yhteistyötä ja toimintaa kehitetään ja arvioidaan myös oppilas- ja opiskelijahuollosta vastaavien tahojen kanssa. Lisäksi hyvää yhteistyötä jatketaan mielenterveys- ja päihdepalvelujen, Vamos - projektin sekä Perheentalon ja Itä-Suomen yliopiston kanssa.

Toimintoja kehitetään tulevaisuuden digi- ja hyvinvointipalvelujen käyttöönotto mahdollistaen (ODA-hanke). Asiakaspalvelua parannetaan lisäämällä Pegasoksen sähköisiä palveluja esim. opiskelijoille suunnattu sähköinen terveyskysely. Toiminnoissa otetaan käyttöön aikaisempaa enemmän Lync-yhteyksiä, media- ja somepalveluja sekä Dream Broker – pilvipalvelua ja hyödynnetään eCAP-hanketta mm. lasten ja nuorten mielenterveyden hoitamisessa.

Kuntoutuspalvelut

Matalan kynnyksen palveluiden painopiste säilyy Terve Kuopio -kioskissa sekä Nilsiänsäntien hyvinvointitorilla, jossa toimintaa edelleen kehitetään oma- ja itsehoitoon ohjaavia matalan kynnyksen palveluita sekä laajennetaan palveluvalikoimaa mm. ryhmämuotoiseen toimintaan. Tavoitteena on käynnistää maakunnallisen yhteistyönä palvelu- ja teknologiatarjoomon mallintaminen, joka toimii myös osana matalankynnyksen palvelukokonaisuutta.

Lääkinnällisen kuntoutuksen terapioiden järjestäminen toteutetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin alueellisen suosituksen mukaisesti ja terapioiden vaikuttavuutta arvioidaan mittareiden avulla.

Tarkastellaan ja haetaan ratkaisuja terapiatyöhön myös sähköisillä ja virtuaalisilla toimintamalleilla.

Kotona pärjäämistä tukevia palveluja kehitetään kuntoutuksessa yhteistyössä muiden toimijoiden ja kuntoutuksen eri tiimien kanssa. AATU-kuntoutusmallin rinnalle otetaan käyttöön määräaikaisen kuntouttavan kotihoidon jaksot jokaiselle palvelujärjestelmään tulevalle asiakkaalle vuoden 2018 aikana. Kotikuntoutusta vahvistetaan mm. kotisairaaloitotoiminnan terapeuteilla.

Apuvälinepalveluissa kehitetään edelleen palveluaikoja, palvelusisältöjä sekä ajanvarausmallia vastaamaan lisääntyneisiin asiakastarpeisiin oikea-aikaisesti. Apuvälineosaamista ja -tietoutta vahvistetaan sisäisellä koulutuksella ja perehdytyksellä.

Kaikessa kehittämisessä huomioidaan asiakkaille arvoa tuottavan toiminnan lisääminen.

TOIMINNAN PAINOPISTEIDEN VAIKUTUKSET OSAAMIS- JA HENKILÖSTÖTARPEESEEN

Vastaanottopalvelut

Vastaanottopalveluissa tiimityö mahdollistaa toimintatapojen tehostamisen ja osittaiset uudelleen järjestelyt. Palveluosaamista hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioinnissa ja palvelujen kohdentamisessa oikealle hoidon porrastuksen tasolle parannetaan koulutuksen keinoin. Tiimityöskentelymallin yhteydessä pysyväisluontoisesta hoitosuhteesta hyötyvien asemaa vahvistetaan ja palvelujen suurkäyttäjien hoidon suunnitelmallisuutta lisätään. Potilaan motivoimisella, käyttönotettavalla omahoito-lomakkeella ja huolellisella hoitosuunnitelmalla, pystytään vähentämään paljon terveys-palveluja käyttävien käyntejä, mikä parantaa toiminnan tuottavuutta. Huumeriippuvaisten korvaushoidon osaamista omassa toiminnassa vahvistetaan. Oma-hoitajatehtäviä täytetään sairaanhoitajakoulutuksen saaneella henkilöstöllä ja hoitajia mahdollisuuksien mukaan edelleen koulutetaan reseptihoitajiksi. Hoitohenkilöstöä koulutetaan asiakasvastaaviksi joiden tehtävänä erityisesti olisi palvelujen suurkäyttäjien hoidon suunnittelu ja palveluohjaus. Toiminnan pitkä-jänteisyyden kannalta oleellista on toimiva ja taloudellisesti resursoitu lääkäri- ja hoitajahenkilöstön vara-henkilöjärjestelmä. Nuorten lääkäreiden ohjausta lisätään. Vastaanottoyksikön vastuulla (lääkäriytyö) olevien vuode-osastojen toimintaa pyritään tukemaan lisätöpanoksella jotta sujuva vastaanotto toiminta voidaan ko. yksiköissä turvata (Juankoski, Karttula, Tuusniemi). Toteutuessaan verenohennushoidon automatisoitu seuranta vapauttaa hoitajatyöpanosta rutiinitehtävästä hoitotyöhön.

Suun terveydenhuolto

Koko henkilöstön osaamista kehitetään käyttönotettavien tietojärjestelmien Winhit:in ja Pegassoksen osalta sekä Kanta- arkistoon liittyen. Henkilöstön osaamista tuetaan ja vahvistetaan kehityskeskustelujen avulla. Niiden pohjalta selvitetään yksilölliset ammatilliset täydennyskoulutustarpeet.

Terveydenhoidon palvelut

Henkilöstön osaamista vahvistetaan vuosittaisella kehityskeskustelulla, joka sisältää henkilökohtaisen osaamisen arvioinnin (KuntaHR). Tältä pohjalta laaditaan henkilöstön ammatilliset täydennyskoulutus-suunnitelmat. Lisäksi tehostetaan eri palvelualueiden välistä sekä kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä.

Kouluterveydenhuolto on mukana hallituksen kärkihankkeessa Omahoito ja digitaaliset arvopalvelut (ODA) vuosien 2017 - 2018 aikana. Neuvolassa kehitetään sote-integraatiota. Terveystoimintajien osaamista ja varhaisen tuen tarpeen tunnistamista vahvistetaan.

Ammattikorkeakoulun ja toisen asteen opiskelijoiden mielenterveyspalveluja vahvistetaan terveydenhoitajan varhaisen tuen palveluilla.

Kuntoutuspalvelut

Toimintaympäristön muutoksista sekä kehityskeskusteluissa nousevista koulutustarpeista arvioiden suunnitellaan vuosittaiset henkilöstön osaamisen kehittämisen painopisteet. Apuvälinearvioinnin osaamisen laajentamista eri terapiatimeissa on syytä edelleen jatkaa, samoin osaamista ikääntyneen kuntoutujan kokonaisvaltaisessa kuntoutumisessa. Tiiminvetäjille mahdollistetaan lähijohtamisen osaamisen vahvistaminen. Henkilöstön joustava tiimien välinen yhteistyö ja osaamisen laajentaminen sekä työnkierto

ovat osa kuntoutuspalveluiden normaalia toimintaa. Henkilöstöä tuetaan, opastetaan ja kannustetaan ylläpitämiseen yhteistyöhön perustuvan ja terveydenhuollon palvelualueilla asiakkaan tarpeen mukaisesti. Myös teknologisten ratkaisujen osaaminen ja käyttö omassa vaatii kannustusta ja osaamisen vahvistamista.

HENKILÖSTÖN JA OSAAMISEN SAATAVUUS

Vastaanottopalvelut

Vastaanottopalveluiden hoitaja- ja lääkäriyövoiman saatavuus on keskimäärin hyvä. Vaihtuvia lyhytaikaisia sijaisia on kuitenkin noin neljännes hoitaja- ja lääkäriyövoimasta. Vakinaiset tehtävät ja virat on saatu täytettyä, mutta sijaisten saatavuus on tämän hetken hyvästä tilanteesta huolimatta ajoittain haasteellista maaseutualueiden terveysasemille, joten rekrytointiponnisteluja on jatkettava.

Terveyskeskus toimii opetusterveyskeskuksena ja koulutettavien määrä on koko ajan lisääntynyt. Perehdyttämistä, koulutusta ja ohjausta annetaan paljon, mikä kuluttaa resursseja varsinaisesta perustehtävästä.

Suun terveydenhuolto

Ammatillista osaamista ylläpidetään ja varmennetaan täydennyskoulutus suunnitelman mukaisilla koulutuksilla toiminnan painopisteiden ja asiakastarpeen mukaisesti.

Henkilökunnan saatavuus on hyvä kaupunkialueella, sen sijaan sivutoimipisteisiin on vaikeampi saada pysyviä, kokeneita hammaslääkäreitä. Oikomishoidon ja iensairauksien erikoishammaslääkäreistä on pulaa ja erikoistumispaikkoja on valtakunnallisesti vähän. Nopeaa muutosta ei ole odotettavissa. Terveyskeskushammaslääkäreiden ja erikoishammaslääkäreiden työpanoksesta osa menee syventävän käytännönharjoittelijan ja erikoistuvan hammaslääkärin ohjaukseen.

Terveydenhoidon palvelut

Toistaiseksi voimassa olevat toimet ja virat on saatu hyvin täytettyä. Hakijoita etenkin terveydenhoitajien tehtäviin on ollut hyvin. Sen sijaan hoitohenkilöstön lyhytaikaisiin ja lääkäreiden sijaisuuksiin on ollut haasteellista löytää osaavia työntekijöitä.

Toiminnoissa henkilöstön osaaminen turvataan ammatillisen täydennyskoulutusveloitteen ja kehityskeskustelujen pohjalta laaditun henkilökohtaisen koulutus suunnitelman myötä. Maahanmuuttajien terveydenhoito, tarttuvat taudit ja rokotukset sekä lastenpoliklinikka vaativat erityisosaamista. Palvelujen takaamiseksi vakinaista henkilöstöä perehdytetään sijaistamaan erityisosaajaa poissaolotilanteissa.

Kuntoutuspalvelut

Vakinaiset tehtävät on täytetty ammattitaitoisella henkilöstöllä. Sijaisuuksissa pyritään pitkäaikaisiin ja kokeneisiin sijaisiin hallitulla henkilöstösuunnittelulla. Puheterapeutin tehtävien täytössä on ennakoitavissa haasteita, joka on samansuuntainen myös muualla Suomessa. Työtehtävien kannalta perusteltuihin koulutuksiin pääsy pyritään mahdollistamaan resurssin ja talouden rajoissa. Jokaiselle työntekijälle mahdollistetaan oman työn kehittäminen.

SUUNNITELMA ULKOISTEN PALVELUJEN KÄYTÖSTÄ

Vastaanottopalvelut

Välttämättömien lakisääteisten palveluiden turvaamiseksi käytetään tarvittaessa osto-palvelua, joka on kaksi tai kolme kertaa kalliimpaa kuin oma toiminta. Taloustilanteen takia ostopalvelua pyritään rajoittamaan muuttamalla ostopalvelua omaksi toiminnaksi, oman toiminnan järjestelyillä ja toimintatapoja muuttamalla.

Lakiperusteinen kiireellinen hoito muissa kunnissa on ostopalvelua. Myös potilaan oikeus valita hoitopaikansa muissa kunnissa lisää jatkossa asiakaspalvelujen ostokustannuksia, jonka suuruusluokkaa on hankala ennustaa taloussuunnittelussa.

Kuvantamispalvelut tuotetaan osin omana ja osin ostopalveluna. Laboratoriopalvelut ostetaan Itä-Suomen laboratoriukselta ISLABilta.

Suun terveydenhuolto

Kuopion kaupunki on sitoutunut hankkimaan palveluita yliopistosairaalan opetuslinikalta. Palveluseteliä käytetään päivystyksen jatkohoitoihin ja paikan lohkeamisiin. Oikomishoito erikoishammaslääkäreiden osalta pohjautuu ostopalveluun. Kiputiimin ohjausta ja oikomishoidon erikoistujan ohjausta ostetaan erikois-hammaslääkäriltä.

Terveydenhoidon palvelut

Ostopalveluna tuotetaan opiskelijoiden YTHS:n palvelut ja koululaisten silmälääkäripalvelut, naisten rintasyövän joukkoseulonnat sekä osittaisena ostopalveluna naisten Papa- joukkotarkastukset. Maanin-gan ja Nilsin ravitsemussuunnittelupalvelut ostetaan Kys:ltä.

Muista kunnista tulevien maksusitoumuspyyntöjen määrä on kasvussa. Ammattikorkeakoulun etäopiskeli-joille myönnetään tarvittaessa maksusitoumus opiskeluterveydenhoitoon.

Kuntoutuspalvelut

Ostopalvelua käytetään vaihtoehtoisena toimintana lymfaterapioissa ja lasten toimintaterapiassa sekä puheterapiassa. Lisäksi ostopalveluilla turvataan tarvittaessa ulkopaikkakunnilla asuvien kuntoutuspalve-luita. Muutoin lasten ja aikuisten kuntoutuspalvelut pyritään tuottamaan omana toimintana.

Avainprosessi: Avohoidon palvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Vastaanottopalvelut	Vastaanottokäynnit, oma toiminta yhteensä (lääkärit+hoitajat)	77 215	84 482	78 000
	<i>Lääkärikäynnit, oma toiminta yhteensä</i>	115 264	136 387	120 500
	<i>Hoitajakäynnit, oma toiminta yhteensä</i>	77 215	84 482	78 000
Aluevastaanotto	Lääkärikäynnit aluevastaanotolla	100 069	119 387	104 000
	Lääkäriin puhelinkonsultaatiot		2 112	40 000
	Hoitohenkilöstökäynnit aluevastaanotoilla	75 220	81 482	74 500
	Puhelinkonsultaatiot		2 400	54 000
	Asiakkaiden lukumäärä aluevastaanotoilla	69 765	85 000	85 000
Ilta- ja viikonloppupäivisyys	Lääkärikäynnit KUIVO+JUIVO	15 195	17 000	16 500
	Hoitohenkilöstökäynnit KUIVO+JUIVO	1 995	3 000	3 500
	Asiakkaiden lukumäärä KUIVO+ JUIVO	14 143	15 000	17 000
Suun terveydenhuollon palvelut	Käyntien lukumäärä	124 322	122 500	124 500
	Asiakkaiden lukumäärä	41 678	52 500	52 000
Terveydenhoitopalvelut	Käyntien lukumäärä yhteensä	*) n.140 000	130 900	145 850
	Äitiysneuvolan käynnit	17 487	19 000	20 000
	josta lääkärikäynnit	4 131	4 200	4 500
	josta terveydenhoitajakäynnit	13 356	14 800	15 500
	<i>terveydenhoitajan ohjaus puhelimessa</i>		8 000	8 000
	Lastenneuvola käynnit	31 020	34 900	35 200
	josta lääkärikäynnit	6 830	8 100	8 200
	josta terveydenhoitajakäynnit	24 190	26 800	27 000
	<i>terveydenhoitajan ohjaus puhelimessa</i>		3 000	3 100
	Kouluterveydenhuollon käynnit	36 150	32 100	37 200
	josta lääkärikäynnit	4 779	4 100	5 500
	josta terveydenhoitajakäynnit	31 371	28 000	31 700
	Opiskeluterveydenhuollon käynnit	28 937	24 000	28 000
	josta lääkärikäynnit	7 449	6 000	7 500
	josta terveydenhoitajakäynnit	21 488	18 000	20 500
	Muut terveydenhoitokäynnit yhteensä	*) n.26 000	15 500	18 000
	josta papa seulontakäynnit	4 206	4 500	4 200
	josta seksuaaliterveysneuvolan käynnit	2 684	3 200	5 000
	josta tarttuvien tautien- ja rokotuskäynnit	9 239	7 800	8 800
	Ravitsemussuunnittelukäynnit	957	1 300	950
	Lasten poliklinikkakäynnit	4 066	1 600	6 500
	josta lääkärikäynnit			4 100
	Sihti nuorten vastaanottokäynnit	2 673	2 500	
	josta lääkärikäynnit	350	400	
	josta muut käynnit	2 323	2 100	
	Asiakkaiden lukumäärä	36 603	41 027	43 960
	Äitiysneuvolan asiakkaat	1 108	1 930	2 800
	Lastenneuvola asiakkaat	8 123	8 642	8 650
	Kouluterveydenhuollon asiakkaat	10 231	11 045	11 000
	Opiskeluterveydenhuollon asiakkaat	8 429	11 660	13 000
	Sihti asiakkaat	405	550	550
	Muut terveydenhoidon palvelujen asiakkaat	8 307	7 200	7 960
	josta seksuaaliterveysneuvolassa		2 200	2 500
josta ravitsemussuunnittelu		650	560	
josta tarttuvien tautien vastaanotolla		1 900	2 200	
josta rokotusvastaanotolla		2 450	2 700	

**))

*)Tietojärjestelmästä ei saada tarkkaa käyntimäärää

**)Sihti toiminta siirtynyt Nuorten mielenterveyspalveluun

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Kuntoutuspalvelut	Käyntien lukumäärä	61 735	70 661	62 780
	Fysioterapiakäynnit	30 271	37 049	32 580
	<i>josta lapset ja nuoret</i>			1 580
	<i>josta aikuiset</i>			31 000
	Fysioterapeutin ohjaus puhelinkontakteissa	1 102	1 200	1 800
	Fysioterapian matalankynnyksen palvelukäynnit	2 138	3 000	2 000
	Muut matalan kynnyksen palvelukäynnit/ Terve Kuopio kioski	9 400	7 900	7 500
	Toimintaterapiakäynnit	3 860	4 500	3 950
	<i>josta lapset ja nuoret</i>			1 550
	<i>josta aikuiset</i>			2 400
	Toimintaterapeutin ohjaus puhelinkontakteissa	308	350	300
	Puheterapiakäynnit terveydenhoitoyksikössä	4 062	5 762	3 500
	Puheterapeutin ohjaus puhelinkontakteissa terveydenhoitoyksikössä	560	700	650
	Muut käynnit	8 970	9 000	9 000
	Kuntoutusohjaus puhelinkontakteissa	1 064	1 200	1 500
	Asiakkaiden lukumäärä	27 476	28 550	27 150
	Fysioterapian asiakkaat	5 993	6 800	6 380
	<i>josta lapset ja nuoret</i>			380
	<i>josta aikuiset</i>			6 000
	Fysioterapeutin puhelinohjausasiakkaat	819	1 100	1 400
	Fysioterapian matalankynnyksen palvelun asiakkaat	2 015	2 400	1 800
	Toimintaterapian asiakkaat	649	800	730
	<i>josta lapset ja nuoret</i>			230
	<i>josta aikuiset</i>			500
	Toimintaterapeutin puhelinohjausasiakkaat	224	250	190
	Puheterapian asiakkaat terveydenhoitoyksikössä	856	1 150	750
	Puheterapeutin puhelinohjausasiakkaat terveydenhoitoyksikössä	404	550	400
	Matalankynnyksen palvelun asiakkaat/ Terve Kuopio kioski	8 771	7 500	7 000
	Muut asiakkaat	6 925	7 000	7 200
	Kuntoutusohjausasiakkaat puhelinkontakteissa	820	1 000	1 300
	Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017
Vastaanottopalvelut	Kokonaistyöaika	193,2	223,5	226,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	21,7	19,5	17,5
Suun terveydenhuolto	Kokonaistyöaika	124,6	129,5	130,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	17,8	19,0	16,2
Terveydenhoitopalvelut	Kokonaistyöaika	107,7	112,5	109,0 *)
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	17,2	13,0	12,8
Kuntoutuspalvelut	Kokonaistyöaika	65,6	70,0	72,4
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	15,7	14,0	10,8
Avohoidon palvelut	Kokonaistyöaika (htv)	491,1	535,5	537,4
Avohoidon palvelut	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	18,9	17,0	15,7

*) Sihti toiminnan siirtyminen terveydenhoidosta nuorten mielenterveyspalveluun 5 htv

Sairaalapalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Sairaalapalvelut tuottavat kuntalaisten tarvitseman perusterveydenhuollon ympärivuorokautisen sairaanhoidon ja kuntoutuksen sekä osan perusterveydenhuollossa toteutettavasta erikoissairaanhoidosta.

Sairaalapalvelut toimivat aktiivisessa yhteistyössä sidosryhmien (KYS, ensihoito, asumispalvelut, kotona asumista tukevat palvelut, kuntoutuspalvelut, vastaanotot, läheiset, kolmannen sektorin toimijat) potilaan saumattoman hoitoketjun muodostamiseksi. Kaikkien toimijoiden tärkeä yhteinen tavoite on potilaan / asiakkaan aktiivinen kuntoutuminen ja omatoimisuuden säilyttäminen.

Osallistamalla terveydenhuollon ammattihenkilöiden, hoitajien ja lääkäreiden, kouluttamiseen parannetaan rekrytointi-imagoa, työntekijöiden alueellisen toiminta-ympäristön tuntemusta ja moniammatillista tiimityöskentelyä.

Poliklinikkatoiminta

Harjulan poliklinikalla tuotetaan sisätautien, geriatrian ja neurologian erikoisalojen avovastaanottoa ja perustutkimuksia. Erikoislääkäreiden ja hoitajien itsenäinen vastaanotto toiminta järjestetään yhteistyössä sairaanhoitopiirin sekä terveysasemien tiimivastaanottojen kanssa asiakkaan hoidontarpeen mukaisesti toisiaan täydentävinä palveluina. Erikoislääkärit konsultoivat erikoisalansa mukaisesti kaikkia sairaalao-sastoja, vastaavat osastojen seniorilääkärivastuusta ja toimivat erikoistuvien lääkäreiden kouluttajina.

Toiminnan tavoitteina ovat pitkäaikaissairauksien hoidon vaikuttavuuden paraneminen ja liitännäissairauksien ehkäisy sekä asiakkaiden ja heidän läheisten aktiivinen hoitoon osallistaminen kokonaisterveys-hyödyn saavuttamiseksi.

Vanhuspalveluiden lääkärit tukeutuvat osittain Harjulan toimitiloihin. Osastojen, kotihoidon ja asumis-palveluiden ensisijainen päivitysaikainen lääkärituki tuotetaan yhteistyönä sairaalalääkäreiden ja van-huspalveluiden lääkäreiden toimesta

Osastohoito

Sairaalapalveluiden osastot sijoittuvat Harjulaan, Karttulaan ja Juankoskelle. Näiden perustehtävä on keskittyä sairaanhoitoon ja tehokkaasti kuntouttavaan lyhytaikaishoitoon. Nimetyt osastot toimivat kotisai-raalatoiminnan taustaosastoina. Potilaat ohjautuvat hoidon tarpeen ja toteutettavuuden mukaan ensisijai- sesti asuinpaikkaa lähimmälle osastolle. Lonkkaleikkauksen ja aivoverenkiertohäiriöpotilaat keskitetään kuitenkin ensisijaisesti Harjulaan. Ulkopaikkakuntien osastojen käyttöä pyritään välttämään, kysyntä-kuormitustilanteissa täydentävää osastohoitoa ostetaan yhteistoiminta-alueelta Tuusniemeltä ja erillisen sopimuksen perusteella Suonenjoelta.

Kotiutusyksikkö

Kotiutusyksikkö tehostaa ja nopeuttaa kotiutumisprosessia KYSin, kaupungin ja mm. Neuronin sairaala-osastoilta antamalla ohjaus- ja järjestelytukea apua siirtymävaiheessa. Kotiutusyksikkö liittyy 2018 alussa SOTE-TIKEen, jotta eri tahojen kotiin tuottamaa palvelua voidaan mahdollisimman varhaisessa vai-heessa yhdistää, samalla nimi muuttuu kotisairaalaksi.

Sairaalapalveluiden tukipalvelut

Kaupungin terveystalouden tekstinkäsittelijät tukevat sekä kliinistä potilastyötä tekeviä että potilaita toteuttamaan tarpeenmukainen hoito tuottamalla potilasasiakirjat ajan-tasaisesti.

Sanelunpurun tuottavuuden mittaamiseen tarvittavia raportointi- ja seurantatyökaluja kehitetään. Tuotan-tokapasiteetti optimoidaan kysynnän mukaisesti ja luodaan tarvittavat puskurijärjestelmät kysyntäpiikkien hoitamiseksi. Seudullisen yhteistyön edellytyksiä tutkitaan KYSin ja ns. AluePegasos-toimijuuden sekä sote-uudistuksen mukaisesti.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

SOTE- ratkaisuja odotellessa keskitytään asiakaslähtöiseen perustehtävään.

Vapautuvien tilojen tarve ja käyttötarkoitus arvioidaan SOTE- tulevaisuutta ajatellen. Tilankäyttösuunnitelmissa huomioidaan tilojen muunneltavuus sekä kolmannen sektorin toimintaedellytysten tukeminen kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin lisäämiseen ammattihenkilöiden rinnalla.

Oppilaitosten läheisyyden tuoma synergiaetu hyödynnetään mm. yhdistämällä moniammatillisuus jo koulutusvaiheessa (ns.mallisairaala) yhteistyössä yliopiston, ammatti-korkeakoulun ja yliopiston kanssa. Lääketieteen ammuenssuuri tukee lääkäreiden rekrytointia ja palvelee ulkomailla lääkärin koulutuksen saaneiden ammattihenkilöiden Suomessa laillistamisprosessia mahdollistamalla Valviran vaatimien harjoitteluksojen järjestämisen.

Ikääntyvän väestön sairaanhoidon tarve edellyttää kotihoidossa olevien vanhusten hoitoprosessin ja sen laadun kehittämistä sekä palveluiden oikea-aikaista saatavuutta. Osastojakson aikaiseen kuntoutukseen sekä muistisairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon on edelleen panostettava.

Erytisvalmiuksia edellyttävästä erikoissairaanhoitosta siirtyy hoitokäytäntöjen muuttuessa potilasryhmiä lähipalveluihin joko vaativien hoitojen rajauksien, hoitojen vakiintumisien ja/ tai yksinkertaistuneen tekniikan vuoksi. Tehtävän siirroissa on huolehdittava resurssin siirtymisestä.

Vuosina 2016 – 2020 KYSin vähentää peruskorjauksen yhteydessä sairaansijoja. Kuopiolaisten potilaiden tarvitsemien sairaansijojen määrät tulee tarkastella hoitoketjussa kokonaisuutena ja sijoittaa paikat palveluverkostossa hoidontarpeen mukaisesti. Keskustelu hoitokokonaisuuden kokonaiskestosta on olennaista, sillä yksittäiset ketjuuntuvat hoitajakset pidentävät nopeasti kokonaihoitoa aiheuttaen lisäarvoa tuottamattomia päiviä ja kustannuksia, vaikka yhden yksikön yksittäinen hoitajakso näyttäytyisi lyhyenä.

Harjulan sairaalan ja KYSin välinen tunneli tulee hyödyntää maksimaalisesti palveluita uudelleen sijoiteltaessa, muotoiltaessa ja hoitovastuuta jaettaessa.

Toiminnan vaikuttavuutta parannetaan ja mitataan systemaattisesti.

TUOTTAVUUTTA LISÄÄVÄT TOIMENPITEET

Karttulan ja Juankosken osastohoidon roolia tarkennetaan palvelutarpeen mukaisesti. Ympäristön muita terveyskeskuksia ja osastoja hyödynnetään palveluntuotannossa sekä keskittämällä erikoistoimintoja että käyttämällä peruspalveluja alueellisen saavutettavuuden mukaisesti. Varahenkilöstön laajentamisella vähennetään sijaiskuluja.

Harjulan poliklinikatoimintoja uudelleen järjestellään muuntuneen palveluvalikon mukaisesti.

Työajan pidennyksen vaikutus toimintaan ja talouteen / kilpailukykysojimus

Työajan pidennyksen vaikutus voidaan arvioida vasta toimintakauden aikana. Työvuorosuunnittelussa työajanpidennys hyödynnetään sijaisten käytön vähentämiseen samassa suhteessa.

TOIMINNAN PAINOPISTEET

Osallistutaan aktiivisesti sairaanhoitopiirin käynnistämän tuottavuusohjelman toteutukseen. Vahvistetaan avohoitoa ja polikliinista toimintaa KYSin kanssa toteutetun tuottavuusohjelman mukaisesti.

Käytetään lyhytaikaisosastoja tarkoituksenmukaisesti.

Pidetään yllä vahvaa kuntoutuksellista toimintakykyä palauttava ja ylläpitävä otetta.

Kehitetään saattohoidon tukiyksikön toimintaa edelleen kotona ja asumispalveluissa tapahtuvaa hoitoa tukevaksi.

Mahdollistetaan sähköisten palvelukonseptien käyttöönottoa.

Mitataan toiminnan vaikuttavuutta ja laatua. Tuotteistusta jatketaan.

Potilaiden sijoittumista, jonotusaikoja, hoidon kesto ja tuloksia seurataan ja ongelmiin haetaan ratkaisuja kuntoutusjohtajan päällikköpalaverissa osana viikoittaista toimintaa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOSTEN JA TOIMINNAN PAINOPISTEIDEN VAIKUTUKSET HENKILÖSTÖRESURSSIIN JA OSAAMISTARPEESEEN

Henkilöstörakennetta muutetaan perustehtävän mukaiseksi nimikemuutoksin tehtävien vapautuessa. Sairaanhoidtajien osuutta akuuttihoitoon hoitohenkilökunnassa nostetaan. Osaamiskartoituksen ja urasuunnittelun avulla saatetaan henkilöstön osaaminen käyttöön ja osaamisvajeet täydennetään koulutuksella.

Lyhytaikaisosastojen lääkäriäyttöä optimoidaan vastuualueen sisällä.

Toiminnassa valmistaudutaan mukautumaan tuleviin SoTe ratkaisuihin.

Ammattiryhmien toteuttamaa palveluyhteistyötä ja niiden välistä työnjakoa kehitetään edelleen laajaa volyymiä tarvitsevien potilasryhmien osalta. Käyntitilastojen laatua ja niistä saatavan palautetiedon saatavuutta parannetaan, jotta asiakkuuskriteereitä, työn ohjausta, kohdentamista ja tuottavuutta voidaan tarkentaa ja kehittää. Hoitohenkilökunnan sähköisten työkalujen käyttöönottoa edistetään. Samoin sähköisten palvelujen käyttöönottoa niille asiakkaille, jotka pystyvät toteuttamaan ohjattua omahoitoa. Näin vapautuva henkilöresurssi voidaan kohdentaa enemmän ohjausta tarvitseville.

Tarvittavan henkilöstön rekrytointiin ja jo koulutetun osaavan henkilöstön säilyvyyteen vaikuttavat olennaisesti työsuhteiden kesto, toiminnan arvostus, työn sisällölliset tekijät sekä työskentelyolosuhteet.

SUUNNITELMA ULKOISTEN PALVELUJEN KÄYTÖSTÄ

Ostopalveluita pyritään vähentämään vaikka niitä joudutaan hankkimaan jatkossakin oman toiminnan tueksi. Ostopalveluna tarvitaan niitä tutkimuksia, joiden tuottaminen omana toimintana on kannattamaton joko niiden vähäisyyden/harvinaisuuden tai vaativuuden vuoksi. Näitä ovat mm. kliinisen fysiologian ja eräät kuvantamistutkimukset (kerroskuvaukset, magneettitutkimukset). Ostopalvelut, joiden kysyntä kasvaa, on tarkoituksenmukaista korvata omana toimintana etenkin rakennemuutosten ja terveydenhuollon integraation lisätessä samalla asiakasvolyymia.

Sairaalapalveluiden tarvitsemat tukipalvelut (laitoshuolto, logistiikka, ateriapalvelut, turvallisuuspalvelut, IT-palvelut, työterveyshuolto) ostetaan kaupungin linjausten mukaisesti.

Avainprosessi: Sairaalapalvelut				
Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Poliklinikka	Käynnit lääkärillä	6 805	6 980	6 800
	Ensikäyntien osuus lääkärillä käynneistä %	37	33	39
	Käynnit hoitajalla	5 961	6 000	6 000
	Ensikäyntien osuus hoitajalla käynneistä %	27	24	27
	Asiakkaiden lukumäärä (eri sotu)	5 788	6 260	5 800
Osastohoito	Asiakaspaiikkojen lukumäärä, omat sairaansijat	159	186	194
	Hoitopäivät, oma osastohoito	56 197	64 774	68 000
	Osastojen kuormitus %	93	97	96
	Hoitojakson pituus, keskiarvo (vrk)	14	12	12
	Hoitopäivät, ostetut lyhytaikais- ja kuntoutus osastohoidon hoitopäivät	5 661	1 500	1 800
	Ostetut hoitjakson pituus, keskiarvo (vrk)	8,3	7	8
	Ostettu osastohoito, asiakkaiden lkm	685	220	200
	Asiakkaiden lukumäärä (=hoidetut/oma)	2 112	2 400	2 400
Osasto ja poliklinikka	Ostetut asiakaspalvelut ja konsultaatiot	2 902	1 800	2 500
Kotiutusyksikkö	Hoitopäivät	9 835	6 800	*) yhdistyy
	Asiakkaiden lukumäärä	783	800	*) yhdistyy
	Hoitojakson pituus, keskiarvo (vrk)	11	10	*) yhdistyy
Kotisairaala	Kotisairaalahoitopäivät	1 334	1 000	*) yhdistyy
	Kotisairaala asiakkaiden lukumäärä	54	100	*) yhdistyy
	Kotisairaalahajakson pituus, keskiarvo (vrk)	22	10	*) yhdistyy
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Poliklinikkapalvelut	Kokonaistyöaika	9,8	10,0	10,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	5,7	14,5	4,2
Osastohoito	Kokonaistyöaika	186,2	210,0	211,6
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	18,6	18,5	18,6
Kotiutusyksikkö	Kokonaistyöaika	10,1	11,6	*) yhdistyy
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	16,8	9,5	*) yhdistyy
Sairaalapalveluiden tukipalvelut	Kokonaistyöaika	18,4	20,0	19,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	19,6	9,5	16,6
Sairaalapalvelut	Kokonaistyöaika (htv)	224,5	251,6	240,6
Sairaalapalvelut	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	18,1	17,0	17,8

*) Siirtyy perustuvan vanhusten hoivapalvelujen palveluprosessiin

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Valtakunnallisten suositusten mukainen mielenterveys- ja päihdepalvelujen yhteinen avainprosessi mahdollistaa yhdessä sovitun ja seuratun, asiakaslähtöisen toiminnan suunnittelun ja toteutuksen eri-ikäisille palvelujen käyttäjille. Ongelmien ennaltaehkäisy, palveluohjaus, hoito ja kuntoutus sekä konsultaatio, työnohjaus, koulutus ja opetus että kehittämis- ja tutkimustyö toteutuvat työntekijäresurssia ja heidän tietoaan tehokkaasti hyödyntäen samalla kun sekä asiakaslähtöisyys että työhyvinvointi ja työturvallisuus voidaan paremmin huomioida toiminnan suunnittelussa. Suunnittelussa varmistetaan palvelujen tasalaa-tuisuus toimintojen eri alueilla mukaan lukien kuntaliitos- ja yhteistoiminta-alueet.

Perheneuvola, SIHTI nuorten vastaanotto ja Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Perheneuvontaa, matalan kynnyksen arviointi- sekä mielenterveyspalveluja tuotetaan 0-12 -vuotiaille lapsille ja 13-19 -vuotiaille nuorille tiiviissä yhteistyössä heidän vanhempiansa, perheen sosiaalisen verkoston ja muiden lasten tai nuorten palveluja tuottavien yhteistyötahojen kanssa. Työskentely on moniammatillista ja verkostokeskeistä tiimityötä, joka sisältää tutkimus-, terapia- sekä konsultaatiopalveluja.

Yhteistyötä KYS:n lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian sekä yksityisten palveluntuottajien kanssa tehostetaan edelleenkin pyrkimyksenä vähentää ostopalvelutarvetta ja löytää vaihtoehtoisia toimintamalleja. Yhteistyössä kaikkien toimijoiden kesken edistetään ja tuetaan lasten ja nuorten tasapainoista kasvua ja kehitystä.

Aikuisten mielenterveyspalvelut (Kuopion psykiatrian keskus / KPK)

Kuopion psykiatrian keskus tuottaa psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoito- ja kuntoutuspalveluja 20-vuotta täyttäneille kuopiolaisille. Lisäksi tuotetaan työnohjaus-, konsultaatio-, koulutus-, opetus- ja tutkimustyöpalveluja. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa on kehitetty varhaista tunnistamista ja matalankynnyksen palveluja Kuopion mielenterveys- ja päihdesuunnitelman 2013 – 2020 mukaisesti.

Suunnitelma liittyy KYS:n tuottavuusohjelman suosituksiin ja on esitetty myös Kuopion mielenterveys- ja päihdesuunnitelmassa. Psykiatristen sairaalapaikkojen vähentämiseen liittyen on kehitetty tehostetun avohoidon palveluja ja toiminta on laajentunut myös viikonloppuihin.

Päihdepalvelut

Päihdepalvelujen erityispalvelut tuotetaan ostopalveluna ensisijaisesti Kuopion seudun päihdepalvelusäätiön (KSPS) toimesta. Opioidikorvaushoito tuotetaan Kuopion terveyskeskuksen vastaanottotoiminnan, Päihdepalvelusäätiön ja KYS:n päihdepsykiatrian yksiköiden kanssa yhteistyönä. Laitosmuotoista kuntoutusta on ostettu myös muilta palveluntuottajilta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa tiivistetään yhteistyötä sekä avainprosessin toimijoiden kesken että muiden palveluntuottajien kanssa. Kuopion Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma vuosille 2013 – 2020 on käytössä osana koko kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa. Asiakaslähtöinen yhteistyö tiivistyy edelleen palvelujen käyttäjien, mukaan lukien yhteistyö potilasjärjestöjen kanssa.

Perheneuvola, SIHTI nuorten vastaanotto ja Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Perheneuvolan, Sihdin sekä Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen yhdistymisen myötä palvelukokonaisuuksia tehostetaan. Hoitotakuun mukainen läheteellinen työskentelymalli on toistaiseksi käytössä LNMY:ssä, lähettämiskriteerit sekä lasten että nuorten osalta ovat voimassa, mutta lähetekäytännöstä pyritään luopumaan vuoden 2018 aikana. Lasten ja nuorten mielenterveysyksiköissä läheteiden arvioon ja asiakkaiden määrittelyyn sekä hoito- ja kuntoutusprosessin vaikuttavuuden arvioon ja seurantaan

kiinnitetään edelleenkin erityistä huomiota myös ostopalvelutoiminnan osalta. Hoidonporrastus ja yhteistyö KYSin erikoissairaanhoidon/ lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria kanssa toteutuu.

Aikuisten mielenterveyspalvelut / KPK

Aikuisten mielenterveyspalveluissa tuotetaan tehostettuja avohoidon palveluja korvaamaan aikuispsykiatrien osastopaikkojen vähenemistä. Kuopion alueen aikuispsykiatrista akuuttiäitiötä tekevien eri työryhmien työtä on yhdistetty ja turvattu nopea hoitoon pääsy sekä avohoidon toiminta myös virka-ajan ulkopuolella. Toiminta parantaa asiakaslähtöisiä palveluja ja tuo onnistuessaan kustannussäästöjä laitoshoidon ja erityisasumispalvelutarpeiden vähenemisen myötä.

Matalankynnyksen mielenterveyspalveluja tuotetaan yhteistyössä yli organisaatorajojen osallistamalla mielenterveyspalvelujen tuottamiseen terveyskeskuksen vastaanotto toiminnan tiimien kanssa. Kuuden KPK:n kaupungin sairaanhoitajan työpanos on kohdistettu terveyskeskuksen vastaanoton tiimeihin ja sinne annettavia psykiatrin konsultaatiopalveluja edelleen lisätään ja etsitään toimivia työmuotoja. Tavoitteena on saada jokaiseen vastaanottoon oma psykiatrinen sairaanhoitaja. Asiakasprosessien sujuvuutta varmistetaan lisääntyvällä yhteistyöllä myös kotihoidon, terveydenhoitoyksikön, aikuissosiaalityön sekä lastensuojelun kanssa. Nimetyt työntekijät antavat tarvittaessa näihin yksiköihin konsultaatioita ja voivat tarvittaessa myös osallistua asiakasneuvottelu-tilanteisiin. Aikuisten mielenterveyspalvelun mukana sähköisiä palveluja ja videovälitteistä toimintaa kehittävässä e-Psykiatria hankkeessa.

Päihdepalvelut

Opioidikorvaushoidon kolmiportaisen mallin toteutusta vahvistetaan mm. koulutuksen ja työnohjauksen avulla avainprosessin koordinoimana. Päivitetty hoidonporrastuskriteeristö on käytössä. Päihdepalvelusäätiön tuottamia palveluja kehitetään yhtenäistämällä palveluprosesseja pääpäähteestä riippumatta ja lisäämällä päihdekuntoutusta mm. ryhmä-muotoisia menetelmiä kehittämällä, mikä vähentää tarvetta ulkopuolisten ostopalvelujen käyttöön. Päihdepalvelusäätiön tarjoamaa opioidikorvaushoitoa lisätään. Liitoskuntien päihdepalveluja kehitetään KPK:n ja KSPS:n yhteisten toimintamallien mukaisesti.

TUOTTAVUUTTA LISÄÄVÄT TOIMENPITEET

Perheneuvola, SIHTI nuorten vastaanotto ja Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Perheneuvolassa, Sihdissä sekä Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa pyritään ehkäisevien ja matalankynnyksen palvelujen kehittämiseen, joka pidemmällä aikavälillä tulee vähentämään tarvetta korjaaviin palveluihin.

Aikuisten mielenterveyspalvelut / KPK

KYS:n tuottavuusohjelman mukaiset toimenpiteet vähentävät psykiatrisen laitoshoidon tarvetta ja tehostavat avohoidon ensisijaisuutta erityispalveluissa. Matalankynnyksen toimintamallit terveyskeskuksen vastaanotto toiminnassa vähentävät korjaavien erityis-palvelujen tarvetta aikuisten mielenterveyspalveluissa. Työnjakoa muiden KYS:n psykiatrisen palveluyksikön poliklinikoiden kanssa selkiytetään ja suunnitellaan toimintaa maakuntatasoisesti. Osa aiemmin Kuopion kriisikeskuksen tuottamista palveluista on tuotettu sopimuksen irtisanomisen jälkeen omana toimintana.

Päihdepalvelut

Päihdepalveluissa asiakkaan hoitopolun selkeyttäminen mahdollistaa nopean hoitoon pääsyn ja avun saamisen. Hoidontarve arvioidaan siinä hoitopisteessä ja toiminnassa, johon asiakas on ohjautumassa. Matalankynnyksen hoitomallia kehitetään yhä enemmän asiakkaan hoidontarvetta vastaavaksi. Hoidon ja kuntoutumisen oikea-aikaisuuden arviointia kehitetään huomioiden päihteiden käytössä tapahtuvien muutosten vaikutuksia asiakkaiden hoidontarpeeseen. Muutosta edistävää hoitomallia sekä päihdetyötä kehitetään ajantasaisista päihdetilannetta vastaavaksi. Päihdepalvelusäätiön tarjoaman opioidikorvaushoidon lisääminen vähentää erikoissairaanhoidon käyttöä. Vuonna 2018 siirtyy 24 uutta korvaushoitopotilasta erikoissairaanhoidosta päihdepalvelusäätiölle. Kustannusvaikutus on n 525.000 euroa.

Verkosto- sekä muuta yhteistyötä kehitetään ja vahvistetaan eri toimijoiden kanssa kustannustehokkuuden lisäämiseksi.

Työajan pidennyksen vaikutus toimintaan ja talouteen / kilpailukyky sopimus

Työajan pidennyksellä ei oleteta olevan merkittävää vaikutusta toimintaan eikä talouteen.

TOIMINNAN PAINOPISTEET

Perheneuvola, SIHTI nuorten vastaanotto ja Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Matalankynnyksen palveluja tuottavien Perheneuvolan ja Sihdin sekä Lasten ja Nuorten mielenterveysyksiköiden toimintaa tullaan kehittämään asiakaslähtöisesti LAPE-tavoitteiden mukaisesti. Kehitetään konsultaatiota ja verkostoitumista myös kaupungin muiden palvelujen sekä Kuopion Seudun Päihdepalvelusäätiön kanssa.

Aikuisten mielenterveyspalvelut / KPK

Päämääränä on hoidon ja kuntoutuksen vaikuttavuuden lisääntyminen, laadun paraneminen ja asiakaslähtöisen palveluprosessin oikea kohdentaminen avohoitopainotteisesti. Elämänlaatumittari 15D on käytössä ja sen tuloksia hyödynnetään. Otetaan käyttöön kliinisten vaikuttavuusmittareiden seurantajärjestelmä hoidon vaikuttavuuden seuraamiseksi. Tehostetaan yhteisiä palveluprosesseja psykiatrian osaston kanssa saumattomiksi hoito- ja kuntoutusprosesseiksi. Sekä mielenterveys- että päihdeongelmista kärsivien hoitoa yhteen sovitetaan Päihdepalvelusäätiön ja KYS:n päihdepsykiatrian kanssa.

Kehitetään edelleen neuvolatoiminnan, alueen työterveyshuoltojen, koulu-, opiskelijaterveydenhuollon, sosiaalityön, YTHS:n ja järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä sekä konsultaatiotoimintaa vahvistamalla ennalta ehkäisevää ja jalkautuvaa työtettä.

Konsultaatioissa hyödynnetään myös videovälitteistä toimintaa.

TOIMINNAN PAINOPISTEIDEN VAIKUTUKSET OSAAMIS- JA HENKILÖSTÖ- TARPEESEEN SEKÄ HENKILÖSTÖVAIKUTUKSET

Perheneuvola, SIHTI nuorten vastaanotto ja Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Lasten ja nuorten ennalta ehkäisevien ja matalankynnyksen palvelujen kehittäminen edellyttää perehtymistä näihin palvelumuotoihin, lisääntyvää perhe- ja verkostotyö osaamista sekä yhteistyötä kuntalaisten, muiden palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa.

Osaamistarpeet ja täydennuskoulutuksen painopiste ovat asiakkuuden määrittelyssä ja psykoterapiataitojen vahvistamisessa. Nuorten palveluissa osaamistarvetta on edelleen hoidonpohjatuksen asiakaslähtöisessä, kustannusvaikuttavassa toteutuksessa kohdistuen laitospalveluja korvaavien uusien toimintamallien löytämiseen ja käyttöönottoon. Yksiköiden yhdistymisen myötä tavoitteena oleva toimintojen tehostaminen edellyttää koulutus- ja työnohjausbudjetin riittävyys huomioon ottamista.

Aikuisten mielenterveyspalvelut / KPK

Asiakkuuksien lisääntyminen kotiin ja elinympäristöön annettavissa palveluissa lisää osaamistarvetta asiakkuuden määrittelyssä, ongelmien fokuksinnassa, määräaikaissa hoito- ja kuntoutusmenetelmissä mukaan lukien lyhytpsykoterapiamenetelmät. Perhe- ja verkostotyön kehittäminen, lasten huomiointi, päihdeongelmien tunnistaminen sekä yhteistyö muiden palveluntuottajien kanssa edellyttävät substanssi-osaamisen vahvistamista ja resurssin käytön joustavaa suunnittelua. KYS:n psykiatrian sairaansijojen vähentyminen edellyttää uusien toimintamallien suunnittelua ja perehtymistä laitoshoidon korvaaviin työmenetelmiin. Oma toimintaa kehitettäessä hyödynnetään LEAN-menetelmää.

HENKILÖSTÖN OSAAMINEN JA SAATAVUUS

Perheneuvola, SIHTI nuorten vastaanotto ja Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Osalla henkilöstöä on psykoterapiakoulutuksen tarvetta. Uusien toimintamallien käyttöön oton ja palvelujen kehittämisen toteutumiseksi tarvitaan koko henkilöstön perehdyttämistä ja koulutusta yli avainprosessirajojen. Palveluista tiedottamisella parannetaan myös henkilöstön rekrytointia.

Aikuisten mielenterveyspalvelut / KPK

Hoidon ja kuntoutuksen integrointi edellyttää jatkuvaa työntekijöiden monialaisuuden kehittämistä. Erityisesti verkosto- ja päihdetyön osaamista vahvistetaan. Myös tutkimusvaiheen arviointia kehitetään ja yhdenäistetään hoidon vaikuttavuuden ja määräaikaaisuuden lisäämiseksi. Monipuolisten psykoterapiataitojen turvaaminen mahdollistetaan tukemalla prosessi-koulutuksia. Rohkaistaan työkiertoa.

Uusien toimintamuotojen (lähetteetön matalan kynnyksen palvelu, tehostetun avohoidon ja akuuttityön uudet toiminnat sekä yleissairaalapsykiatristen potilaiden uudet hoitojärjestelyt) tuovat lisä- ja täydennyskoulutuksen tarvetta koko henkilöstölle. Palveluista tiedottamisella ja toimivalla oppilaitosyhteistyöllä parannetaan myös henkilöstön rekrytointia.

Päihdepalvelut

Hoito- ja kuntoutusmenetelmien kehittäminen päihdetyön erityisvaatimuksia vastaavaksi edellyttää työntekijöiden jatkuvaa kouluttamista muuttuvassa päihdemaailmassa. Yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kanssa mahdollistaa asiakkaiden moniongelmaisuuden hoidon kehittämistä työssä oppimista hyödyntäen. Aktiivisen kehittämisen ilmapiiriä ylläpidetään päihdetyön toiminnoissa. Palveluja kehitetään yhdessä valtakunnallisten päihdetoimijoiden kanssa. Päihdetietouden tuominen yhteistyökumppaneille parantaa moniongelmaisten asiakkaiden sujuvan ja tehokkaan hoidon sekä kuntoutuksen toteuttamisen.

SUUNNITELMA ULKOISTEN PALVELUJEN KÄYTÖSTÄ

Perheneuvola, SIHTI nuorten vastaanotto ja Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Ostopalvelutarve säilyy Kuopion ulkopuolelle sijoitettujen lasten psykoterapiapalveluissa. Kuopion lähi-alueille sijoitettujen lasten sekä erityispsykiatrioiden osalta tarve arvioidaan erikseen. Lääkäripalvelu tuotetaan osittain omana toimintana. Neuropsykologinen ja -psykiatrinen kuntoutus, kun lapsella on myös mielenterveydenhäiriö, tuotetaan tarvittaessa ostopalveluna. Arvioitu ostopalvelutarve on vuoden 2017 tasoa.

Ostopalvelutarve säilyy nuorten laitospalveluissa, koska omaa tuotantoa ei ole käytössä. Neuropsykologinen ja -psykiatrinen kuntoutus, kun nuorella on myös mielenterveyden häiriö, tuotetaan tarvittaessa ostopalveluna. Arvioitu tarve on vuoden 2017 tasoa.

Aikuisten mielenterveyspalvelut / KPK

Kuopion kriisikeskukselta ostetaan hoitajaksoja peliriippuvuusongelmista kärsiville kuntalaisille tapauskohtaisilla maksusitoumuksilla.

Päihdepalvelut

Erityispalvelut tuotetaan ostopalveluna. Kaikkia palveluprosesseja arvioidaan yhteistyössä Kuopion seudun päihdepalvelusäätiön, KYS:n päihdepsykiatrian, terveyskeskuksen vastaanotto toiminnan ja yksityisten palveluntuottajien kanssa. Ulkopuolisten laitospalveluisten päihdekuntoutusjaksojen tarpeen arvioinnissa hyödynnetään Kuopion seudun päihdepalvelusäätiötä ennen maksusitoumuksen myöntämistä.

Avainprosessi: Mielenterveys- ja päihdepalvelut				
Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Lasten mielenterveyspalvelut Perheneuvola	Käyntien lukumäärä	2 114	1 600	1 800
	Asiakkaiden lukumäärä	194	160	170
	Käyntien lukumäärä			2 800
	Asiakkaiden lukumäärä			400
Nuorten mielenterveyspalvelut	Käyntien lukumäärä	2 485	1 800	2 000
	Asiakkaiden lukumäärä	199	150	160
	Sihti nuorten vastaanottokäynnit	2 673	2 500	2 500
	josta lääkärikäynnit	350	400	400
	josta muut käynnit	2 323	2 100	2 100
Aikuisten mielenterveyspalvelut	Käyntien lukumäärä	40 483	41 055	41 000
	Tukiporras, kuntoutuspäivät	1 100	1 100	1 100
	Asiakkaiden lukumäärä	2 500	2 500	2 500
	Tukiporras, viikkokuntoutusyksikkö	45	45	45
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Lasten mielenterveyspalvelut (sis. Perheneuvolan)	Kokonaistyöaika	7,4	5,5	15,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	11,8	12,5	13,6
Nuorten mielenterveyspalvelut	Kokonaistyöaika	3,7	7,5	8,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	12,0	5,0	4,9
Aikuisten mielenterveyspalvelut	Kokonaistyöaika	48,9	50,0	56,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	33,0	20,0	19,3
Mielenterveyspalveluiden tukipalvelut	Kokonaistyöaika	3,0	2,0	3,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	3,3	1,5	1,0
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	Kokonaistyöaika (htv)	63,0	78,0	82,0
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	27,9	15,0	17,6

*) Sihti toiminnan siirtyminen terveydenhoidosta nuorten mielenterveyspalveluun 5 htv

Terveysthuollon palvelualue

2018

1. KASVAVA KUOPIO			
2. Vetovoimainen innovaatio- ja oppimisympäristö sekä laadukas koulutusketju			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
oppilaitosten hakijamäärä, tutkimus- ja kehittämisrahoitus	Tuetaan Savilahden innovaatioympäristön uuden toimintamallin syntymistä ja innovaatioista syntyvien yritysten perustamista.	Toimiva oppilas- ja opiskelija-terveydenhuolto.	Kasvava Kuopio -ohjelma
3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
yhteisten hankkeiden ja palvelujen määrä	Työssäkäyntialueen yhteistyötä laajennetaan ja tiivistetään alueen elinvoiman vahvistamiseksi.	Maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun osallistuminen.	Kasvava Kuopio -ohjelma
2. HYVINVOIVA KUOPIO			
5. Aktiivisuuteen innostava arki			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskertoimet (ns. HYTE-mittarit)	Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä oma-toimiselle aktiivisuudelle. Aktivoidaan erityisesti tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria sekä ikäihmisiä liikkumaan ja harrastamaan sekä terveellisiin elämäntapoihin.	Suun terveydenhuollon ODA-mallilla etsitään ja ohjataan erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria. Toiminnoissa huomioidaan lapsen ja nuoren oikeudet ja etu sekä vanhemmuuden tukeminen. Palveluissa huomioidaan perheiden monimuotoisuus. Asiakasta ohjataan ja tuetaan tekemään omaehtoisia, hyviä terveysvalintoja ja ottamaan vastuuta oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämisestä sekä sen ylläpitämisestä. Terve Kuopio -kioskissa sekä Nilsiän hyvinvointitorilla matalan kynnyksen palveluissa kehitetään oma- ja itsehoitoon ohjaavia matalan kynnyksen palveluita sekä laajennetaan palveluvalikoimaa mm. ryhmämuotoiseen toimintaan./ hm	Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

6. Varhainen tuki			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset, koulutuspaikan ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, kotona asuvien ikäihmisten osuus	Lapsiperheet saavat tarvittaessa varhaista ja avohuollon tukea. Kaikki peruskoulusta valmistuvat saavat jatko-opiskelupaikan. Tuetaan ikäihmisten kotona pärjäämistä ja hyvää elämää.	Kehitetään yhteistyötä lapsiperhepalvelujen osalta (sote-integraatio) ja pilotoidaan 3X10D mittaria huolen tunnistamisessa. Tarjotaan lisätukea tarvitseville varhaisemmassa vaiheessa. Vastaanottoaikoja, avovastaanottoa ja puhelinpalvelua laajennetaan sekä kehitetään ryhmätoimintoja ja sähköisiä palveluja. Ikäihmisten kotona pärjäämistä tukevissa palveluissa otetaan AATU-kuntoutusmallin rinnalle käyttöön määräaikaisen kuntouttavan kotihoidon jaksot jokaiselle palvelujärjestelmään tulevalle asiakkaalle vuoden 2018 aikana.	Hyvinvoiva Kuopio - ohjelma
7. Työllistyminen ja toimeentulo			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
pitkäaikaistyöttömien määrä, nuorisotyöttömien määrä, työmarkkinatuen kuntaosuus, toimeentulotukea saavien osuus	Toteutetaan aktiivisia toimenpiteitä (henkilöstöpolitiikka, hankintapolitiikka, yritysyritys, eläkeselvittelyt jne.) pitkäaikaisyöttömyyden vähentämiseksi ja työmarkkinatuen kuntaosuusmaksun pienentämiseksi.	Jatketaan työttömien terveys-tarkastusmallin kehittämistä.	Hyvinvoiva Kuopio - ohjelma
3. RESURSSIVIISAS KUOPIO			
10. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö			
Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
käyttäjien määrä	Otetaan käyttöön sähköinen kokouskäytäntö hallituksessa, lautakunnissa ja valtuustossa.	Selvitetään sähköisen kokouskäytännön mahdollisuus lautakunnan kokouksissa.	Resurssiviisas Kuopio - ohjelma
tilankäytön tehokkuus	Parannetaan tilojen monikäyttöisyyttä ja tehostetaan tilankäyttöä.	Lisätään työ- ja toimitilojen yhteiskäyttöisyyttä. Tilojen käyttöasteiden pohjalta laaditaan uudelleen järjestelyjä, jonka tavoitteena on toimitilaneliöiden vähentäminen. Kuntoutuspalveluissa tiivistetään tilankäyttöä mm. sairaalan osalta/hm	Resurssiviisas Kuopio - ohjelma

4. UUDISTUVA KUOPIO

12. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
sairauspoissaolot, työtyytyväisyys	Toteutetaan henkilöstön työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä. Henkilöstön sairauspoissaolot vähenevät 2 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Sairauspoissaolojen sijaisjärjestelyt turvataan.	Aktiivisen aikaisen tuen toimintamalli on säännönmukaisesti käytössä. Puheeksiottaminen ja työhönpaluun tukemisen ohjelmat ovat esimiehillä tiedossa. Henkilöstölle toimintatavasta myös tiedotettu. Henkilöstö osallistuu toiminnanmuutosten suunnitteluun. Tiimimalli toimii työhyvinvointia lisäävänä tekijänä ja sen toimivuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Henkilökohtaiset / ryhmäkehityskeskustelut tehdään vuosittain. KuntaHR käytössä.	Uudistuva Kuopio - ohjelma

13. Sujuva ja uudistuva toiminta

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
uudet käytänteet/ toimintatavat/ kokeilut	Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palveluprosesseja.	Sähköistä asiointia viety eteenpäin ja otettu toiminnoissa käyttöön. Palveluprosesseja on kuvattu ja sujuvoitettu LAPE-ohjelman ja ODA-hankkeen mukaisesti Lean-oppeja hyödyntäen.	Uudistuva Kuopio - ohjelma
	Uudistetaan ja kehitetään toimintaa mm. erilaisten kokeilujen avulla ja ottamalla käyttöön hyviä toimintatapoja.	Pilotoidaan jonon purkua ns. megamallin mukaan suun terveydenhuollossa. Kehitetään yhteistyötä eri toimijoiden ja järjestöjen kesken Valtionneuvoston asetus huomioiden. Uusia toimintatapoja pilotoidaan ja niiden toimivuutta arvioidaan (mm. perhevalmennus, neuvola-päivähoitoyhteistyö palaverit, neuvola-perhetyö ja oppilashuollon-pilotit)	Uudistuva Kuopio - ohjelma
uudistusten eteneminen	Osallistutaan maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun ja varaudutaan omassa toiminnassa tulevaan muutokseen, jotta muutos toteutuisi mahdollisimman sujuvasti asiakkaille ja henkilöstölle.	Osallistutaan aktiivisesti sote-muutokseen, LAPE YHDESSÄ!-hankkeen ja ODA-hankkeen työskentelyyn. Esimiestyössä tuetaan henkilöstöä toimintakulttuurimuutoksessa ja huomioidaan työhyvinvointi	Uudistuva Kuopio - ohjelma

Erikoissairaanhoido

Toiminta

Kuopio hankkii erikoissairaanhoidon palvelut lainsäädännön mukaisesti pääasiassa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä (PSSHP). Potilaat ohjautuvat erikoissairaanhoidon lääkärin läheteellä eri yksiköistä. Erikoissairaanhoido tekee kiireellisyys- ja hoidon tarpeen arvioinnin läheteen perusteella. Terveystenhoito-lain mukaan hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut erikoissairaanhoidon, tarvittavat tutkimukset tulee aloittaa kolmen kuukauden sisällä ja varsinaiseen hoitoon on päästävä kuudessa kuukaudessa. Kiireellinen sairaanhoido annetaan ilman lähetettä.

Palveluiden käyttövolyymin arvioidaan pysyvän suunnilleen aiemmalla tasolla. Kustannusten nousuun varaudutaan talousarviossa samalla tasolla kuin muun sote-palvelutoiminnan osalta. SOTE-valmistelun, tukipalvelujen, ICT-ratkaisujen ja yhteistyöalueen (Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Savon maakunnat) tuottavan ja tuloksellisen toteutuksen varmistamiseksi sairaanhoitopiiriorganisaatio tarvitaan välttämättä sitoutuneeksi ja osalliseksi tahoksi yhteiseen suunnitteluun.

Maakunnallisen 24/7 päivystysasetuksen mukaisen lääkäripäivystyksen on järjestänyt PSSHP 26.8.2015 alkaen. Kuopiolla on virka- ajan ulkopuolinen oma akuutti ilt- ja viikonloppuvastaanotto omatoimisille kiireellistä hoitoa tarvitseville potilaille KYS:n tiloissa ja tukipalvelut (kuvantaminen, laboratorio, vartiointi) ovat yhteisiä erikoissairaanhoidon päivystyksen kanssa. Virka-aikana kiireellistä apua tarvitsevat oma-toimiset potilaat hoidetaan tiimeissä vastaanottoyksikön toimipisteissä. Tämä toimintamalli on vähentänyt päivystysläheteiden määrää erikoissairaanhoidon.

Kuopion erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset olivat suurten kaupunkien vuoden 2016 vertailussa korkeimmat (1.370 €/asukas; 12,4 % mediaania suuremmat). Vastaavasti perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset olivat vertailukuntien viidenneksi pienimmät (1.098 €/asukas; 0,4 % mediaania pienemmät).

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Tuleva SOTE-uudistus pyritään huomioimaan toimintaympäristössä ja sen muutostarpeissa; maakunnallisuus, tehokkuus, vaikuttavuus ja toimiva integraatio huomioiden.

Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet

Ei ole arvioitavissa PSSH tiedon, ja saatavien talouslukujen pohjalta realistisesti.

Toiminnan painopisteiden vaikutukset osaamis- ja henkilöstötarpeeseen

Ei arvioitavissa.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Ei arvioitavissa.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Ei arvioitavissa.

Avainprosessi: Erikoissairaanhoido / PSSHP				
Tuote tai palvelu	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Poliklinikkakäynnit	252 548	274 359		
Hoitajaksot	20 552	19 319		
Hoitopäivät	92 392	86 804		
Lähetteet	43 546	42 418		
-terveyskeskuksesta	23 334	22 049		
-KYSin omasta yksiköstä	8 980	9 692		
-päivystyslähetteet	9 861	8 685		
-yksityissektorilta	7 656	8 099		
Siirtoviivepäivät	907	570		
Laskutetut siirtoviivepäivät / €	505 573	316 244		
Hoitopalvelut / 1000 €	145 771	149 749	155 554	161 040
KPK / 1000 €	3 822	4 352	3 899	4 418
Suun th opetuslinikka / 1000 €	805	818	1 000	1 025
Euroa/asukas	1 341	1 371	1 363	1 411
Kustannukset / 1 000 €	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	149 594	154 919	161 110	164 596
Muut sairaalat	1 746	1 890	1 851	1 851
Muu esh	87	235	0	0
Yhteensä / 1 000 €	151 427	157 044	162 961	166 447
Toimintatuotot yhteensä	349	200	300	200

4 ISÄNTÄKUNTAPALVELUT

Tuusniemen perusterveydenhuolto

Yhteistoimintasopimuksen tarkoituksena on huolehtia sopijapuolina olevien kuntien väestön tarvitsemien lakisääteisten terveydenhuollon piiriin kuuluvien palvelujen sekä sopijapuolten kesken erikseen yhteisesti sovittavien muiden palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta sopijapuolten kesken laadittavien palveluiden järjestämissuunnitelmien mukaisesti.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan sopimuskunnat tekevät esityksen Kuopion kaupungille kunnille tuotettavista palveluista ja niiden tasosta vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä. Yhteistoimintasopimuksessa sovitaan myös henkilöstöstä, taloudenohjauksesta ja palveluiden rahoitusvastuusta sekä tuotantovälineistä ja muista yhteistoiminnasta sovittavista asioista.

Yhteistoiminta-alueen talous on osa Kuopion kaupungin talousarviota, taloussuunnittelua ja kirjanpitoa. Kustannukset ja palveluiden käyttö kootaan ja ryhmitellään palvelualueittain ja vastuualueittain siten, että eri palveluiden kustannukset ja palveluiden käyttö voidaan eritellä. Yhteistoiminnan tehtävissä ja niiden rahoituksessa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää isäntäkunnan valtuusto. Sopimuskunta vastaa sopimukseen kuuluvien palvelujen kustannuksista aiheuttamisperiaatteen mukaisesti lukuun ottamatta hallinnon kustannuksia, jotka määräytyvät sopimuksen mukaan eri tavalla. Nykyisen sopimuksen mukaan Tuusniemen kunta maksaa hallintopalvelujen järjestämisestä 5 %:a Tuusniemen perusterveydenhuollon toimintakuluista.

Uusi terveydenhuoltolaki lisäsi valinnanvapautta ja yhteistoiminta-alueella kuntalaiset voivat vapaasti valita terveysaseman, joista saavat palvelunsa.

Kuopion kaupungin terveydenhuolto on vuodesta 2009 lähtien järjestänyt Tuusniemen kunnan perusterveydenhuollon yhteistyösopimuksen mukaisesti. Nykyinen sopimus päättyy vuoden 2018 lopussa. Nykyisessä sopimuksessa on huomioitu tilintarkastajien arvio hallintomenojen realistisesta korotustarpeesta. Hammashuollon tilojen ongelmia ratkaistaan vuoden 2017 aikana. Perusterveydenhuollon toiminnassa ja sen laajuudessa vuonna 2018 ei ole suunnitteilla merkittäviä muutoksia vuoden 2017 toimintaan nähden.

TUUSNIEMEN KUNTA

Vuoden 2018 talousarvion tavoitteet ja talousraamiesitys sekä suunnittelukauden 2018 – 2019 tavoitteet

Perusterveydenhuollon talousarvioesitys 2018

	TOT 2015	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
LIIEKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0
LIIEKEVAIHTO	3 237 595	3 317 830	3 350 000	3 350 000
Myyntituotot	2 863 909	2 848 589	2 965 000	2 635 000
Maksutuotot	371 594	468 031	385 000	715 000
Tuet ja avustukset	0	0		
Liiketoiminnan muut tuotot	2 092	1 210		
LIIKETOIMINNAN KULUT	-3 237 595	-3 317 830	-3 350 000	-3 350 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-280 602	-298 954	-315 000	-310 000
Palvelujen ostot	-952 569	-958 754	-922 960	-963 380
Palkat ja oikaisuerät	-1 597 344	-1 647 409	-1 675 000	-1 687 000
Henkilösivumenot	-391 232	-397 832	-424 040	-376 620
Liiketoiminnan muut kulut	-15 848	-14 881	-13 000	-13 000

Tuusniemen kunta esittää Kuopion kaupungin Perusturvan ja Terveysterveystalouden palvelualueelle suunnittelukauden 2018–2019 Tuusniemen kunnan perusterveydenhuollon talousarvion laadinnan perusteeksi seuraavat tavoitteet:

Tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso:

Suunnittelukauden tavoite 2018–2019	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Terveysterveystalouden palvelujen ja seudullisen yhteistyön kehittäminen		
Talousarviovuoden 2018 tavoitteet		
Laadukkaiden terveystalouden palvelujen tuottaminen taloudellisesti ja kustannustehokkaasti	Palvelujen kustannukset / asukas	Hintataso ei yli valtakunnan keskimääräisen hintatason
Henkilöstön ammattitaidon ylläpito	Koulutuspäivät / työntekijä	Ammattitaitoinen ja pätevä henkilöstö

Palvelujen tuottamista jatketaan vuoden 2017 tapaan. Terveysterveystalouden palvelutarpeeseen ja toimintakuluihin vaikuttavat Tuusniemen kunnan väestön ikärakenne ja sairastavuus. Palvelun tuottamiseen liittyviä haasteita ovat henkilöstön eläköityminen, uuden ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi ja yhteistyön kehittäminen terveys- ja sosiaalitoimen eri toimijoiden ja toimialueiden välillä.

Avainprosessi: Tuusniemen perusterveydenhuolto				
Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Vastaanottopalvelut	Lääkärin vastaanottokäynnit	6 126	7 500	6 000
	Hoitajan vastaanottokäynnit	4 988	3 000	4 000
	Vastaanoton käynnit	11 278	10 500	10 000
	Vastaanoton asiakkaat	2 275	2 350	2 100
Terveydenhoitopalvelut	Terveydenhoidon käynnit	2 199	1 900	1 900
	Terveydenhoidon asiakkaat	702	800	700
Suun terveydenhuollon palvelut	Suun terveydenhuollon käynnit	2 450	2 700	2 400
	Suun terveydenhuollon asiakkaat	921	1 100	1 000
Kuntoutuspalvelut	Kuntoutuksen käynnit	3 190	2 200	2 200
	Kuntoutuksen asiakkaat	437	350	350
Vuodeosaston palvelut	Asiakkaiden lkm, omat sairaansijat	28	28	24
	Hoitopäivät	9 102	9 000	7 000
	Osastojen kuormitus %	89,0	89	90
	Hoitajakson pituus, keskiarvo (vrk)	12,0	16	13
	Asiakkaiden lukumäärä (=hoidetut)	391	520	4 000
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Avohoidon palvelut	Kokonaistyöaika	16,4	15,0	16,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	28,9	18,5	18,7
Suun terveydenhuollon palvelut	Kokonaistyöaika	3,5	4,0	3,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	6,3	2,0	3,9
Vuodeosaston palvelut	Kokonaistyöaika	25,3	21,0	25,5
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	26,9	24,0	23,8
Tuusniemen	Kokonaistyöaika	45,2	40,0	44,5
perusterveydenhuolto	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	26,1	20,0	21,2

ISÄNTÄKUNTAPALVELUT	TOT 2016	TA 2017	KÄSU TA 2018
Tuusniemen perusterveydenhuolto	€	€	€
Toimintatuotot	3 317 830	3 350 000	3 350 000
Liiketoiminnan muut tuotot	3 317 830	3 350 000	3 350 000
Toimintakulut	-3 317 830	-3 350 000	-3 350 000
Materiaalit ja palvelut	-1 257 708,13	-1 237 960	-1 273 380
Henkilöstökulut	-2 045 240,67	-2 099 040	-2 063 620
Liiketoiminnan muut kulut	-14 881,12	-13 000	-13 000
LIIEKEYLIJÄÄMÄ(-ALIJÄÄMÄ)	0	0	0

5 HENKILÖSTÖ

Yleistä

Nykyiset kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 31.1.2018 saakka. Koska sopimusneuvottelut ovat kesken, vuoden 2018 talousarviossa ei ole arvioitu mahdollisia palkkojen sopimuskorotuksia.

Kilpailukyky sopimuksen mukaisesti julkisen sektorin lomarahoja leikataan 30 prosenttia sopimuskauden 2014 - 2016 tasosta. Lomarahojen leikkaamisesta on sovittu erillisessä virka- ja työehtosopimuksessa. Lomarahojen leikkaus koskee 1.2.2017 – 30.9.2019 maksettavia lomarahoja. Lomarahojen vähennys on huomioitu vuoden 2018 talousarvion valmistelussa. Kilpailukyky sopimuksen mukaisesti vuosittaista työaikaa on pidennetty 24 tuntia vuosittaista ansiotasoa muuttamatta.

Henkilöstöjohtamisen keskeisenä tavoitteena on muuttuvassa toimintaympäristössä varmistaa henkilökunnan hyvinvointi, osaaminen ja motivaatio. Strategisessa johtamisessa korostuu henkilökunnan työhyvinvoinnin johtaminen.

Henkilöstön työhyvinvointi on strateginen menestystekijä. Tarvitaan uusia toimintatapoja ja panostusta työilmapiiriin. Työhyvinvoinnin edistäminen vaatii ennen kaikkea johdon, esimiesten ja työntekijöiden yhteistyötä. Tarvitaan parempaa johtamista, arjen tekoja, tunneosaamista, koska johtaminen on parhaimmillaan toimivaa vuorovaikutusta esimiehen ja työntekijän kesken.

Henkilöstöjohtamisen tärkeimpänä painopistealueena on vuonna 2018 työhyvinvoinnin parantaminen.

Työhyvinvoinnin parantaminen

Työhyvinvointia voidaan parantaa useilla eri toimenpiteillä. Työntäjän tulee panostaa työergonomiaan, esimiestyön ja työyhteisötaitojen kehittämiseen. Työmenetelmiä ja työilmapiiriä kehitetään yhdessä henkilökunnan kanssa, henkilökunta osallistetaan entistä vahvemmin työyhteisön dynamiikan parantamiseen. Lisätään työelämän joustoja mm. suosimalla osa-aikatyötä ja etätyötä. Työvuorosunnittelussa otetaan huomioon työhyvinvointi, terveys ja työssä jaksaminen. Yksilökehitys- ja ryhmäkehityskeskustelukäytäntöä muutetaan joustavampaan suuntaan. Kehityskeskustelun yhteydessä työntekijälle laaditaan tarvittaessa esimiehen johdolla yksilöllinen työhyvinvointisuunnitelma, jossa painopistealueena on mm. työhön paluun tukeminen.

Valtuuston päätöksen mukaan toteutetaan henkilökunnan työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä. Henkilökunnan sairauspoissaolot vähenevät 2 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Sairauspoissaolojen sijaisuusjärjestelyt turvataan.

Tavoitetta seurataan kaupunkitasoisesti. Käyttösuunnitelmissa palvelualueet ilmoittavat palveluprosessitasoiset sairauspoissaolojen vähentämistavoitteet. Palvelualueet laativat tarkemmat työhyvinvointisuunnitelmat, joissa määritellään työhyvinvoinnin kehittämisen kohteet, toimenpiteet, vastuut ja aikataulu.

Sairauspoissaolojen vähentämistavoite koskee erityisesti niitä avain- ja palveluprosesseja, joissa sairauspoissaolot ovat yli kaupungin keskiarvon. Kehitystä verrataan vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden.

Sairauspoissaolot johtuvat tuki- ja liikuntaelinten, mielenterveyteen ja käyttäytymiseen liittyvistä ja hengitystiesairauksista johtuvista syistä.

Sairauspoissaolojen vähentämistavoite 2018

PERUSTURVAN PALVELUALUE	TP 2017 pv/htv	TAVOITE 2018 pv/htv	VÄHENNYS 2018 pv/htv
Vanhusten palveluohjaus	6,0	5,3	-0,7
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto	17,2	15,2	-2,0
*) Vanhusten hoivapalvelut	25,3	22,4	-2,9
Sosiaalipäivystys	17,0	15,0	-2,0
Avo- ja jälkihoito	14,1	12,5	-1,6
Sijaishuolto	3,0	2,7	-0,3
Sosiaalityö	13,6	12,0	-1,6
Taloudellinen tukeminen	14,8	13,1	-1,7
Maahanmuuttajapalvelu	17,2	15,2	-2,0
Perusturvan tukipalvelut	9,0	8,0	-1,0
PTP/Operatiiviset tukipalvelut	13,6	12,0	-1,6
PALVELUALUE YHTEENSÄ	22,0	19,5	-2,5

Sairauspoissaolojen vähentämistavoite 11,6 % kaikissa yksiköissä.

Henkilöstömäärältään pienten yksiköiden (alle 5 htv) lukuja ei tietosuojasyistä ilmoiteta.

*) sis. Kotiutusyksikön

TERVEYDENHUOLLON PA	TP 2017 pv/htv	TAVOITE 2018 pv/htv	VÄHENNYS 2018 pv/htv
Vastaanottopalvelut	19,8	17,5	-2,3
Suun terveydenhuollon palvelut	18,3	16,2	-2,1
Terveydenhoidon palvelut	14,5	12,8	-1,7
Kuntoutuspalvelut	12,2	10,8	-1,4
Poliklinikkatoiminnan palvelut	4,8	4,2	-0,6
Osastohoidon palvelut	21,0	18,6	-2,4
Sairaalapalveluiden tukipalvelut	18,8	16,6	-2,2
Lasten mielenterveyspalvelut	8,8	7,8	-1,0
Nuorten mielenterveyspalvelut	5,5	4,9	-0,6
Aikuisten mielenterveyspalvelut	21,8	19,3	-2,5
Perheneuvola	22,0	19,4	-2,6
PALVELUALUE YHTEENSÄ	18,3	16,2	-2,1

Sairauspoissaolojen vähentämistavoite 11,6 % kaikissa yksiköissä.

Henkilöstömäärältään pienten yksiköiden (alle 5 htv) lukuja ei tietosuojasyistä ilmoiteta.

Ennakoiva henkilöstösuunnittelu

Maakunta- ja Sote-uudistus tulee voimaan vuoden 2020 alusta lukien, minkä johdosta on tärkeää, että henkilöstösuunnittelu on ennakoivaa ja tulevien vuosien henkilöstörakenteessa ja henkilöstömitoituksessa otetaan huomioon tulevat uudistukset.

Työsuojelutoiminta

Uudet työsuojeluvaltuutetut aloittavat toimintansa vuoden 2018 alusta lukien. Perusturvan palvelualueelle tulee kaksi työsuojeluvaltuutettua aiemman yhden valtuutetun tilalle. Terveystieteiden palvelualueelle tulee edelleen yksi työsuojeluvaltuutettu. Työhyvinvointitoimikuntien tilalle tulee työsuojelutoimikunnat, jotka kokoontuvat vähintään neljä kertaa vuodessa.

Työterveyshuolto

Työterveyshuollon järjestäminen on työnantajan lakisääteinen velvollisuus ennalta ehkäisevän työterveyshuollon osalta (Työterveyshuoltolaki 1383/2001). Lain tarkoituksena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä, työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, työntekijöiden terveyttä, työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa sekä parantaa työyhteisön toimintaa. Kuopion kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä Kallaveden Työterveyden kanssa lisätäkseen henkilöstön työkykyä. Työterveyshuollon määrärahat on jaettu avainprosesseittain. Ensiapu-tarvikkeet ja näyttöpäätelasit maksetaan työterveyshuollon määrärahasta.

Koulutus

Kaupungin keskitetyssä koulutusohjelmassa yhdeksi painopistealueeksi otetaan työhyvinvointi- ja työsuojelukoulutus. Esimiehet kannustetaan osallistumaan koulutuksiin ja osallistumista seurataan. Henkilöstön osaamista vahvistetaan keskitetyllä koulutuksella. Palvelualueiden vastuulle jää substanssiosaamisen varmistaminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön lakisääteisen ammatillisen täydennyskoulutuksen toteutuminen varmistetaan. Henkilöstön osaamista vahvistetaan avainprosessikohtaisten koulutussuunnitelmien mukaisesti. Henkilöstökoulutusten toteuttamisessa tehdään yhteistyötä kaupungin keskitetyn henkilöstökoulutuksen, Itä-Suomen yliopiston, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin, Savonia – ammattikorkeakoulun, Savon ammatti- ja aikuisopiston sekä muiden koulutustahojen kanssa.

Talousarvion laadinnan yhteydessä tehdyt avainprosessitasoiset koulutussuunnitelmat on käsitelty 9.1.2018 pidetyssä laajennetussa johtoryhmässä ja todettu, että suunnitelmat on käsitelty yhteistoimintamenettelyssä.

Vuoden 2018 talousarvioon on varattu koulutusmäärärahaa 512.300 €, josta perusturvan palvelualueelle 157.800 € ja terveydenhuollon palvelualueelle 285.500 €. Johdon tukipalveluihin on varattu 69.000 € yhteisiin koulutuksiin.

Koulutusmäärärahojen jakautuminen perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueille on esitetty seuraavalla sivulla.

KOULUTUSMÄÄRÄRAHOJEN JAKO VUONNA 2018

TERVEYDENHUOLLON PALVELUALUE											
		Määräraha- esitykset	Henkilöturva- koulutus / AVEKKI	Toimi oikein häätä- tilanteessa	Turvakortti- koulutus	EA- koulutus	LOVE/LOP lääkehoidon koulutus	Yhteensä esitys	Käsu 2018	Käsu 2017	Ero 2017/2018
Avohoidon palvelut	Vastaanottopalvelut	38 300		5 000		1 500		44 800	49 000	48 500	500
	Suun terveydenhuolto	61 800			5 000			66 800	41 400	41 000	400
	Terveystieteiden hoito	52 100						52 100	51 000	50 500	500
	Kuntoutus	51 212	1 800	550				53 562	40 900	40 500	400
	Kuvantamispalvelut	4 240	840		400		5 480	5 100	5 000	100	
Sairaalapalvelut	Poliklinikka ja osastohoito	46 680	4 200		4 500	0	4 000	59 380	62 100	61 500	600
Mielenterveyspalvelut	Lasten mtp+Perhenla	12 200			1 500			13 700	6 100	6 000	100
	Nuorten mtp+Sihiti	12 200			1 500			13 700	6 100	6 000	100
	Perheneuvola							0	2 300	2 300	0
	Aikuisten mtp / KPK	24 600			300			24 900	21 500	21 300	200
YHTEENSÄ		303 332	6 840	5 550	13 200	1 500	4 000	334 422	285 500	282 600	2 900

PERUSTURVAN PALVELUALUE											
		Määräraha- esitykset	Henkilöturva- koulutus / AVEKKI	Toimi oikein häätä- tilanteessa	Turvakortti- koulutus	EA- koulutus	LOVE/LOP lääkehoidon koulutus	Yhteensä esitys	Käsu 2018	Käsu 2017	Ero 2017/2018
Vanhuspalvelut	Hoivopalvelut	70 000	10 000		17 800			97 800	76 900	76 100	800
	Palveluohjaus	4 500						4 500	2 000	2 000	0
Vammaispalvelut		41 970	3 300		1 000	500	2 000	48 770	19 400	19 200	200
Lapsiperhepalvelut		27 100	2 500		1 200	1 000	0	31 800	28 300	28 000	300
Aikuissoviaipalvelut		21 000	3 000		1 200	1 000		26 200	19 200	19 000	200
Varahenkilöt		2 500	1 800		1 600			5 900	6 000	0	6 000
Johdon tukipalvelut		6 000						6 000	6 000	6 000	0
YHTEENSÄ		173 070	20 600	0	22 800	2 500	2 000	220 970	157 800	150 300	7 500

PeTe yhteiset		69 000						69 000	69 000	70 000	-1 000

PALVELUALUEET YHTEENSÄ		545 402	27 440	5 550	36 000	4 000	545 402	624 392	512 300	502 900	9 400

Työyksiköt varaavat omaan käyttösuunnitelmaan määrärahan:

- työnohjaukseen + oppisopimuskoulutukseen
- henkilöturvakoulutukseen/Avekki
- toimi oikein hätätilanteessa
- turvakorttikoulutukseen
- EA-koulutukseen
- Lääkkehoidonkoulutus LOVE/LOP

Johdon tukipalveluihin varattavat yhteiset:

- Johdon tukipalvelujen koulutukset
- Sairaanhoidon päivien messuosastolle osallittuminen
- Johdantamiskokoukset; asiantuntijat, vuokrat, kahvit
- Muut yhteiset koulutukset

PeTe hallinto yhteensä 75.000 €

Henkilöstövaikutukset perusturvan palvelualueella vuonna 2018

Perusturvan palvelualueen henkilötyövuodet ovat talousarvion mukaan vuonna 2018 yhteensä 1472,2 htv. Lisäystä 65 htv vuoden 2017 henkilöstösuunnitelmaan verrattuna.

Perusturvan palvelualueen henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TA	TA	MUUTOS	TA	TA	MUUTOS	YHTEENSÄ	
	2017	2018	2017/2018	2017	2018	2017/2018	TA	TA
Perusturva	htv	htv	htv	€	€	€	htv	€
Vanhus- ja vammaispalv.	1 119,5	1 172,5	54,0	39 590 184	41 498 438	1 908 254	1 172,5	41 498 438
Lapsiperhepalvelut	182,7	190,7	7,0	6 460 457	6 991 086	530 629	190,7	6 991 086
Aikuissosiaalityö	49,8	54,8	5,0	1 572 759	1 728 645	155 886	54,8	1 728 645
Perusturvan tukipalvelut	5,5	7,5	2,0	331 977	484 440	152 463	7,5	484 440
Johdon tukipalvelut	49,7	46,7	-3,0	2 485 609	2 336 050	-149 559	46,7	2 336 050
Palvelualue yhteensä	1 407,2	1 472,2	65,0	50 440 986	53 038 659	2 597 673	1 472,2	53 038 659

Perusturvan palvelualueella merkittävämät henkilöstömuutokset ovat seuraavat:

Vanhus- ja vammaispalvelut:

- Vanhusten palveluohjaus, lisäys palveluohjaaja, +1 htv
- Vammaispalvelut, vähennys -2 htv Pihlajakodin lakkauttamisesta johtuen
- Vanhusten hoivapalvelujen kotihoito, lisäys +9 htv lähihoitajia sekä +4 htv kotisairaanhoidajia, sijaistarpeen lisäys +18 htv, turvapartio + 2 htv sekä vierihoito +1 htv. Erityisryhmien asumispalvelujen uuteen Kasarmikadun yksikköön projektipäällikkö +1 htv, tehostettu asumispalvelu +9 htv ja tukiasuminen +2 htv lisäykset
- Vanhusten hoivapalveluihin siirretään terveydenhuollon sairaalapalveluista kotisairaalan toiminta, henkilöstö 9 htv (sisäinen siirto).

Lapsiperhepalvelut:

- Kotipalvelussa palvelun tarpeen kasvusta johtuen lisäys +2 htv.
- Lape-hanketyöntekijä +1 htv,
- perhetukikeskukseen sosionomi +1 htv
- Ohjaajien siirto vammaispalveluista +2 htv, kehittämisasiantuntijan siirto johdon tukipalveluista +1 htv

Aikuissosiaalityö:

- Ossi-hankkeen ohjaajat +3 htv
- Eläkeselvittelyjen ohjaaja +1 htv
- Maahanmuuttopalvelujen ohjaaja +1 htv

Perusturvan tukipalvelut:

- Toimistosihteerien siirto johdon tukipalveluista + 2 htv

Johdon tukipalvelut:

- Kehittämisasiantuntijan siirto lapsiperhepalveluihin -1 htv
- Toimistosihteerien siirto perusturvan tukipalveluihin -2 htv

Henkilöstövaikutukset terveydenhuollon palvelualueella vuonna 2018

Terveydenhuollon palvelualueen henkilötyövuosien määrä arvioidaan olevan vuonna 2018 yhteensä 863,5. Vähennystä -4,1 htv vuoden 2017 henkilöstösuunnitelmaan nähden.

Terveydenhuollon palvelualueen henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TA	TA	MUUTOS	TA	TA	MUUTOS	YHTEENSÄ	
	2017	2018	2017/2018	2017	2018	2017/2018	TA	TA
Terveydenhuolto	htv	htv	htv	€	€	€	htv	€
Avohoidon palvelut	535,5	538,4	2,9	23 428 628	23 748 365	319 737	538,4	23 748 365
Sairaalapalvelut	251,6	240,6	-11,0	9 900 813	9 472 080	-428 733	240,6	9 472 080
Mielenterv. ja päihdepalv.	78,0	82,0	4,0	3 066 358	3 151 403	85 045	82,0	3 151 403
Terv.huollon tukipalv.	2,5	2,5	0,0	200 953	181 791	-19 162	2,5	181 791
Palvelualue yhteensä	867,6	863,5	-4,1	36 596 752	36 553 639	-43 113	863,5	36 553 639

Terveydenhuollon palvelualueella merkittävämmät henkilöstömuutokset ovat seuraavat:

Avohoidon palvelut

- lääkäri terveydenhoidon palveluista vastaanottoon siirtona, -0,5 htv
- lääkäri vastaanottoon terveydenhoidosta siirtona, +0,5 htv
- sairaanhoitaja Juankosken mielenterveyspalveluista vastaanottopalveluihin siirtona +1,0 htv
- Sihti-toiminta terveydenhoidon palveluista nuorten mielenterveyspalveluihin siirtona, -4,0 htv
- lääkäri terveydenhoidon palveluista nuorten MTP:hen siirtona, -1,0 htv
- kaksi fysioterapeuttia kuntoutukseen sairaalapalveluista siirtona, +2,0 htv
- lääkäri vastaanotolle korvaushoittoon, +1,0 htv
- määräaikainen hammaslääkäri suun terveydenhuoltoon (panoraamalausunnnot), +1,0 htv
- välinehuoltajan siirto ostopalveluun, Servica, -0,5 htv
- määräaikainen ADHD-hoitaja lasten poliklinikalle terveydenhoidon palveluihin, +1,0 htv
- määräaikainen sairaanhoitaja, LAPE YHDESSÄ – ohjelma, +1,0 htv
- fysio- tai toimintaterapeutti lasten tiimiin terveydenhoidon palveluihin, +1,0 htv
- fysioterapiaan sijaisvarauksen lisäys, +0,4 htv

Sairaalapalvelut

- kotiutusyksikön siirtyminen SOTE-TIKEEN, -9,0 htv
- kaksi fysioterapeuttia kotisairaalaista kuntoutukseen siirtona, -2,0 htv

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

- sairaanhoitaja Juankosken mielenterveyspalveluista vastaanottopalveluihin, -1,0 htv
- Sihti-toiminta siirtyi LNY:hyn, +4,0 htv
- lääkärin siirto LNY:hyn (SIHTI), +1,0 htv

6 TIETOHALLINNON KEHITTÄMINEN

Suun terveydenhuollossa toukokuussa 2017 toteutetun WinHIT –järjestelmän käyttö vakiinnutetaan. Käyttöönottoprojektin päättymisen jälkeen toteutettavaksi sovitut asiat tehdään suunnitelman mukaan vuoden 2017 lopulla ja vuoden 2018 aikana. Lisäksi toteutetaan järjestelmän edellyttämät päivitykset.

Terveydenhuollon Pegasos-järjestelmään päivitetään vuonna 2018 toiminnallisuudet, joilla pystytään oteuttamaan todistusten ja lausuntojen arkistointi Potilastiedon arkistoon. Todistusten ja lausuntojen varsinainen sovellustoteutus tehdään UNA-hankkeen toimesta ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin koordinoimana. Vuoden 2017 lopulla valmistuva ohjelmistoversio sisältää lisäksi lähetteen ja hoitopalautteen arkistoinnin sekä Terveys- ja hoitosuunnitelman toteutuksen. Näiden toiminnallinen käyttöönotto toteutetaan vuonna 2018.

Terveydenhuollon digitaalisten palvelujen käyttöä Pegasos-järjestelmää hyödyntäen laajennetaan vuoden 2018 aikana.

Harjulan sairaalan osastolla 1 ja kotisairaaloiminnassa pilotoitiin vuoden 2017 loppupuolella Pegasos potilastietojärjestelmän osastohoidon mobiilisovellusta. Pilotoinnin perusteella päätettiin käytön jatkosta ja vuoden 2018 talousarviossa varauduttiin käytön jatkamiseen em. yksiköissä.

Pegasos-järjestelmän tekniseen ympäristöön toteutetaan vuoden 2018 aikana sovelluspalvelimen vaihto, jolla varmistetaan järjestelmäpalvelun käytettävyyden ja toimivuuden.

UNA-hankkeeseen osallistutaan yhteistyössä sairaanhoitopiiriin kanssa. UNA-hankkeen todennäköinen siirtyminen perustetun Sote-digi –yhtiöön selkeyttää hallinnollisesti hankkeessa tehtävää kehittämistyötä.

Vanhusten hoivapalveluissa ja kotihoidossa laajennetaan turvapalveluissa käytettävän turvateknologian käyttöä sekä hyödyntämistä ja valmistaudutaan turvapalvelujen GPS- ja anturiteknologian käyttöönottoon. Kotihoidossa laajennetaan sähköisen ovenavausjärjestelmän käyttöä ja tavoitteena on 100% peittävyys niiden asiakkaiden osalta, joiden avain on kotihoidon hallussa. Vuoden 2017 aikana aloitettu videoyhteyden avulla toteutettavien kotikäyntien osuutta lisätään ja asiakasmäärää kasvatetaan.

Sosiaali- ja terveystieteiden tilannekeskuksessa (sote-tike) jatketaan toiminnan kehittämistä. Tavoitteena on sujuvoittaa ennakoimattomien palvelu-/avuntarvetilanteiden palveluun ohjautumista. Yhteisen toiminnan kautta löydetään asiakkuuden optimoitu palvelupolku, soveltuvimman tahon ottaessa asiakkaan tilanne ratkaistavaksi. Em. tavoitteiden toteutuminen edellyttää ajantasaisen tiedonkulun ja yhtenäisen tiedonhallinnan kehittämistä.

Sosiaalihuollossa käytetään sähköistä asian vireillepanoa lastensuojelussa ja toimeentulotuessa. Vuonna 2017 on sosiaalihuollon Efficaan hankittu kaikki sähköiset vireillepanolomakkeet ja niiden käyttöä suunnitellaan laajennettavaksi aikuissosiaalityön puolelle.

Vuoden 2017 talousarvioon oli varattu rahaa sosiaalitoimen Effica YPH kehittämiseen liittyen sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanoon asiakastietojärjestelmässä. Tarkoituksena on ottaa käyttöön THL:n määritysten mukaiset asiakirjarakenteet ja mahdollisesti myös uusi palvelutehtäväluokitus ja kehittää Effican kirjaamista uudelle tasolle. Jos kehittämisen aloitus toteutuu vuonna 2017, käyttöönotto jatkuu vuoden 2018 puolelle.

THL:n rahoittaman ja sosiaalialan osaamiskeskusten koordinoiman Kansa-koulu –hankkeen toimeenpano jatkuu vuonna 2018. Hanke on sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanohanke ja tukee määrämuotoisen kirjaamisen sekä toiminta- ja tietomääritysten käyttöönottoa. Hankkeessa on koulutettu kuntiin kirjaamisvalmentajia, jotka kouluttavat kuntaorganisaatioiden työntekijöiden kirjaamisosaamista ja ovat mukana järjestelmätason suunnittelussa lain mukaiseksi. Tietohallinto osallistuu sekä ykkösvaiheen (sosiaalitoimistot) että kakkosvaiheen (kotihoito ja asumispalvelut) kirjaamisvalmentajakoulutuksiin sekä asiakastietojärjestelmien kehittämiseen.

Tietohallinnon henkilöstö osallistuu Pohjois-Savon kuntaorganisaatioiden ja kuntayhtymien, Joroisen kunnan, PSSHP:n, Pohjois-Savon liiton sekä Istecki Oy:n väliseen yhteistyöhön maakunta- ja sote-uudistusta valmisteltaessa. Alueellisen kehittämisen lisäksi osallistutaan yhteistyöalue (YTA) tasoiseen sekä kansalliseen ICT palveluiden kehittämiseen.

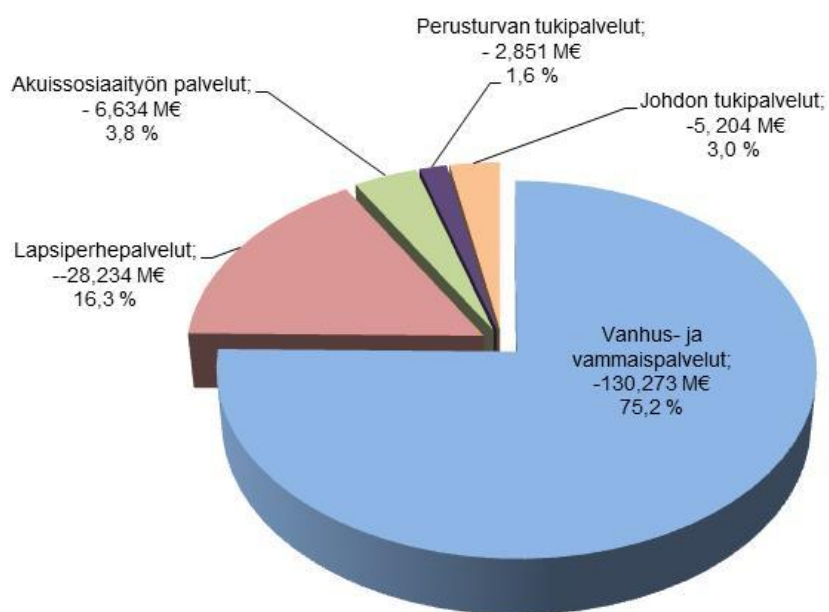
Tietohallinto on osallistunut vuosina 2016 ja 2017 Sitran valtakunnalliseen Sote tietopaketti palvelupaketti –hankkeeseen, jossa on määritelty kansallisesti yhdenmukaisia ja keskenään verrannollisia palvelupaketti- tieto-, talous- ja toimintatasolla. Sote-tietopakettien käyttöönotto on osa maakunta- ja sote-uudistusta. Kehittämissyö jatkuu vuonna 2018.

7 TULOSLASKELMAT

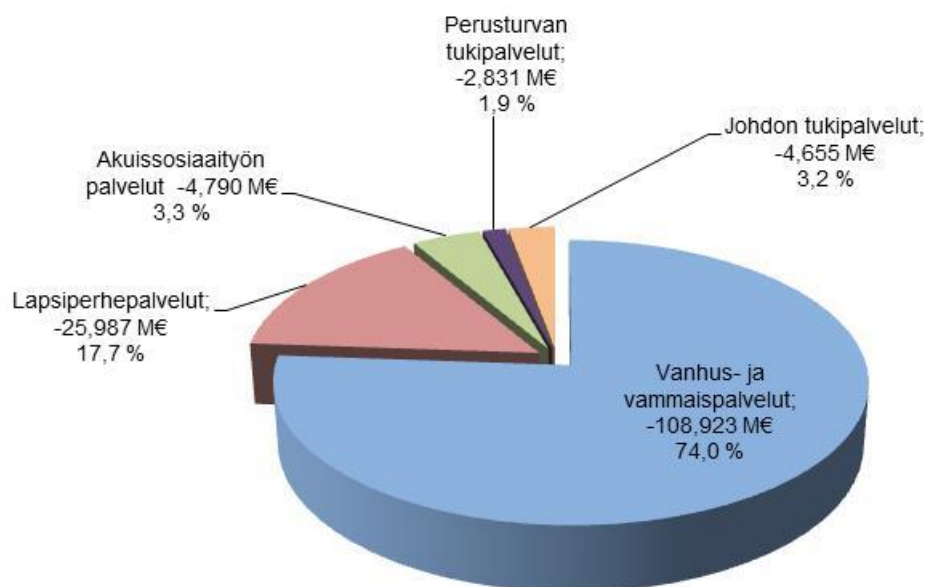
PERUSTURVAN PALVELUALUE					
	TOT 2016	KÄSU TA 2017	MUUTETTU TA 2017	KV 2018	KÄSU TA 2018
	€	€		€	€
PERUSTURVAN PALVELUALUE YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	35 311 078	28 403 628	27 860 928	26 010 558	26 010 558
Myyntituotot	6 375 925	4 516 787	10 382 223	3 946 787	8 453 856
Maksutuotot	13 924 192	16 013 108	12 463 200	17 196 820	12 005 849
Tuet ja avustukset	11 876 587	3 551 678	2 033 462	2 531 728	2 207 893
Vuokratulot	1 951 055	1 830 404	2 574 400	1 687 404	2 683 472
Muut toimintatuotot	1 183 320	2 491 651	407 643	647 819	659 488
Toimintakulut	-194 957 926	-168 857 845	-171 081 093	-173 197 966	-173 197 966
Henkilöstökulut	-65 171 551	-62 111 569	-63 181 494	-64 756 853	-65 807 324
Palvelujen ostot	-75 762 865	-77 838 815	-78 963 315	-81 260 535	-80 701 840
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 767 611	-2 153 930	-2 153 930	-2 181 429	-1 808 287
Avustukset	-41 763 640	-15 880 882	-15 880 882	-14 113 719	-13 611 300
Vuokrat	-9 955 771	-10 435 677	-10 464 500	-10 481 258	-10 540 724
Muut toimintakulut	-536 487	-436 972	-436 972	-404 172	-728 491
KATE	-159 646 848	-140 454 217	-143 220 165	-147 187 408	-147 187 408
VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	17 056 938	20 295 517	22 781 523	21 350 029	21 350 029
Myyntituotot	3 192 929	2 540 787	8 361 223	2 540 787	6 604 856
Maksutuotot	11 519 473	15 350 504	11 577 000	16 497 216	11 361 349
Tuet ja avustukset	370 031	320 900	220 900	220 900	310 774
Vuokratulot	1 901 432	1 657 400	2 510 400	1 665 200	2 659 172
Muut toimintatuotot	73 073	425 926	112 000	425 926	413 878
Toimintakulut	-106 823 301	-122 901 173	-125 797 874	-130 273 477	-130 273 477
Henkilöstökulut	-44 252 716	-47 065 345	-48 004 531	-49 049 166	-49 789 214
Palvelujen ostot	-44 885 479	-54 798 795	-56 686 395	-59 576 577	-58 860 162
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 301 855	-1 743 530	-1 744 530	-1 812 029	-1 452 087
Avustukset	-8 324 328	-10 739 690	-10 739 690	-11 248 690	-11 401 300
Vuokrat	-7 691 926	-8 284 133	-8 353 048	-8 335 135	-8 514 373
Muut toimintakulut	-366 998	-269 680	-269 680	-251 880	-256 341
KATE	-89 766 363	-102 605 656	-103 016 351	-108 923 448	-108 923 448
LAPSIPERHEPALVELUT YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	2 498 819	1 862 876	2 214 472	2 132 876	2 247 293
Myyntituotot	524 872	221 000	266 000	251 000	494 000
Maksutuotot	794 978	579 604	886 200	699 604	644 500
Tuet ja avustukset	1 177 882	1 062 272	1 062 272	1 182 272	1 067 219
Vuokratulot	1 003	0	0	0	5 300
Muut toimintatuotot	84	0	0	0	36 274
Toimintakulut	-27 358 072	-27 532 137	-27 532 137	-27 877 473	-28 234 486
Henkilöstökulut	-8 584 835	-7 908 879	-7 908 879	-8 230 612	-8 468 874
Palvelujen ostot	-17 308 876	-17 980 431	-17 980 431	-17 917 878	-18 129 229
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-270 007	-308 000	-308 000	-323 000	-282 000
Avustukset	-21 186	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Vuokrat	-1 130 755	-1 210 873	-1 210 873	-1 297 029	-1 220 829
Muut toimintakulut	-42 414	-73 954	-73 954	-58 954	-83 554
KATE	-24 859 253	-25 669 261	-25 317 665	-25 744 597	-25 987 193

PERUSTURVAN PALVELUALUE		KÄSU		KÄSU	
	TOT 2016	TA 2017	MUUTETTU TA 2017	KV 2018	TA 2018
	€	€		€	€
AIKUISSOSIAALITYÖN PALVELUT YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	15 282 792	5 681 002	2 512 000	1 958 420	1 844 003
Myyntituotot	2 431 659	1 600 000	1 600 000	1 000 000	1 200 000
Maksutuotot	1 609 741	83 000	0	0	0
Tuet ja avustukset	10 088 125	1 781 166	574 250	736 216	453 500
Vuokratulot	48 620	173 004	64 000	22 204	19 000
Muut toimintatuotot	1 104 646	2 043 832	273 750	200 000	171 503
Toimintakulut	-54 786 924	-10 539 002	-9 644 943	-6 991 182	-6 634 215
Henkilöstökulut	-7 595 236	-1 903 585	-1 898 218	-2 074 067	-2 069 512
Palvelujen ostot	-12 898 326	-3 009 681	-2 162 081	-1 730 514	-1 678 542
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-122 557	-64 400	-63 400	-8 400	-36 500
Avustukset	-33 418 127	-5 091 192	-5 091 192	-2 815 029	-2 160 000
Vuokrat	-670 194	-448 643	-408 551	-341 671	-339 658
Muut toimintakulut	-82 485	-21 501	-21 501	-21 501	-350 003
KATE	-39 504 132	-4 858 000	-7 132 943	-5 032 762	-4 790 212
PERUSTURVAN TUKIPALVELUT					
Toimintatuotot	5 137	35 840	35 840	35 840	19 900
Myyntituotot	0	4 000	4 000	4 000	4 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	5 057	31 840	31 840	31 840	15 900
Vuokratulot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	80	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 808 826	-2 470 771	-2 470 771	-2 743 026	-2 851 213
Henkilöstökulut	-2 702 098	-2 303 522	-2 303 522	-2 532 327	-2 651 660
Palvelujen ostot	-71 341	-133 882	-133 882	-170 940	-164 180
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 896	-4 000	-4 000	-4 000	-3 700
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokrat	-30 721	-23 781	-23 781	-30 173	-30 173
Muut toimintakulut	-769	-5 586	-5 586	-5 586	-1 500
KATE	-2 803 689	-2 434 931	-2 434 931	-2 707 186	-2 831 313
JOHDON TUKIPALVELUT					
Toimintatuotot	467 391	528 793	317 093	533 393	549 333
Myyntituotot	226 465	151 000	151 000	151 000	151 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	235 491	355 500	144 200	360 500	360 500
Vuokratulot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	5 435	22 293	21 893	21 893	37 833
Toimintakulut	-3 180 803	-5 414 762	-5 635 368	-5 312 808	-5 204 575
Henkilöstökulut	-2 036 666	-2 930 238	-3 066 344	-2 870 681	-2 828 064
Palvelujen ostot	-598 844	-1 916 026	-2 000 526	-1 864 626	-1 869 727
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69 296	-34 000	-34 000	-34 000	-34 000
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokrat	-432 175	-468 247	-468 247	-477 250	-435 691
Muut toimintakulut	-43 822	-66 251	-66 251	-66 251	-37 093
KATE	-2 713 412	-4 885 969	-5 318 275	-4 779 415	-4 655 242

Perusturva / toimintamenojen -173,198 milj. € jakautuminen

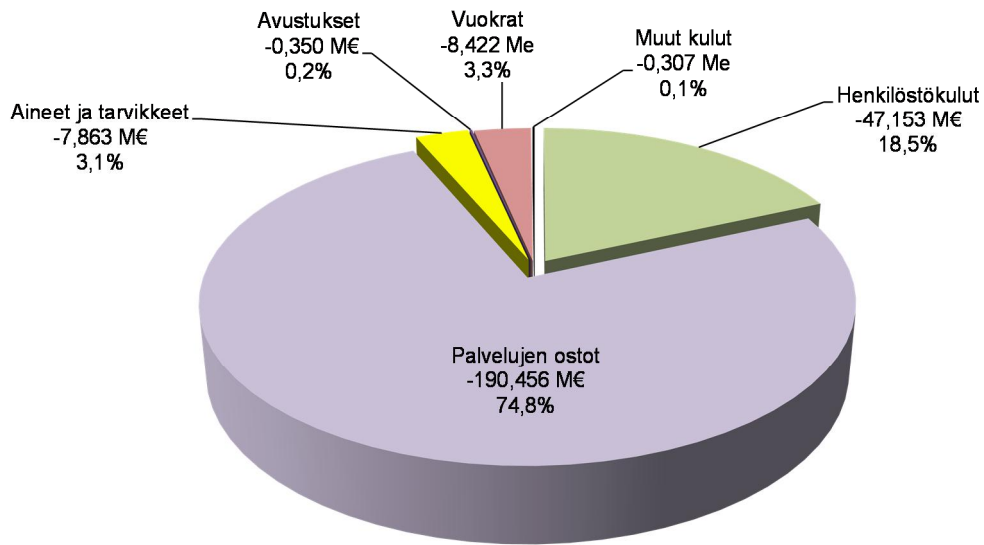
Perusturva / toimintakatteen -147,2 milj. € jakautuminen

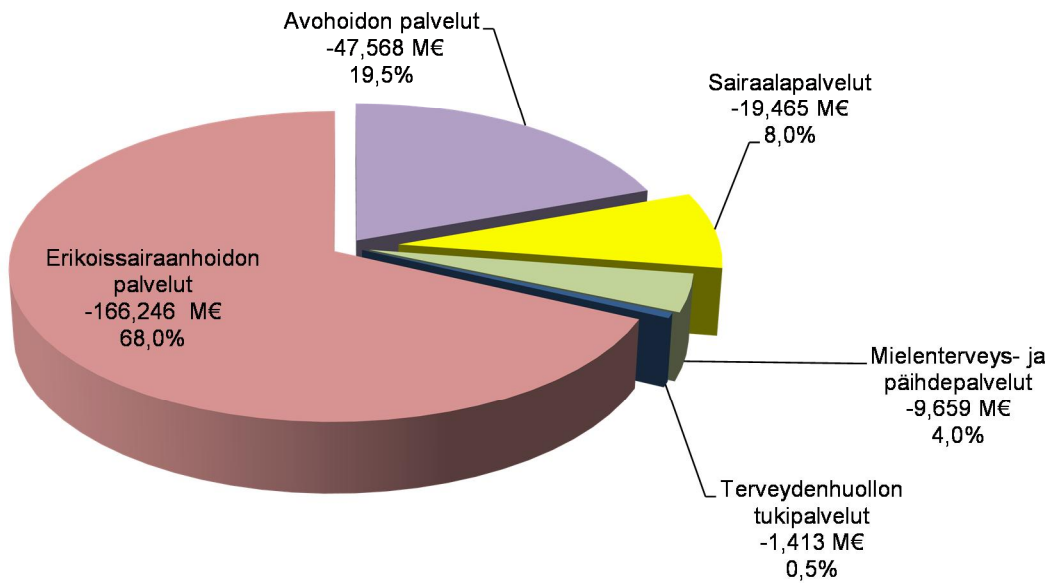
TERVEYDENHUOLLON PALVELUALUE					
	TOT 2016	KÄSU TA 2017	MUUTETTU TA 2017	KV 2018	KÄSU TA 2018
	€	€		€	€
TERVEYDENHUOLLON PALVELUALUE YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	14 771 420	14 983 793	10 702 812	10 200 850	10 200 850
Myyntituotot	6 416 308	6 269 981	1 820 000	1 627 000	1 523 962
Maksutuotot	7 730 943	8 124 462	8 288 462	7 984 750	8 117 138
Tuet ja avustukset	214 690	215 350	215 350	215 100	205 000
Vuokratulot	338 147	339 000	334 000	339 000	346 000
Muut toimintatuotot	71 332	35 000	45 000	35 000	8 750
Toimintakulut	-237 637 506	-249 789 165	-252 682 339	-254 553 314	-254 553 314
Henkilöstökulut	-44 804 775	-47 947 438	-47 145 762	-47 407 425	-47 153 671
Palvelujen ostot	-178 009 740	-185 656 705	-188 770 906	-190 064 398	-190 456 018
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 892 513	-7 163 771	-7 794 571	-7 943 771	-7 863 401
Avustukset	-195 450	-301 160	-301 160	-300 000	-350 000
Vuokrat	-7 401 827	-8 374 490	-8 324 339	-8 491 957	-8 422 725
Muut toimintakulut	-333 200	-345 601	-345 601	-345 763	-307 499
KATE	-222 866 086	-234 805 372	-241 979 527	-244 352 464	-244 352 464
AVOHOIDON PALVELUT YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	11 696 710	11 562 293	7 114 312	6 900 312	6 790 312
Myyntituotot	6 089 066	5 929 981	1 452 000	1 252 000	1 265 562
Maksutuotot	5 419 465	5 462 562	5 487 562	5 478 562	5 391 000
Tuet ja avustukset	127 218	131 750	131 750	131 750	125 000
Vuokratulot	0	5 000	0	5 000	0
Muut toimintatuotot	60 961	33 000	43 000	33 000	8 750
Toimintakulut	-49 027 673	-52 586 920	-53 487 212	-54 397 402	-54 358 402
Henkilöstökulut	-26 773 551	-28 904 009	-28 353 047	-28 686 901	-28 768 201
Palvelujen ostot	-12 135 860	-12 894 577	-13 755 693	-14 051 342	-13 924 045
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 443 469	-5 540 461	-6 239 461	-6 342 161	-6 363 400
Avustukset	-195 450	-300 000	-300 000	-300 000	-350 000
Vuokrat	-4 292 024	-4 707 673	-4 599 311	-4 771 936	-4 739 757
Muut toimintakulut	-187 319	-240 200	-239 700	-245 062	-212 999
KATE	-37 330 963	-41 024 627	-46 372 900	-47 497 090	-47 568 090
SAIRAALAPALVELUT YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	2 276 760	2 596 350	2 636 350	2 540 638	2 540 638
Myyntituotot	169 303	243 000	243 000	243 000	143 000
Maksutuotot	2 042 090	2 286 900	2 326 900	2 231 188	2 338 638
Tuet ja avustukset	62 472	64 450	64 450	64 450	59 000
Vuokratulot	660	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	2 235	2 000	2 000	2 000	0
Toimintakulut	-21 155 870	-23 200 017	-22 500 016	-22 005 233	-22 005 233
Henkilöstökulut	-12 504 277	-13 417 016	-12 837 015	-12 828 024	-12 471 575
Palvelujen ostot	-5 049 969	-5 575 817	-5 525 817	-4 998 342	-5 472 791
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 368 523	-1 564 000	-1 494 000	-1 544 000	-1 444 000
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokrat	-2 161 685	-2 571 184	-2 571 184	-2 563 867	-2 547 367
Muut toimintakulut	-71 416	-72 000	-72 000	-71 000	-69 500
KATE	-18 879 110	-20 603 667	-19 863 666	-19 464 595	-19 464 595

TERVEYDENHUOLLON PALVELUALUE					
	TOT 2016	KÄSU TA2017	MUUTETTU TA2017	KV 2018	KÄSU TA 2018
	€	€		€	€
MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	501 649	450 750	539 750	450 500	560 500
Myyntituotot	47 279	24 000	14 000	24 000	7 000
Maksutuotot	92 687	75 000	174 000	75 000	187 500
Tuet ja avustukset	23 980	17 750	17 750	17 500	20 000
Vuokratulot	337 487	334 000	334 000	334 000	346 000
Muut toimintatuotot	215	0	0	0	0
Toimintakulut	-8 764 787	-9 641 776	-10 063 811	-10 180 829	-10 219 829
Henkilöstökulut	-3 923 220	-4 287 096	-4 405 384	-4 448 451	-4 469 847
Palvelujen ostot	-3 774 037	-4 184 099	-4 437 184	-4 507 836	-4 552 304
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-74 741	-58 310	-60 110	-56 610	-55 000
Avustukset	0	-1 160	-1 160	0	0
Vuokrat	-930 969	-1 079 710	-1 128 072	-1 140 231	-1 119 678
Muut toimintakulut	-61 820	-31 401	-31 901	-27 701	-23 000
KATE	-8 263 138	-9 191 026	-9 524 061	-9 730 329	-9 659 329
TERVEYDENHUOLLON TUKIPALVELUT					
Toimintatuotot	119 602	74 400	112 400	109 400	109 400
Myyntituotot	110 660	73 000	111 000	108 000	108 400
Tuet ja avustukset	1 020	1 400	1 400	1 400	1 000
Muut toimintatuotot	7 922	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 644 746	-1 399 340	-1 620 188	-1 523 272	-1 523 272
Henkilöstökulut	-1 603 727	-1 339 317	-1 550 316	-1 444 049	-1 444 048
Palvelujen ostot	-17 813	-41 100	-41 100	-60 300	-60 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 781	-1 000	-1 000	-1 000	-1 001
Vuokrat	-17 150	-15 923	-25 772	-15 923	-15 923
Muut toimintakulut	-274	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
KATE	-1 525 144	-1 324 940	-1 507 788	-1 413 872	-1 413 872
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT					
Toimintatuotot	176 700	300 000	300 000	200 000	200 000
Maksutuotot	176 700	300 000	300 000	200 000	200 000
Toimintakulut	-157 044 430	-162 961 112	-165 011 112	-166 446 578	-166 446 578
Palvelujen ostot	-157 032 060	-162 961 112	-165 011 112	-166 446 578	-166 446 578
Muut toimintakulut	-12 370	0	0	0	0
KATE	-156 867 730	-162 661 112	-164 711 112	-166 246 578	-166 246 578

Terveydenhuolto / toimintamenojen -254,6 milj. € jakautuminen

Terveydenhuolto / toimintakatteen -244,4 milj. € jakautuminen

8 INVESTOINNIT

IRTAIMISTO, TARPEET VUONNA 2018	Esitys	Käsu
Investoinnin hankintaraja yli 10.000 €	€	€
SUUN TERVEYDENHUOLTO	150 000	150 000
Hoitokoneyksiköt x 4 (turbiinit, kulmakappaleet)	140 000	
Luupit	10 000	
VASTAANOTTOYKSIKÖT (9 toimipistettä) JA KUVANTAMISPAL	20 000	20 000
<i>Lääkäreiden vastaanotto</i>		
Tutkimuspöydät ym. tutkimuslaitteet	20 000	
TERVEYDENHOITOYKSIKKÖ	90 000	90 000
UÄ-laite	40 000	
Karttulan uuden koulun kaluste- ja hoitolaiteet	10 000	
Päivärannan uuden neuvolan kaluste- ja hoitolaiteet	10 000	
Vanhentuvien hoito- ja tutkimusvälineiden uusimistarpeet	10 000	
Sähköiset työvälineet ja työergonomiahankinnat	20 000	
SAIRAALAT	325 000	325 000
Sydämen uä-kone/echo	45 000	
Uniapneapotilaiden laitteistojen määräaikaisvaihdot	215 000	
Potilaspöydät	23 000	
Osastosänkyjen uusiminen	15 000	
Apuvälineiden uusimisia (nosturit, rollaattorit, pyörätuolit)	10 000	
Uusittavat IT-laitteet	17 000	
VANHUSTEN PALVELUOHJAUS JA HOIVAPALVELUT	80 000	80 000
ERAP uusi Kasarminkadun palveluasuminen		
- kalusteet (yhteisten tilojen huonekalut, valaistus, tstoryötilat, intervallihuoneet, astiat, kodinkoneet)	80 000	
KUNTOUTUSPALVELUT	20 000	20 000
Kuntosalilaitteiden uusinta / Leväsen pk ja Nilsin tk, Juakosken ta	20 000	
ERITTELEMÄTÖN	10 000	10 000
PERUSTURVA JA TERVEYDENHUOLTO YHTEENSÄ	695 000	695 000

9 PERINTÖVAROJEN KÄYTTÖ

Vanhuspalvelut / kotihoito ja hoiva

	SALDO	KÄYTETTY	JÄLJELLÄ	ARVIO	ARVIO	KÄYTTÖTARKOITUS V. 2018-2019
	1.1.2017	v. 2017	31.12.2017	v. 2018	v. 2019	
LAINA KEKÄLÄISEN PERINTÖ Riistavesi / Vanhustyön hyväksi tili 2260	28 933	-2 599	26 333	-2 000	-2 000	Riistaveden palvelukeskuksen pienhankintoja ja virkistystä asukkaille.
LAHJOITUS RIISTAVEDEN KOTIHOITON Vanhusten päivätoimintaan tili 2274	31 291	-2 988	28 302	-10 000 -200 -1 000	-11 000 -500 -1 500	Päiväryhmäasiakkaiden asiakasmaksut, retkikuljetukset ja pienhankinnat
EINO LYYTISEN PERINTÖ Nilsiän terveyskeskuksen saneeraukseen aiemmin varattu määräraha esitetään käytettäväksi vanhustenhuollon kehittämiseen valtiokonttorin päätöksen mukaisesti tili 2279, toko 6016	122 479	-1 060	121 418	-2 000 -1 000 -5 000 -28 000 -15 000 -20 000	-3 000 -2 000 -6 000 -28 000 -15 000	Nilsiän vanhusten asumisyksiköiden osallistava toiminta Nilsiän kotihoidon, asumisyksiköiden ja päiväryhmien retkikuljetukset. Kansalaisopiston liikuntatuokiot Nilsiän asumisyksiköissä Järjestöyhteistyö Nilsiän ikäihmisten sosiaalisen kanssakäymisen tukemiseen v 2017-2018 Palvelukeskuksen pihan toiminnallisuuden edistäminen Hammashygienistin palvelut yli 75 vuotiaalle vanhuksille
NIIRALAN PALVELUKOTI-YHDISTYKSEN LAHJOITUS Vanhusten palveluasumiseen tili 2243	459 325	-14 069	445 256	-40 000 -1 500 -13 000 -8 500 -2 000 -65 000 -12 000 -2 000 -4 500 -1 000 -60 000	-40 000 -1 500 -13 000 -2 000 -65 000 -12 000 -2 000 -5 000 -1 000	Ulkoiluvuustaja palveluasumisen yksiköihin- uudelleensijoitustoiminnalla Hyjjerobotti Paron vuosihoitosopimus Sävelsirkuu yht. 2 kpl - laitteet, ylläpito ja internet Kuntoutumisen tukeminen asumisyksiköissä - aktiivirestoraattorit 3 kpl ja pienhankinnat yhteensä Liikunta- ja virikemateriaali Ikäihmisten asumisen suunnittelu Kaupunkialueen, Karttulan ja Maanigan asumisyksiköiden (yht. 6) osallistavaan toimintaan 2.000 €/yksikkö Retkikuljetukset. Savon Sanomat 6 kpl Vertais- ja vapaaehtoistyö Järjestöyhteistyö hoivan palveluasumisen asukkaiden sosiaalisen kanssakäymisen tukemiseen v 2017-2018

JUANKOSKEN RAHASTOT:						
Lahjoitusrahastot tili 2253	790	0	790	-395	-395	Pienhankinnat
V. Heikkisen "Henkilökunnan ja vanhus- ten kuntoutukseen ja virkistykseen" tili 2360	1 160		1 160	-580	-580	Pienhankinnat
Aino Vartiaisen testamentti tili 2254	5 644	0	5 644	-2 822	-2 822	Järjestöjen tukemiseksi virkistys- ja juhlapahtumiin kotihoidossa ja asumisyksiköissä asuvien vanhusten hyväksi
Matti Pirisen kuolinpesä tili 2255	13 535	0	13 535	-4 512	-4 512	Hankinnat vanhusten hyväksi

Lastensuojelu

E. JA T. LAPIN TESTAMENTTIVARAT ORPOLAPSILLE tili 2283	111 379	125 649	237 027	93 000		Orpojen ja kodittomien lasten käyttöön (lastensuojelun tukitoimien piirissä olevat)

TAUNO LAITISEN PERINTÖ tili 2284	152 720	-16 109	136 611	138 000		Tukea ja apua tarvitsevien nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin tukeminen: VAMOS-Kuopio -nuorisotakuun kärkihankkeen kaupungin omarahoitusosuuden kattamiseen. Alle 18-vuotiaiden starttipajapalvelu .

Terveystieteiden palvelut

ERKKI KALEVI JÄRVELÄISEN PERINTÖ tili 2244	50 193	-2 493	47 699			

10 SISÄINEN VALVONTA

Kuopion kaupungin hallintosäännön 5 luvun 6 §:n (kv 10.3.2014 § 22) mukaan kaupungin toiminnot on järjestettävä ja toimintaa on johdettava siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta. Toimielimet ja johtavat viranhaltijat vastaavat toiminnan sisäisestä valvonnasta kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto on 10.3.2014 § 22 hyväksynyt Kuopion kaupungin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet: Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen valvonta on osa hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Sisäiseen valvontaan kuuluvan riskienhallintasuunnitelman avulla arvioidaan toimintaan ja talouteen kohdentuvat riskit. Sisäisen valvonnan avulla selvitetään toiminnan toteutuminen lakien, määräysten ja suunnitelmien mukaisesti.

Valvonnan suunnitelmallisuuden edistämiseksi on kullakin toimialalla laadittava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma, jonka perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueella hyväksyy perusturva- ja terveyslautakunta. Suunnitelmassa esitetään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan painopistealueet ko. vuodelle. Vuoden 2018 sisäisen valvonnan painopisteet ovat tietosuojasetuksen edellyttämät toimintamuutokset sekä maakunta- ja sote-uudistuksen muutoksen ja riskien hallinta. Suunnitelman toteuttamisesta ja valvontahavainnoista toimialat raportoivat vuosikolmanneksittain talousarvion/ käyttösuunnitelman seurantaraportoinnin yhteydessä.

Kaupunginhallitus arvioi vuosittain toimintakertomuksen osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokkuutta ja kehitystarpeita kuntalain 69 § mukaisesti. Kaupunginhallituksen selonteon valmistelemiseksi toimialan tulee laatia oman toimialan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa ja kehittämistarpeita koskeva arviointiselonteko.